

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือน มีนาคม 2550 – เดือนธันวาคม 2552)

โครงการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
โดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงาน
ภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ 1

คณะผู้วิจัย

1.	คุณมานะชัย	ทองยัง	หัวหน้าทีมวิจัย
2.	คุณลิขิต	สิงห์จันทร์	ทีมวิจัย
3.	คุณภาณุโชติ	ทองยัง	ทีมวิจัย
4.	คุณสรรรวรส	ชัยเขาวลิต	ทีมวิจัย
5.	คุณชุติมา	เหตานุรักษ์	ทีมวิจัย
6.	คุณศิริธร	เลาหะวิไลย	ทีมวิจัย
7.	คุณพจนานพร	ศราวุธสกุล	ทีมวิจัย
8.	คุณวันชัย	ดิฉินานนท์	ทีมวิจัย
9.	อาจารย์จิตศักดิ์	พุดจอร์	ทีมวิจัย
10.	คุณฉัตรดา	มีศิลป์	ทีมวิจัย
11.	คุณสมคุณุ์	แย้มอรุณ	ทีมวิจัย
12.	คุณชิตชล	คงศรี	ทีมวิจัย
13.	คุณวาณิชชา	โกวิทานนท์	ทีมวิจัย
14.	คุณถาวร	ริมวังตระกูล	ทีมวิจัย
15.	คุณกำแพง	โตเดชะวัฒนา	ทีมวิจัย
16.	คุณชวกิจ	วงศ์สมบัติ	ทีมวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

31 ธันวาคม 2552

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือน มีนาคม 2550 – เดือนธันวาคม 2552)

โครงการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
โดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงาน
ภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ 1

คณะผู้วิจัย

1.	คุณมานะชัย	ทองยัง	หัวหน้าทีมวิจัย
2.	คุณลิขิต	สิงห์จันทร์	ทีมวิจัย
3.	คุณภาณุโชติ	ทองยัง	ทีมวิจัย
4.	คุณสรรวรรส	ชัยเขวาลิต	ทีมวิจัย
5.	คุณชุติมา	เหตานุรักษ์	ทีมวิจัย
6.	คุณศิริธร	เลาหะวิไล	ทีมวิจัย
7.	คุณพจนนาพร	ศราวุธสกุล	ทีมวิจัย
8.	คุณวันชัย	ดิชิตานนท์	ทีมวิจัย
9.	อาจารย์จิตศักดิ์	พุดจอร์	ทีมวิจัย
10.	คุณธิรดา	มีศิลป์	ทีมวิจัย
11.	คุณสมคุณุ์	แย้มอรุณ	ทีมวิจัย
12.	คุณชิตชล	คงศรี	ทีมวิจัย
13.	คุณวาณิช	โกวิทานนท์	ทีมวิจัย
14.	คุณถาวร	ริมวังตระกูล	ทีมวิจัย
15.	คุณกำแหง	โตเดชะวัฒนา	ทีมวิจัย
16.	คุณชวกิจ	วงศ์สมบัติ	ทีมวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	หน้า
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	คำถามการวิจัย	2
1.3	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.4	พื้นที่ศึกษาวิจัย	2
1.5	ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย	2
1.6	วิธีดำเนินการวิจัย	2
1.7	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.8	ทีมงานวิจัย	3
1.9	ที่ปรึกษาโครงการ	3
บทที่ 2	บริบทจังหวัดสมุทรสงคราม	4
บทที่ 3	ขั้นตอนการดำเนินงาน	10
บทที่ 4	ผลการวิจัย	
4.1	การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม	14
4.2	ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยว จังหวัดสมุทรสงคราม	29
4.3	กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	32
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	
5.1	สรุปผลการวิจัย	40
5.2	บทเรียนการวิจัย	41
5.3	ปัญหาการวิจัย	44
5.4	ข้อเสนอแนะต่อชุมชน นโยบาย และการวิจัยในอนาคต	44
ภาคผนวก		
ก.	สรุปรายงานการจัดเวทีประชุม	45
ข.	รูปภาพกระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสมุทรสงครามหรืออีกชื่อหนึ่งคือ “เมืองแม่กลอง” เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวไทยที่เรียกกันว่า “อ่าวก.โก” ลักษณะของจังหวัดมีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน ทำให้พื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงครามเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งพืชผักผลไม้และอาหารทะเล นอกจากนี้จังหวัดสมุทรสงครามยังมีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ ส่งผลให้จังหวัดสมุทรสงครามเป็นทั้งแหล่งการเกษตร ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในหลายๆ ลักษณะในจังหวัดสมุทรสงคราม อาทิเช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ฯลฯ และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ของสื่อมวลชน ก็มีมีส่วนส่งเสริมทำให้การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากมาย ทั้งร้านอาหาร บ้านพัก เรือท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก แต่ท่ามกลางกระแสการตอบรับจากนักท่องเที่ยวดังกล่าวกลับพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองยังขาดคุณภาพและมาตรฐานระบบการให้บริการ ในหลายๆด้าน อาทิเช่น ด้านคุณภาพที่พัก ด้านราคา ด้านความปลอดภัยและการให้บริการ ฯลฯ นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องของความเข้าใจถึงความแตกต่างในเรื่องของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยวกระแสหลัก ได้ส่งผลให้รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ขาดความชัดเจนในรูปแบบที่ควรจะเป็น อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

จากการดำเนินงานโครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม (พ.ศ. 2548-2549) โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน(ศตจ.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)และเครือข่ายภาคประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม ในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น ได้มีการศึกษาข้อมูลสถานการณ์การจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และยังได้มีการประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ร่วมกันปรึกษาหารือถึงแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม โดยสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เข้ามามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและร่วมกำหนดแนวทางที่ถูกต้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อวางแนวทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม (ทั้งสถานการณ์ จุดเด่น ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พร้อมทั้งศึกษาความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของชุมชนตนเองด้วย) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ข้อมูลและนำไปปรับเปลี่ยน กำหนดแผนงาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดให้ยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

“แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงครามควรเป็นอย่างไร”

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชนผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม

1.4 พื้นที่ศึกษาวิจัย

พื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม

1.5 ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย

12 เดือน (ระหว่างเดือน มีนาคม 2550 - 28 กุมภาพันธ์ 2551)

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. จัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจและร่วมกันค้นหาความรู้ แนวคิด เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. จัดประชุมระดมสมองเพื่อวางแนวทางการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
4. จัดประชุมเพื่อสรุป แยกแยะหมวดหมู่ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และคาดทำนายแนวโน้มในอนาคต และสะท้อนกลับสู่ผู้เกี่ยวข้อง
5. จัดประชุมวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และสร้างเงื่อนไขหรือกติการ่วมกัน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
6. จัดเวทีนำเสนอข้อมูลทางเลือก เพื่อประกอบการตัดสินใจ ร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
7. จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และเผยแพร่ยังผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจ

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ชุดข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. กระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม

1.8 ทีมงานวิจัย

1. คุณมานะชัย	ทองยัง	หัวหน้าทีมวิจัย
2. คุณลิจิต	สิงห์จันทร์	ทีมวิจัย
3. คุณภาณุ โชติ	ทองยัง	ทีมวิจัย
4. คุณสรรรส	ชัยเชาว์ลิต	ทีมวิจัย

5. คุณชุติมา	เหตานุรักษ์	ทีมวิจัย
6. คุณศิริธร	เลาหะวิไลย	ทีมวิจัย
7. คุณพจนานพร	ศราวุธสกุล	ทีมวิจัย
8. คุณวันชัย	ติจินานนท์	ทีมวิจัย
9. อาจารย์จิตศักดิ์	พุดจระ	ทีมวิจัย
10. คุณฉิรดา	มีศิลป์	ทีมวิจัย
11. คุณสมคุณธ์	แย้มอรุณ	ทีมวิจัย
12. คุณชิตชล	คงศรี	ทีมวิจัย
13. คุณวณิชชา	โกวิทานนท์	ทีมวิจัย
14. คุณถาวร	ริมวังตระกูล	ทีมวิจัย
15. คุณกำแหง	โตเคชะวัฒนา	ทีมวิจัย
16. คุณชวกิจ	วงศ์สมบัติ	ทีมวิจัย

1.9 ที่ปรึกษาโครงการ

1. ดร. สิ้นธุ์	สโรบล	ผู้ประสานงาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค
2. ดร. เทิดชาย	ช่วยบำรุง	สำนักงานส่งเสริมและประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
3. คุณเดช	พุ่มคชา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
4. คุณอนุสรณ์	ไชยพาน	ผู้ประสานงานคณะกรรมการประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
5. คุณสุรจิต	ชิรเวทย์	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม

บทที่ 2

บริบทจังหวัดสมุทรสงคราม

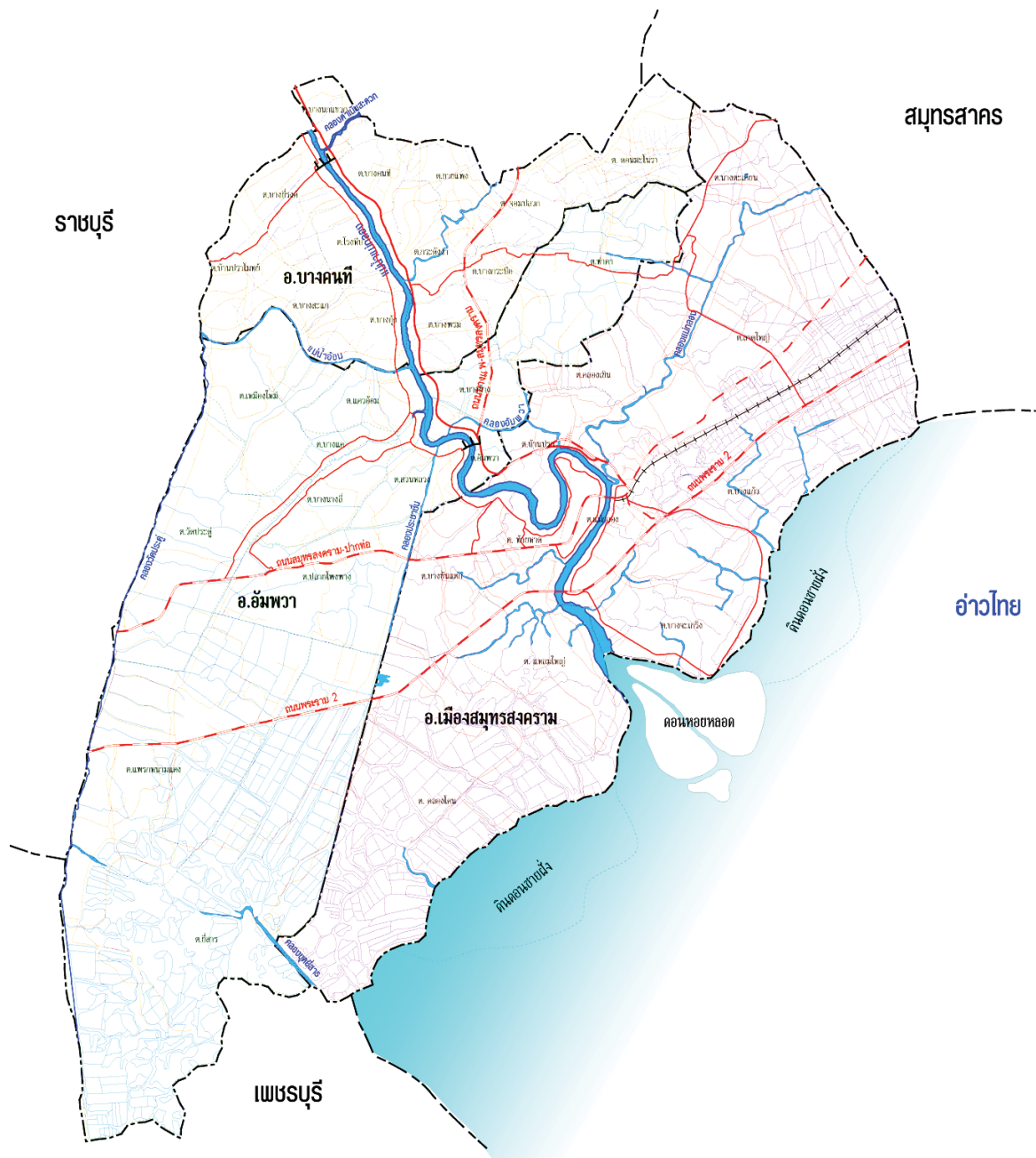
จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย อยู่ในระหว่างละติจูดที่ 13- 14 องศาเหนือ และลองติจูดที่ 99 – 101 องศาตะวันออก บริเวณริมฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง มีพื้นที่ทั้งหมด 416.707 ตารางกิโลเมตร หรือ 260,442 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามเส้นทางรถยนต์ ประมาณ 65 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสาคร
ทิศใต้	ติดต่อกับอ่าวไทยบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองและจังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี

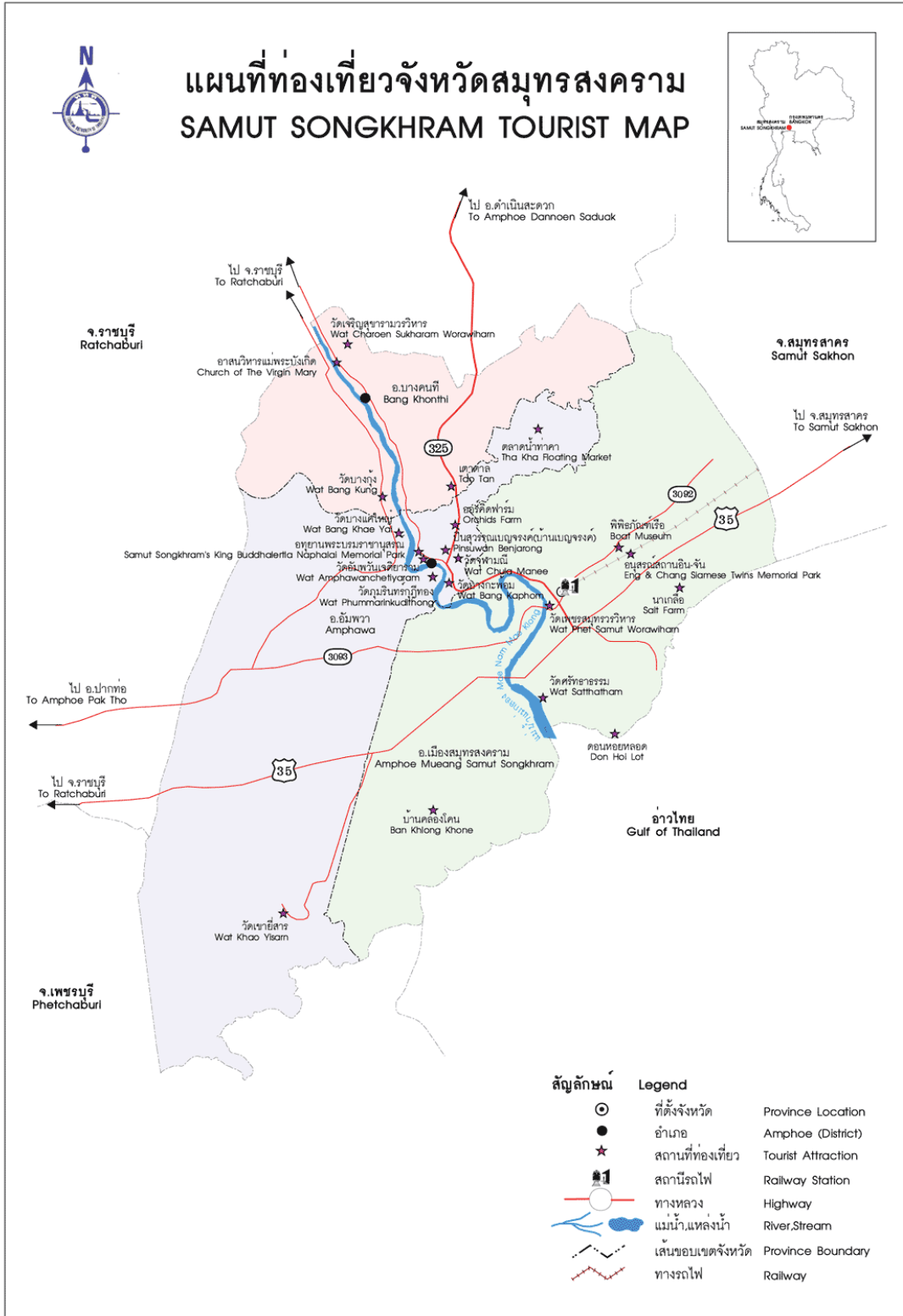
สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล คือเป็นที่ราบต่ำที่อุดมสมบูรณ์จากการทับถมของดินตะกอนที่พัดพามาจากลุ่มน้ำตอนบน ตะกอนทะเล รวมทั้งฝืนป่าโกงกาง ป่าแสมตลอดแนวชายฝั่งทะเลยาวกว่า 23 กิโลเมตร และป่าจากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ ไม่มีภูเขาและเกาะ มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ ผ่านอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา และลงสู่อ่าวไทยที่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน คือพื้นที่ฝั่งตะวันออกและพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำแม่กลอง โดยในส่วนของพื้นที่ด้านฝั่งตะวันตกจะสูงกว่าพื้นที่ด้านฝั่งตะวันออกเล็กน้อย ระดับพื้นที่สูงสุด 9 เมตรและ 6 เมตร ตามลำดับจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีความลาดเอียงน้อยกว่าร้อยละ 1 และมีลำคลองน้อยใหญ่ ประมาณ 391 คลอง และถูกซอยแบ่งเป็นแพรก ลำราง และลำประโดง ซึ่งเป็นเครือข่ายทางน้ำอีก กว่า 2,000 สาย ที่ทำหน้าที่ระบายน้ำระหว่างพื้นที่ส่วนบนกับฝั่งทะเล ซึ่งนอกจากลำคลองเหล่านี้จะทำหน้าที่ระบายน้ำออกจากแผ่นดินลงสู่ทะเลแล้ว คิววนสภาพพื้นที่ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลในแต่ละวันจะมีน้ำขึ้นและน้ำลงจากอ่าวไทยวันละ 2 ครั้ง ส่งผลให้เกิดน้ำทะเลหนุนเข้ามาตามแม่น้ำลำคลอง ต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามทำให้เป็นจังหวัดที่มีระบบนิเวศ สามน้ำ คือน้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม

รูปแสดง อาณาเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ตั้งอำเภอ และตำบล

รูปแสดง แผนที่การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

เขตการปกครอง

แบ่งออกเป็น 3 อำเภอ (เมืองสมุทรสงคราม อัมพวา บางคนที) 36 ตำบล 284 หมู่บ้าน 5 เขตเทศบาล (เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา เทศบาลตำบลเหมืองใหม่ เทศบาลตำบลบางนกแขวก เทศบาลตำบลกระดังงา) และ 33 องค์การบริหารส่วนตำบล

วิสัยทัศน์ของจังหวัด (Vision)

เป็นเมืองแห่งอาหารทะเลและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ ศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลองระดับชาติ ดินแดนแห่งประชาชนรักถิ่นกำเนิด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดั้งเดิม

ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมจังหวัดให้เป็นเมืองอาหารทะเลและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปลูกจิตสำนึกให้ชาวจังหวัดสมุทรสงครามรักถิ่นกำเนิด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดั้งเดิม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การดำรงรักษาความเป็นเมืองที่มีระบบนิเวศ 3 น้ำ
ดังรายละเอียดแต่ละยุทธศาสตร์ต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 “การพัฒนาและส่งเสริมจังหวัดให้เป็นเมืองอาหารทะเลและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ”

เป้าประสงค์

1. รายได้ภาคประมงและเกษตรเพิ่มขึ้น 1.5 %
2. อาหารทะเลและผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 จากจำนวนตัวอย่าง
3. อาหารสดปราศจากสารปนเปื้อน 6 ชนิด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
4. สถานที่ผลิตอาหารแปรรูป 54 ประเภท ผ่านเกณฑ์ GMP ร้อยละ 100
5. ร้านอาหารและแหล่งขายผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารสดสะอาด ร้อยละ 40

กลยุทธ์หลัก

1. พัฒนาและยกระดับการผลิตภาคประมงปลอดภัยจากสารพิษและแปรรูปผลผลิตให้ได้มาตรฐาน
2. พัฒนาและยกระดับการผลิตผลไม้ปลอดภัยจากสารพิษและแปรรูปผลผลิตให้ได้มาตรฐาน เสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร
3. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์
4. พัฒนาและส่งเสริมการประกอบการอาหารปลอดภัย

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงงานแปรรูปสินค้าประมงที่ได้รับใบอนุญาตผลิตอาหารที่ได้รับมาตรฐาน GMP
2. ร้อยละของเกษตรกรเป้าหมายที่ผ่านการประเมินความพร้อมของจังหวัดที่เข้าสู่กระบวนการ GAP
3. ร้อยละที่เพิ่มของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการฟาร์ม (GAP) (จังหวัด)
4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร (สัมไอ)
5. ร้อยละของอาหารทะเลที่ไม่มีสารพิษตกค้าง

6. ร้อยละผลไม้ที่ไม่มีสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน
7. ร้อยละของตัวอย่างอาหารสด ที่ปราศจากสารปนเปื้อน 6 ชนิด และตรวจพบยาฆ่าแมลงผ่านเกณฑ์ความปลอดภัย
8. ร้อยละร้านอาหาร และแผงลอย ที่ผ่านเกณฑ์อาหารสด รสชาติอร่อย (clean food good taste)
9. ร้อยละของสถานที่ผลิตอาหารแปรรูปที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามหลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดี GMP
10. ร้อยละของกะปิ กุ้งแห้ง ใช้สีผสมอาหารอย่างถูกต้อง
11. น้ำตาลมะพร้าวมีสารฟอสเฟตได้มาตรฐาน
12. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคประมง (ปลาสด)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 “การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง”
เป้าประสงค์ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นปีละ 1.5 %

กลยุทธ์หลัก

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีกรีนฟู้ดและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น ห้ามประกอบธุรกิจบางประเภทที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงาม
2. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์
3. การพัฒนาขีดความสามารถของภาคบริการและองค์กรชุมชน/เครือข่าย เพื่อเสริมสร้างการจ้างงานและเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
2. จำนวนพื้นที่ป่าชายเลนที่ได้รับการฟื้นฟู (ไร่) (จังหวัด)
3. ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 “การปลูกจิตสำนึกให้ชาวจังหวัดสมุทรสงครามรักถิ่นกำเนิด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมอันดีงาม”

เป้าประสงค์

1. ชาวสมุทรสงครามพึงพอใจต่อการซื้อของกินของใช้ที่ผลิตในจังหวัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. คริวเรือนยาจกนได้รับการยกระดับหรือดูแลอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง
3. ประชาชนมีสุขภาพดีมีการศึกษา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. ประชาชนได้รับการบริการที่ดี และมีคุณภาพจากภาครัฐ

กลยุทธ์หลัก

1. การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักและสนับสนุนความเจริญของถิ่นกำเนิด
2. ส่งเสริมการมีงานทำ เพิ่มรายได้และแก้ไขปัญหาความยากจน
3. การส่งเสริมความเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีสุขภาพดี มีการศึกษา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. กำหนดผังเมือง ควบคุมประเภทและพื้นที่ของโรงงานอุตสาหกรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. อนุรักษ์สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม ส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชนในท้องถิ่น สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างมวลชน

6. พัฒนาระบบการบริหารงาน การบริการ องค์กรและบุคลากรภาครัฐ

7. พัฒนาระบบการบริหารข้อมูลทุกสาขาอาชีพให้เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของประชากรที่มีหลักประกันสุขภาพ

2. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.

3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคดีที่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้

4. ระดับความสำเร็จของการลดอุบัติเหตุจากรถทางบก

5. ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

7. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการลดรอบระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติราชการของจังหวัด

8. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในการพัฒนาระบบบริหารความรู้ภายในองค์กร ปีงบประมาณ พ.ศ.2548

9. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของจังหวัด

10. ระดับความสำเร็จและคุณภาพของการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของจังหวัด

11. ร้อยละของระดับความพึงพอใจในการซื้อของกินของใช้ที่ผลิตในจังหวัด

12. ร้อยละของประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไปได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิต และเบาหวาน

13. ร้อยละของสตรีอายุ 35 ปีขึ้นไปมีความรู้ในการตรวจเต้านมด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง

14. ร้อยละของอัตราการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกไม่เกิน 50 : แสนประชากร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 “ การดำรงรักษาความเป็นเมืองที่มีระบบนิเวศ 3 น้ำ”

เป้าประสงค์ การดำรงรักษาความเป็นเมืองที่มีระบบนิเวศ 3 น้ำ

กลยุทธ์

1. การแก้ไขและฟื้นฟูระบบนิเวศ 3 น้ำ

2. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จในการจัดการระบบนิเวศสามน้ำ

บทที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ปัจจุบันจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตด้านการท่องเที่ยวสูงมาก โดยเฉพาะการมาท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับธรรมชาติ เพราะจังหวัดสมุทรสงคราม มีธรรมชาติอันงดงามและยังไม่ได้ถูกกระทบกระเทือนจากการพัฒนาในด้านอุตสาหกรรมมากนัก นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่อุดมไปด้วยอาหารหลากหลายทั้งอาหารทะเล อาหารธรรมชาติ ผู้คนมีอัธยาศัยดี นอกจากนี้ระยะทางยังไม่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร และหลังจากปี 2547 ที่ตลาดน้ำอัมพวาได้ก่อตั้งขึ้น และประสบผลสำเร็จในด้านปริมาณนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อย่างรวดเร็วกว่า 200% ทำให้เกิดกระแสของการท่องเที่ยวจากภูมิภาคเข้ามาสู่จังหวัดสมุทรสงครามอย่างรุนแรง จนเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพ ด้านราคา ด้านความปลอดภัย ด้านการบริการ รวมทั้งระบบสาธารณูปโภค จนหลายฝ่ายเกิดความวิตกกังวลว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม เติบโตเร็วเกินไปหรือไม่ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ภาครัฐ ภาคท้องถิ่นเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงแล้วหรือยัง และแนวทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามที่แท้จริงควรเป็นอย่างไร

โครงการนี้จึงเกิดขึ้นมาเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามว่าแท้จริงแล้วควรเป็นอย่างไร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วยการจัดเวทีเพื่อทำความเข้าใจและร่วมกันหาความรู้ด้านการท่องเที่ยว การระดมสมองเพื่อวางแนวทางการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การสรุปผล แยกแยะข้อมูล วิเคราะห์และคาดทำนายแนวโน้มในอนาคต การสร้างเงื่อนไขและกติการ่วมกัน การจัดเวทีนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐ และการสรุปผลการดำเนินงานและเผยแพร่ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการระดมสมอง เพื่อสร้างความเข้าใจ และค้นหาความรู้ด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งวางแผน และแนวทางในการเก็บข้อมูล จำนวน 3 พื้นที่ ได้แนวทางและพื้นที่ในการเข้าไปดำเนินโครงการ คือ

1. เขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นตัวแทนชุมชนเมืองที่นักท่องเที่ยวผ่านไปโดยไม่มีการจัดการด้านการท่องเที่ยว และมีความสนใจในการพัฒนาการท่องเที่ยว
2. เขตเทศบาลกระดังงาแทนชุมชนที่ชุมชนสนใจเข้ามาจัดการด้านการท่องเที่ยว ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ตำบลแหลมใหญ่ ซึ่งเป็นตัวแทนแทนชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวแต่เป็นชุมชนชนบทที่การท่องเที่ยวอาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาซึ่งการอนุรักษ์ทรัพยากรและเศรษฐกิจของชุมชน

ทีมวิจัยได้มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

การจัดเวทีสร้างความเข้าใจและเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่

เขตเทศบาลเมือง

- จัดเวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลร่วมกับชาวชุมชนตลาด จำนวน 1 ครั้ง โดยมีการนำภาพความรุ่งเรืองในอดีตของชาวตลาดเก่าวัดเพชรสมุทรมานำเสนอ ผลก่อให้เกิดความภูมิใจ และเห็นถึงคุณค่าของ

อดีต และชาวบ้านอยากให้มีการบันทึก และนำเสนอแก่สังคม โดยไม่ได้มุ่งหวังเรื่องเศรษฐกิจเป็นหลักเนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะดีอยู่แล้ว

- จัดประชุมสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลร่วมกับเทศบาล 1 ครั้ง โดยนำเสนอสิ่งๆ ที่สามารถพัฒนาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้ จากการดำเนินงานพบว่า ผู้บริหารของเทศบาล มีความสนใจการจัดการท่องเที่ยว โดยเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมการขายสินค้าของชุมชนเป็นหลัก และมีบางส่วนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เช่นการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและสถานที่สำคัญของชุมชน

- จัดเวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลร่วมกับผู้นำชุมชน ในเขตเทศบาล จำนวน 1 ครั้งจากการดำเนินงานพบว่าผู้นำชุมชนมีความต้องการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวในชุมชน แต่ต้องมีการค้นหา จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวในชุมชน โดยแต่ละชุมชน จะไปจัดเวทีเพื่อหาจุดแข็ง และจุดขาย รวมทั้งตำนาน และความเป็นมาของชุมชน ก่อน จากนั้นจะนำมาร่วมกันพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยว โดยให้เทศบาลเป็นผู้สนับสนุนในส่วนที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้

เขตเทศบาลตำบลกระดังงา

- จัดสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารของเทศบาล จำนวน 8 ครั้ง โดยเริ่มจากเทศบาลกระดังงา มีความประสงค์ที่จะพลิกฟื้นตลาดน้ำบางน้อยขึ้นมาเพื่อเป็นการเปิดการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลฯ โดยวางแผนที่จะให้มีการขายอาหาร ขนมต่างๆ แต่เมื่อมีการพูดคุยกันแล้วได้ยกตัวอย่างพื้นที่บางแห่งที่ประสบผลสำเร็จในด้านเศรษฐกิจ และปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา แต่ประสบปัญหาในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน ฯลฯ ซึ่งสุดท้ายชาวบ้าน และผู้บริหาร ที่มาเข้าร่วมเวที ร่วมกันวางแผนเป้าหมายของการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลกระดังงาว่าไม่ต้องการนักท่องเที่ยวในปริมาณที่มากมาย ไม่ต้องการสูญเสียความสัมพันธ์ในชุมชน ไม่ต้องการให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนเสียไป และอยากได้นักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ ที่มีความรู้ มีการศึกษา และรักในสิ่งแวดล้อม และจากการพูดคุยเวทีต่อๆ มา ได้ร่วมกันมองผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่า ไม่ได้มีแต่พ่อค้า แม่ค้า กับนักท่องเที่ยวเท่านั้น ยังมีผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกมากมาย ทั้งผู้ที่ได้รับประโยชน์ และผู้ที่เสียประโยชน์ จนพอจะแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ อาทิเช่น กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มแม่ค้า พ่อค้า กลุ่มวัด และศาสนสถาน กลุ่มชาวบ้านที่อยู่ริมคลองบางน้อยที่ไม่ได้มีความประสงค์จะค้าขาย กลุ่มผู้ประกอบการทางเรือ กลุ่มคนตกกุ้ง กลุ่มเกษตรกร กลุ่มภูมิปัญญา และกลุ่มเจ้าหน้าที่จากเทศบาลฯ และจัดตั้งกลุ่มพลิกฟื้นตลาดน้ำบางน้อยขึ้น โดยมีตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการ

- จัดเวทีเก็บข้อมูลร่วมกับกับกลุ่มพลิกฟื้นตลาดน้ำบางน้อย 3 ครั้ง เริ่มมีการแบ่งคณะทำงานเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มสืบค้นเรื่อง ราวความเป็นมา และประวัติศาสตร์ กลุ่มปรับปรุงสถานที่และเส้นทางท่องเที่ยว กลุ่มด้านการค้าขาย กลุ่มประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องไปพูดคุย ไปหาแนวทาง และหากถูกคิดาร่วมกันแล้วนำมาสะท้อน นำเสนอให้กับคณะทำงานชุดใหญ่ และประชาชนเพื่อรับทราบ ขอมรับหรืออาจมีการปรับเปลี่ยนในบางประเด็น

- การเก็บข้อมูลด้วยการทดลองเปิดตลาดน้ำ โดยเทศบาลกระดังงาทดลองเปิดตลาดน้ำบางน้อยเฉพาะกิจ ขึ้นมา 1 ครั้งเพื่อรองรับกลุ่มดูงานจากเทศบาลตำบลบางปะหัน จ.สุพรรณบุรี ซึ่งได้รับคำชมด้านอาหาร และทิวทัศน์ และเกิดความตื่นตัวของชาวบ้านและแม่ค้ามาก แต่เมื่อวิเคราะห์แล้ว การที่อาหารต่างๆ ขายดีอาจเป็นเพราะมีอุปองแจกให้ผู้มาเที่ยวนำไปแลกอาหารได้ฟรี

- มีรายการทีวีเข้ามาถ่ายทำเรื่องการท่องเที่ยวในตลาดน้ำบางน้อย ซึ่งบางส่วนทางเทศบาลได้เตรียมการไว้รองรับการถ่ายทำ และผลจากการออกอากาศได้มีผู้คนสนใจและโทรมาสอบถามเทศบาลครั้งถึงเรื่องการท่องเที่ยว ทำให้ทางเทศบาลตัดสินใจเปิดตลาดน้ำก่อน โดยถ้าหากมีปัญหา ก็จะค่อยแก้ไขไป ทำไป ซึ่งผลจากการเปิด ก่อนกำหนดนั้น ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ กันระหว่างกลุ่มแม่ค้า พ่อค้า ในด้าน สถานที่ที่จะขาย ตำแหน่งของการขายอาหารว่าจะขายบนบก หรือในเรือ เวลาที่ควรขาย สถานที่จอดรถ และการที่นักท่องเที่ยวไม่เดินเข้าไปยังเส้นทางคลองบางน้อย โดยจะแวะทานอาหารอย่างเดียวแล้วก็กลับ โดยไม่ได้พิจารณาถึงความเป็นมาประวัติศาสตร์ และทิวทัศน์ อันเป็นจุดแข็งของชุมชนนี้เลย

- การจัดเวทีเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับคณะที่ปรึกษากลุ่มพลิกฟื้นตลาดน้ำบางน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้อาวุโสจากครูเก่า ช่างศิลป์ในพื้นที่ ภูมิปัญญา ซึ่งทุกคนลงความเห็นว่าควรมีการสืบค้น หากความเป็นมาของชุมชน แล้วนำไปต่อยอดในด้านการปรับปรุงสถานที่ การนำเสนอการท่องเที่ยว ทั้งอาหาร และกิจกรรม ซึ่งต้องสอดคล้องกับความเป็นมาของชุมชน เช่นถ้าชุมชนนี้ดั้งเดิมเป็นคนมอญ การปรับปรุงสถานที่ ภูมิทัศน์ก็ต้องสอดคล้อง กับความเป็นมานี้ด้วย

ตำบลแหลมใหญ่

- การจัดประชุมสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูล โดยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีทำบุญประจำปี และก่อเจดีย์ทราย จากการพูดคุยพบว่าตำบลแหลมใหญ่มีศักยภาพ และยังคงความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม และยังมีวิถีชีวิตที่ดั้งเดิม และน่าสนใจ ซึ่งน่าจะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวต่อไปได้แต่ต้องมีการพูดคุยร่วมกันสร้างกฎ กติกา และเงื่อนไขของชุมชนเสียก่อน

การจัดการศึกษาดูงานและเสริมสร้างแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

โดยทีมวิจัยได้จัดการศึกษาดูงานและการอบรมพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนศึกษาดูงานที่ตลาดสามชุก 100ปี อำเภอสามชุก จ.สุพรรณบุรีโดยมีผู้นำชุมชน แม่ค้า และเจ้าหน้าที่จาก เทศบาลเมืองฯ เทศบาลกระดังงา ผู้ประกอบการท่องเที่ยว นักวิชาการ ซึ่งผลจากการดูงานนั้น ทำให้ทราบว่า การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองนั้น จะต้องทราบถึงที่มาเรื่องราว เสน่ห์ จุดแข็ง จุดด้อยของชุมชนตนเองก่อน จากนั้นค่อยพัฒนาสู่การทำงานเป็นคณะทำงานซึ่งควรจะไปด้วยผู้คนจากหลากหลายกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยตรง และโดยอ้อม จากนั้นค่อยกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขของชุมชนร่วมกัน แล้วค่อยวางแผน ทดลองทำ ประเมินผล และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การท่องเที่ยวยั่งยืนและเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดการท่องเที่ยวแต่ละชุมชนจึงต้องมีการค้นหาศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวระดับชุมชนท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมจากการแลกเปลี่ยนพูดคุยเพื่อวางแผนและกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

บทเรียนจากการทำงาน

- ทีมวิจัยขาดการจดบันทึก ทำให้ขาดรายละเอียดของข้อมูลสำคัญ และเรื่องราวดีๆ ที่พูดคุยในเวที
- ควรมีการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มานำเสนอ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกันอย่างเหมาะสมต่อไป

- ควรเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนมาเรียนรู้ และกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อบูรณาการการทำงานในพื้นที่ร่วมกันตามภารกิจและนโยบายของแต่ละหน่วยงาน
- ควรมีหน่วยงานหลักที่มีบทบาททำให้เกิดเวทีพูดคุยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

4.1 การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

4.1.1 พัฒนาการท่องเที่ยวจากอดีตถึงปัจจุบัน

จากการรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งพัฒนาการของการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามออกเป็น 4 ยุค ดังนี้

ยุคดั้งเดิม การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามเป็นไปแบบธรรมชาติ และไม่ได้มีการจัดการ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการมาท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ ไม่เน้นการพักค้าง กิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการมาชมโบราณสถาน อุทยาน ร.2 ดอนหอยหลอด ตลาดน้ำท่าคา การแวะมารับประทานอาหารทะเล มาซื้อและเที่ยวชมสวนผลไม้ บางส่วนเป็นการเดินทางผ่านในช่วงขากลับจากการท่องเที่ยวในจังหวัดทางภาคใต้ หรือตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งบางครั้งเกิดความประทับใจในสภาพของระบบนิเวศ และธรรมชาติเลยพัฒนามาสู่การพักค้างคืน

ยุคแรกเริ่ม ประมาณหลังปี 2540 หลังวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทย แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในประเทศไทยเริ่มซบเซา ประกอบกับความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของคนในประเทศลดลง รูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่มีค่าใช้จ่ายสูงจึงเป็นทางเลือกใหม่ประกอบกับเกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของชุมชน เริ่มมีการพักค้างคืนในรูปแบบ “โฮมสเตย์” โดยมีการพัฒนากิจกรรมการชมหิ้งห้อย การใส่บาตรพระในยามเช้า โดยผู้ประกอบการยุคแรกเริ่มนี้ ไม่ได้มุ่งเน้นทางด้านธุรกิจและผลกำไรเป็นหลัก ส่วนใหญ่ทำเพราะอยากให้คนต่างถิ่นเกิดความประทับใจ อยากแบ่งปันความสุขและสิ่งดีๆ ด้านธรรมชาติให้กับผู้อื่น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างเจ้าของสถานที่และผู้มาพักอย่างมีมิตรไมตรี ไม่มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไป ซึ่งจากสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความประทับใจและมีการบอกต่อกันทำให้เกิดการมาพักค้างคืนอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบ “โฮมสเตย์” ในยุคแรกเริ่ม

ยุคพัฒนา เริ่มมีนักท่องเที่ยวสนใจรูปแบบ “โฮมสเตย์” ทำให้เริ่มมีการมองว่าการจัดเตรียมที่พักค้างคืนและการจัดเตรียมโปรแกรมการท่องเที่ยวนี้อาจพัฒนาไปสู่ระบบธุรกิจขนาดเล็กได้ จึงมีผู้ประกอบการหลายรายเริ่มพัฒนาสถานที่พักแรมให้เป็นระบบมากขึ้น มีการปลูกสร้างที่พัก มีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวต่างๆ ขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังเน้นโฮมสเตย์ และการเรียนรู้วิถีชีวิต เริ่มมีการจำแนกประเภทของที่พักให้กับนักท่องเที่ยวตามความต้องการ เช่น เป็นบ้านพัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท โรงแรม

ยุครุ่งเรือง ช่วงเกิดการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา จากอดีตที่ซบเซาให้มีชีวิตชีวา เริ่มมีผู้ประกอบการที่ไม่ใช่คนในพื้นที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดมากขึ้น เริ่มมีบริษัทนำเที่ยวที่อยู่กรุงเทพฯ จัดนำเที่ยวมายังจังหวัดสมุทรสงคราม เช่น โปรแกรมวันเดียวทริป การทัวร์ไหว้พระ 9 วัด และมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดน้ำบางน้อย การท่องเที่ยวทะเลโคลน และการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น การปลูกป่าชายเลน กีฬาทางน้ำ และในยุคนี้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจำนวนมาก ก่อเกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เช่น ธุรกิจที่พัก โรงแรม รีสอร์ท ธุรกิจเรือท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ของที่ระลึก และธุรกิจบริการจัดการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้การ

จัดการส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการโดยภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่ได้มีการสนับสนุนจากภาครัฐมากนัก

4.1.2 สักยภาพการท่องเที่ยวในแต่ละด้าน

4.1.2.1 ปัจจัยสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม มีลักษณะแตกต่างจากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เป็นจังหวัดท่องเที่ยวเนื่องมาจากจังหวัดสมุทรสงครามไม่มีสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ เช่น ทะเล ภูเขา วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่ คือต้องการศึกษาธรรมชาติ ระบบนิเวศ สวนผลไม้ วิถีชีวิต และความเป็นมาของโบราณสถานต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนั้นอาจพอระบุได้ว่าปัจจัยที่จะสามารถสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นี้ได้แก่

- ระบบนิเวศ และธรรมชาติที่ดี อันได้แก่ลำคลองที่สวยงามมีตลิ่งที่เป็นธรรมชาติ ไม่มีเขื่อนที่เป็นโครงสร้างที่แข็งเหมือนเมืองที่เจริญแล้ว ไม่มีสิ่งก่อสร้างที่ไม่เป็นธรรมชาติใกล้ลำคลอง หิ้งห้อย นก และสัตว์น้ำต่างๆ รวมทั้งสวนผลไม้

- ทัศนียภาพที่ดี การที่เจ้าของที่พัก ผู้นำเที่ยวที่มีความรู้และมีความเป็นกันเองจะสามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือน ได้เป็นอย่างดี

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การที่เจ้าของสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของบ้าน เจ้าของสวน หรือแม้แต่ผู้นำชมสามารถให้ความรู้ในด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว จะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

4.1.2.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองอยู่ในช่วงที่กำลังก้าวสู่การเปลี่ยนแปลง สรุปได้ดังนี้

1. ธุรกิจการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองอยู่ระหว่างการเจริญเติบโตไปสู่ระบบธุรกิจแบบทุนนิยม เนื่องจากรายได้ของการท่องเที่ยวที่เริ่มเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ส่งผลถึงผู้ประกอบการเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานจากแบบครอบครัวสู่แบบธุรกิจ (ทุน)

2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่อย่างแท้จริง

- ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าของธุรกิจการท่องเที่ยวที่มากกว่าการเป็นที่พัก แต่ส่วนประกอบอื่นของธุรกิจการท่องเที่ยวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งการบริการ ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ กิจกรรมท่องเที่ยว ฯลฯ

- ความรู้ความเข้าใจความหมายของประเภทที่พักอย่างชัดเจน เช่น Home Stay ทั้งทางด้านปรัชญา คุณค่า ความหมาย และความแตกต่างกับรูปแบบที่พักที่ต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นโรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงรายละเอียด การบริหารงาน โครงสร้างและองค์ประกอบของประเภทที่พักแต่ละรูปแบบ

- ความรู้ความเข้าใจในทิศทางและภาพรวมของการท่องเที่ยวเมืองแม่กลองถึงรูปแบบพื้นฐานของการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่แท้จริงตลอดจนเสน่ห์ คุณค่าหรือจุดเน้น จุดเด่น ของการท่องเที่ยว

3. องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

- ขาดการหนุนเสริมและบริหารจัดการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
- ขาดบทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่พัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
- ขาดความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวในภาพรวมของเมืองแม่กลองทั้งรูปแบบและทิศทางกรท่องเที่ยว
- ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่ดีพอ
- องค์กรหรือหน่วยงานยังขาดการกำหนดทิศทางกรท่องเที่ยวรวมถึงยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง

4.1.2.3 สรุปการวิเคราะห์ SWOT Analysis การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยอ้างอิงจากข้อมูลจากการศึกษาวิจัยโครงการแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตภาคกลางตอนล่าง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ดังนี้

ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งท่องเที่ยวครบทุกด้าน ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา รวมทั้งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ - มีธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางล้าคลอง รวมทั้งมีวิถีชีวิตที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกจำหน่ายในราคาไม่แพง - มีผลิตภัณฑ์อาหารที่หลากหลาย เช่นผลไม้ อาหารทะเล ทั้งสดและแห้ง - มีผลิตภัณฑ์เครื่องหัตถกรรม และเครื่องถ้วยชาม เบญจรงค์ที่มีชื่อเสียง 	<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด - การสื่อความหมายด้านวิถีชีวิตดั้งเดิมยังไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความขัดแย้งของกิจกรรมการท่องเที่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ - การรวมกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวยังมีน้อย อีกทั้งขาดการร่วมมือในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะคอนฮอยลลอด และพื้นที่ป่าชายเลน - การจัดการการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังไม่สะดวกเท่าที่ควร
<p>โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดและของประเทศ ซึ่งให้การสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ - รูปแบบการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ที่กำลังได้รับความนิยม จึงเป็นโอกาสที่จังหวัด กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้อย่างถูกต้อง 	<p>อุปสรรค</p> <p>ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดยังขาดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาความร่วมมือในระดับจังหวัด เช่นการจัดการแหล่งน้ำ การจัดการป่าชายเลน และการจัดการทรัพยากรอื่นๆอย่างมีส่วนร่วม</p>

ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค

<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้สะดวก เหมาะในการเดินทางท่องเที่ยว และเป็นทางผ่านไปสู่ภาคใต้ - มีการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งทำให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำได้ดี 	<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ภายในจังหวัดเกิดปัญหาเรื่องน้ำทะเลหนุน น้ำประปายังไม่สามารถผลิตได้เองภายในจังหวัด และยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง - ขาดการวางแผนการจัดการสาธารณูปโภค และการพัฒนาเส้นทางสัญจรทั้งถนน และท่าคลองที่มีคุณภาพ อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของถนนอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการเกษตร เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความสวยงามตามธรรมชาติ - ตลาดสดยังไม่มีการรักษาด้านความสะอาดที่เพียงพอ - ระบบโทรศัพท์พื้นฐานยังไม่พอเพียงต่อการพัฒนาขึ้นพื้นฐานของจังหวัด - ยังไม่มีแนวทางจัดการขยะในแม่น้ำท่าคลองที่ชัดเจน
<p>โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการขยายเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเข้าถึงจังหวัด - การขยายเส้นทางพระราม 2 เป็น 6 ช่องทาง - โอกาสในการพัฒนาเส้นทางในการท่องเที่ยวทางลำคลองเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวแบบใหม่ 	<p>อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณสนับสนุนการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคจากส่วนกลางยังไม่เพียงพอ

สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย และบริการด้านการท่องเที่ยว

<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิถีชีวิตที่เรียบง่าย น้ำใจไมตรี รอยยิ้ม และการต้อนรับแบบไทยๆของคนในจังหวัด - มีการร่วมมือที่ดีของหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยว - สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดยังมีราคาไม่แพง 	<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการวางแผนประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง - ขาดมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้และทักษะในการให้บริการ - ผู้ประกอบการและพนักงานบริการขาดความรู้และทักษะในการให้บริการ โดยเฉพาะทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ - การพัฒนาด้านธุรกิจที่พัทยังมีไม่เพียงพอ - การวางแผนและสร้างข้อตกลงในการดำเนินงานของกลุ่มท่องเที่ยวยังมีน้อย
<p>โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการสนับสนุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร - โอกาสในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งผู้ให้บริการ และผู้ประกอบการ 	<p>อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการและข้อมูลกับผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ จึงทำให้ขาดการพัฒนา

การตลาดการท่องเที่ยว

<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งดึงดูดทางด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด คือ ดอนหอยหลอด เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำอันดับ 3 ของประเทศ - มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดีและมีวิถีชีวิตสงบเรียบง่าย ทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบัน - มีสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวหลากหลายและไม่ห่างไกลกันมากนัก 	<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ขาดการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่ดีเป็นเหตุให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมลงและลดความนิยมลงอย่างรวดเร็ว - ยังขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาดการท่องเที่ยว - ขาดการส่งเสริมความเข้มแข็งของอาชีพและวิถีชีวิตดั้งเดิม เช่น อาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าว เลี้ยงหอยแครง อีกทั้งการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเพื่อรองรับทางการท่องเที่ยวยังมีน้อย - ขาดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางลึกลับใหม่ๆ
<p>โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากจังหวัดยังมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดีและมีวิถีชีวิตสงบ ทำให้สามารถเกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กับความยั่งยืนได้สอดคล้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในภาพรวมมากขึ้น ทั้งยังมีโอกาสสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางลึกลับ และการจัดตั้งศูนย์การจำลองวิถีชีวิต ห้างฮ้อยและธรรมชาติ <p>โอกาสในการดำเนิน โครงการปลูกและฟื้นฟูบำรุงรักษาป่าชายเลน และอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาวะสมดุลแหล่งท่องเที่ยวดอนหอยหลอด</p>	<p>อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาเรื่องผู้ดูแลให้การสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดยังไม่มี การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ - ปัญหาการให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกับจังหวัดอื่นๆ ในการทำการตลาดยังไม่เป็นรูปธรรม

4.1.3 สภาพการท่องเที่ยวในรอบปี (ภาพรวมและพื้นที่ต่างๆ)

จากการศึกษาสภาพการท่องเที่ยวในรอบปีช่วงที่ผ่านมาไม่พบรายละเอียดมากนัก แต่ที่พบรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ.2550 – 2551 ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ดังตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวปี 2550 - 2551 ซึ่งพบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยว นักทัศนกร และผู้เยี่ยมชมเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 25 – 34 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทและข้าราชการ มีรายได้ประมาณ 10,000 – 15,000 สำหรับชาวไทย และ 20,001 – 40,000 USD/Year สำหรับชาวต่างชาติ จะมาจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลางและภาคตะวันตก กลุ่มประเทศยุโรปและเอเชีย มักจะมากับเพื่อนและครอบครัว (ที่มา : กรมการท่องเที่ยว, 2550) โดยในปี พ.ศ.2550 มีการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณ 800 ล้านบาท สำหรับค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม และซื้อสินค้าและของที่ระลึก ตามลำดับ ดังตารางแสดงรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นักทัศนกร และผู้เยี่ยมชม จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี พ.ศ.2550 ทั้งกลุ่มที่เดินทางมาเองและกลุ่มที่จัดการเดินทางโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2550 – 2551

ตารางที่ 8 จำนวนนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2550 - 2551			
ประเภท	ปี 2551	ปี 2550	ความแตกต่าง
			(%)
จำนวนผู้มาเยือน(คน)	1,051,810	558,326	88
-ชาวไทย(คน)	1,011,379	539,262	88
-ชาวต่างชาติ(คน)	40,431	19,064	112
จำนวนนักท่องเที่ยว(คน)	302,501	132,307	129
จำนวนนักทัศนกร(คน)	749,309	426,019	76
ที่มา: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว			

ตารางแสดงรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร และผู้เยี่ยมชมอื่น จำนวนตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี พ.ศ.2550

(หน่วย: ล้านบาท)

รายได้ตามหมวด	นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			ผู้เยี่ยมชมอื่น		
	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
1. ค่าที่พัก	46.10	1.02	47.12	0.00	0.00	0.00	46.10	1.02	47.12
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	31.71	0.66	32.37	72.09	4.30	76.39	103.80	4.96	108.76
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	27.30	0.72	28.02	84.12	1.86	85.98	111.42	2.58	114.00
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	7.04	0.34	7.38	6.85	0.24	7.09	13.89	0.58	14.47
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	7.51	0.22	7.73	14.78	1.58	16.36	22.29	1.80	24.09
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	19.64	0.47	20.11	40.60	4.01	44.61	60.24	4.48	64.72
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	4.77	0.16	4.93	23.44	0.64	24.08	28.21	0.80	29.01
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	144.07	3.59	147.66	241.88	12.63	254.51	385.95	16.22	402.17
นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร	186,200	3,342	189,542	409,308	16,711	426,019	595,508	20,053	615,561

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว, 2550

4.1.4 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงครามและกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.4.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรสงคราม

ยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรสงครามมี 4 ด้าน แต่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 “การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง”

เป้าประสงค์ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นปีละ 1.5 %

กลยุทธ์หลัก

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น ห้ามประกอบธุรกิจบางประเภทที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงาม

2. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์

3. การพัฒนาขีดความสามารถของภาคบริการและองค์กรชุมชน/เครือข่าย เพื่อเสริมสร้างการจ้างงานและเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
- จำนวนพื้นที่ป่าชายเลนที่ได้รับการฟื้นฟู (ไร่) (จังหวัด)
- ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1.4.2 ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีจังหวัดเพชรบุรีเป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัด

ศักยภาพการพัฒนา

- มีพื้นที่รวมกันประมาณ 13,887 ตารางกิโลเมตร
- ประชากรประมาณ 1,600,000 คนเศษ
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) 387,820 ล้านบาท
- รายได้เฉลี่ยต่อคน ต่อปี 241,664 บาท
- จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณปีละ 7 ล้านคน
- รายได้จากการท่องเที่ยวประมาณปีละ 17,000 ล้านบาทเศษ

ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด

จุดแข็ง

- มีชายฝั่งทะเลยาวติดต่อกันถึง 359 กิโลเมตร ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางประมง และป่าชายเลน
- เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปสินค้าส่งออกด้านการประมง และเกษตร ที่สำคัญ เช่น อาหารทะเล ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (สับปะรด มะนาว มะพร้าว กล้วยหอม ส้มโอ ฯลฯ)

- มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม หลากหลายและบริสุทธิ์ มีทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่หลากหลาย เช่น อนุสาวรีย์พันท้ายนรสิงห์ ตลาดน้ำอัมพวา ชายหาดชะอำ-หัวหิน หมู่บ้านไทยทรงดำ / มอญ ฯลฯ
- อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มีเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดที่สะดวกสบาย และเป็นประตูสู่ภาคใต้ (เส้นทางสายพระราม2 – เพชรเกษม / สายพระราม2 - ยี่สาร - บางตะบูน - ชะอำ - หัวหิน - ประจวบฯ)
- เป็นอู่ข้าวอู่น้ำและผลิตเกลือ

จุดอ่อน

- ปัญหาชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะอย่างรุนแรงทำให้มีผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งการประมง และการท่องเที่ยว
- ปัญหาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทั้งในเรื่องเส้นทางคมนาคม/การจัดการการท่องเที่ยว
- ปัญหาการเชื่อมโยงสินค้าเกษตร
- ปัญหาการร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังขาดความต่อเนื่องและจริงจัง แต่ละจังหวัดยังถืออัตตาหรือตัวตนและยังยึดพื้นที่/อาณาเขตของตน เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ขาดการบูรณาการหรือการทำประโยชน์ร่วมกัน

โอกาส

- นโยบายรัฐบาลส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยว
- นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการผลิตและบริโภคสินค้าการเกษตรและอาหารปลอดภัย
- นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อจำกัด

- ภาวะวิกฤติด้านพลังงาน
- เศรษฐกิจประเทศ ถดถอย
- ภาวะโลกร้อน
- การเมืองระดับชาติ ขาดเสถียรภาพ

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด

“เป็นกลุ่มจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมง เกษตร และเหล็ก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญสู่ภาคใต้ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน”

จากวิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัด จะเห็นว่าได้สะท้อนให้เห็นศักยภาพและเป้าหมาย การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในเรื่องหลัก 3 เรื่อง ดังนี้

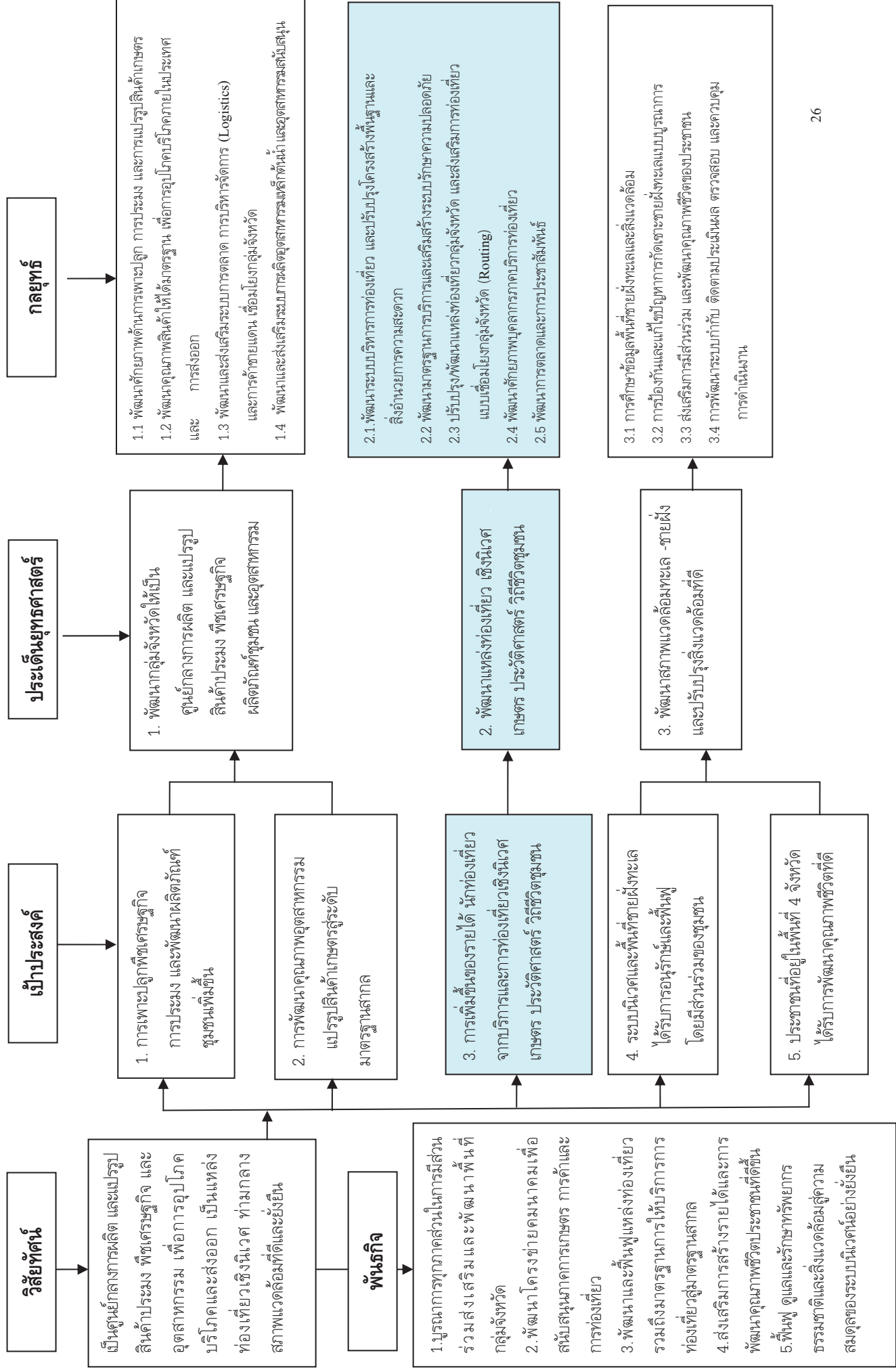
1. การพัฒนาการประมงและการเกษตร
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การพัฒนาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมชายฝั่ง และสิ่งแวดล้อมเมือง

กลุ่มจังหวัดได้กำหนดทิศทางการพัฒนา โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาไว้ดังนี้

1. การพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมง เกษตรและเหล็ก
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสุขภาพ
3. การพัฒนาสภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเลและสิ่งแวดล้อมเมืองที่ดี

จากรายละเอียดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรสงครามและกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จะพบว่ามุ่งเน้นเรื่องการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสุขภาพ ที่เชื่อมโยงในระดับกลุ่มจังหวัด ดังแผนภาพ โครงสร้างยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ต่อไปนี้

โครงสร้างยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

4.1.5 ระบบการจัดการท่องเที่ยว

ระบบการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็นดังนี้

1. การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ และไม่ได้มีการจัดการ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการมาท่องเที่ยวแบบเข้าไปเล่นกลับ ไม่เน้นการพักผ่อน กิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการมาชมโบราณสถาน อุทยาน ร.2 ดอนหอยหลอด ตลาดน้ำท่าคา การแวะมารับประทานอาหารทะเล มาซื้อและเที่ยวชมสวนผลไม้ บางส่วนเป็นการเดินทางผ่านในช่วงขากลับจากการท่องเที่ยวในจังหวัดทางภาคใต้ หรือตลาดน้ำดำเนินสะดวก

2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของชุมชน เริ่มมีการพักผ่อนในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยมีการพัฒนากิจกรรมการชมหิ่งห้อย การใส่บาตรพระในยามเช้า เพื่อให้คนต่างถิ่นเกิดความประทับใจ อยากแบ่งปันความสุขและสิ่งดีๆ ด้านธรรมชาติให้กับผู้อื่น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างเจ้าของสถานที่และผู้มาพักอย่างมีมิตรไมตรี ไม่มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไป ซึ่งจากสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความประทับใจและมีการบอกต่อๆ กัน ทำให้เกิดการมาพักผ่อนอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบ“โฮมสเตย์” ในยุคแรกเริ่ม

3. การท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา โดยการฟื้นฟูตลาดน้ำในอดีตให้กลับมามีชีวิตชีวาและเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในจังหวัดสมุทรสงคราม และมีการพัฒนาสถานที่พักผ่อนให้เป็นระบบมากขึ้น มีการปลูกสร้างที่พัก มีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวต่างๆขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิต เริ่มมีการจำแนกประเภทของที่พักให้กับนักท่องเที่ยวตามความต้องการ เช่น บ้านพัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท โรงแรม เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวของบริษัทเอกชน ที่มีบริษัทนำเที่ยวที่อยู่กรุงเทพฯ จัดนำเที่ยวมายังจังหวัดสมุทรสงคราม เช่น โปรแกรมวันเดียวทริป การทัวร์ไหว้พระ 9 วัด และมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพิ่มขึ้น เช่น ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดน้ำบางน้อย การท่องเที่ยวทะเลโคลน และการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น การปลูกป่าชายเลน กีฬาทางน้ำ และในยุคนี้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจำนวนมาก ก่อเกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เช่น ธุรกิจที่พัก โรงแรม รีสอร์ท ธุรกิจเรือท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ของที่ระลึก และธุรกิจบริการจัดการท่องเที่ยว

โดยการท่องเที่ยวรูปแบบที่ 1 – 3 เป็นการดำเนินการของคนในจังหวัดสมุทรสงคราม แต่รูปแบบที่ 4 การจัดการส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการโดยภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่ได้มีการจัดการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ซึ่งรายละเอียดภาพรวมการท่องเที่ยวทั้ง 4 รูปแบบ ไม่มีการเก็บข้อมูลแยกรายละเอียดของการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบ

4.1.6 ปัญหา อุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยว และอื่นๆ

4.1.6.1 การจัดการการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

- การรวมกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวยังมีน้อย อีกทั้งขาดการร่วมมือในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะดอนหอยหลอด และพื้นที่ป่าชายเลน
- ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ขาดการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่ดีเป็นเหตุให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมลงและลดความนิยมลงอย่างรวดเร็ว

- ขาดการส่งเสริมความเข้มแข็งของอาชีพและวิถีชีวิตดั้งเดิม เช่น อาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าว เลี้ยงหอยแครง อีกทั้งการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเพื่อรองรับทางการท่องเที่ยวยังมีน้อย
- การสื่อความหมายด้านวิถีชีวิตดั้งเดิมยังไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความขัดแย้งของกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่

4.1.6.2 ระบบธุรกิจและการบริการการท่องเที่ยว

- ขาดการวางแผนประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
- ผู้ประกอบการและพนักงานบริการขาดความรู้และทักษะในการให้บริการ โดยเฉพาะทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ
- ขาดมีบุคลากรท้องถิ่นที่มีความรู้และทักษะในการให้บริการ
- ขาดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางลำคลองใหม่ๆ
- การพัฒนาด้านธุรกิจที่พักรังมีไม่เพียงพอ
- ยังขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาดการท่องเที่ยว
- การวางแผนและสร้างข้อตกลงในการดำเนินงานของกลุ่มท่องเที่ยวยังมีน้อย

4.1.6.3 ระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

- พื้นที่ภายในจังหวัดเกิดปัญหาเรื่องน้ำทะเลหนุน น้ำประปายังไม่สามารถผลิตได้เองภายในจังหวัด และยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง
- ขาดการวางแผนการจัดการสาธารณูปโภค และการพัฒนาเส้นทางสัญจรทั้งถนน และลำคลองที่มีคุณภาพ อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของถนนอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการเกษตร เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความสวยงามตามธรรมชาติ
- ตลาดสดยังไม่มีการรักษาด้านความสะอาดที่เพียงพอ
- ระบบโทรศัพท์พื้นฐานยังไม่พอเพียงต่อการพัฒนาขั้นพื้นฐานของจังหวัด
- ยังไม่มีแนวทางจัดการขยะในแม่น้ำลำคลองที่ชัดเจน
- การจัดการการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังไม่สะดวกเท่าที่ควร

4.1.6.4 ความรู้เรื่องการท่องเที่ยว

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดยังขาดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาความร่วมมือในระดับจังหวัด เช่นการจัดการแหล่งน้ำ การจัดการป่าชายเลน และการจัดการทรัพยากรอื่นๆอย่างมีส่วนร่วม
- ขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการและข้อมูลกับผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ จึงทำให้ขาดการพัฒนา

4.1.6.5 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

- ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด

4.1.6.6 งบประมาณ

- งบประมาณสนับสนุนการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคจากส่วนกลางยังไม่เพียงพอ

4.1.6.7 ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดด้านการท่องเที่ยว

- ปัญหาการให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกับจังหวัดอื่นๆ ในการทำการตลาดยังไม่เป็นรูปธรรม

4.2 ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

บทบาทความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม ในช่วงที่ผ่านมา ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ดังรายละเอียดในตารางแสดงบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม และยังมีผู้นำด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ดังรายละเอียดในตารางผู้นำด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางแสดงบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ภาคส่วน	หน่วยงาน	บทบาท
ภาครัฐ	จังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดยุทธศาสตร์จังหวัดเรื่องการท่องเที่ยว • กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเรื่องการท่องเที่ยว
	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว • พัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์ • พัฒนาขีดความสามารถด้านการบริการการท่องเที่ยว
	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการร้านอาหาร • ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพร้านอาหาร • ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษามาตรฐานอาหารและบริการ
	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • ความต้องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของแม่กลอง • เน้นการสร้างเมนูหลักในการท่องเที่ยว ผู้นำชม และการพัฒนาภาษาอังกฤษ • การเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงลึก

	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 1	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม • พัฒนาการตลาดและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว • สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว
	พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ • การสนับสนุนและพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ • พัฒนาเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายภาคกลาง • การพัฒนามหาวิทยาลัยภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม • ส่งเสริมการกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่
ภาคเอกชน	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน • เชื่อมโยงการเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยว • พัฒนาศักยภาพของพนักงานให้ได้มาตรฐาน • ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆ
	เจ้าของที่พัก รีสอร์ท และ โฮมสเตย์	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน • เชื่อมโยงการเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยว • พัฒนาสถานประกอบการและคุณภาพบริการ
ภาคประชาชน	ชุมชนที่อยู่บริเวณที่มีการท่องเที่ยว เช่น อัมพวา ท่าคา ดอนหอยหลอด เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> • มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว เช่น การจัดทำแผนชุมชน การปรับปรุงทัศนียภาพ เป็นต้น • ดูแลระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว • มีการออกระเบียบในการจัดการชุมชน
	ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน • เชื่อมโยงการเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยว • พัฒนาศักยภาพของพนักงานให้ได้มาตรฐาน • ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆ
องค์กรท้องถิ่น	อบจ.	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ • การสนับสนุนและพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ • พัฒนาเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ • ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการต่างๆ • ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว • สนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดงานส้มโอ ลีนจี่

	อบต. ทั้ง 3 อำเภอ เช่น สวนหลวง อัมพวา เหมืองใหม่ เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ • การสนับสนุนและพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ • พัฒนาเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ • ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการต่าง ๆ • ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว • สนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดงานสัมผัส ลีนี่จี
องค์กรชุมชนและอื่นๆ	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม • พัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่และวิถีชีวิตของคน • ข้อเสนอยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามที่สอดคล้องกับชุมชน
	สโมสรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว • จัดอบรมการให้บริการและการฝึกภาษาอังกฤษให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยว
	สโมสรไลออนสมุทรสงครามและสโมสรไลออนแม่กลอง	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว • จัดอบรมการให้บริการและการฝึกภาษาอังกฤษให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยว
	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม • ศึกษาวิจัยการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่และวิถีชีวิตของคน • ข้อเสนอยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามที่สอดคล้องกับชุมชน

ตารางแสดงผู้นำด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อ-สกุล	บทบาท / หน้าที่
คุณกฤตยะ มีทวี	เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนานุรักษ์
คุณจรรยา เจือไทย	ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ท่าคา (ตลาดน้ำท่าคา)
คุณพีร์นิธิ รัตนะพงศ์ธระ	ประธานชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองโคน
คุณสมทรง แสงตะวัน	ประธานศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ
คุณธีรดา เอกแก้วนำชัย	ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านริมคลองโฮมสเตย์
คุณสรณพงษ์ บัวโรย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ระดับชำนาญการ สนง.เกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม

คุณอดิพร	เสนะวงศ์	บุตรสาวครูเอื้อ สุนทรสนาน
ร้อยโทพัชโรดม	อนุสุวรรณ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอัมพวา (ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา)
คุณสมภพ	รัตนไพบูลย์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกระดังงา (ตลาดน้ำบางน้อย)
คุณอัคราวรรณ	ศรีทัตพันธุ์	เลขานุการประชาสัมพันธ์ชมรมท่องเที่ยวกลุ่มรักษ์บางคนที่ฝ่ายการตลาดกลุ่มมัลลเทศก์ท้องถิ่น ชมรมมัลลเทศก์ท้องถิ่น
คุณอรุณี	ศรีราษฎร์	ประธานพัฒนาสตรีเทศบาลอัมพวา
อาจารย์วีระ	เทพกรณ์	ผู้เชี่ยวชาญเรื่องหิ้งห้อยและแนวทางการอนุรักษ์หิ้งห้อยในท้องถิ่นตามสภาพแวดล้อมอย่างถูกวิธี
คุณสมศักดิ์	วรรณะ	เกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
คุณยุวดี	กุลโชติ	พาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม
คุณธงชัย	สวพงศ์	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม
คุณเพียงพร	เดียวประเสริฐ	เจ้าของเรือนแพโบราณริมน้ำอัมพวา ซึ่งได้รับการประกาศจากองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เป็นมรดกทางวัฒนธรรมควรรักษาแห่งการอนุรักษ์ไว้
คุณไพโรจน์	เงินขวง	มัลลเทศก์ท้องถิ่น
คุณประกาศ	บุญยินดี	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม
คุณชัยสงค์	ชูฤทธิ์	ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
คุณสุเทพ	สัตย์วินิจ	วิทยาการประจำอาสนวิหารแม่พระบังเกิด

4.3 กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

4.3.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง คือ การสร้างกระบวนการในการเรียนรู้และเข้าใจระบบการท่องเที่ยวรวมถึงทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมององค์ประกอบ ดังนี้

- การพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เห็นภาพรวมของระบบการท่องเที่ยวโดยรวม ด้วยการ ให้ความรู้ความเข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการศึกษาดูงานเพื่อไปเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากพื้นที่ต่างๆ
- การเรียนรู้ “จุดยืน” การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง นำไปวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
- การกำหนดทิศทางร่วมกัน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ผู้การผลักดันด้านนโยบายหรือยุทธศาสตร์จังหวัด

กระบวนการทำงาน ประกอบด้วย 1) การสร้างแผนงาน โครงการ กิจกรรมและกระบวนการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ในการกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวเมืองแม่กลองทั้งระยะสั้นและระยะยาว 2) การนำเสนอสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง กรอบความคิด วิธีการดำเนินงานกับภาคีหลักและภาคีหนุนเสริม รวมถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีภาคีหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม คณะวิทยาการ

จัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม และมีภาคีหนุนเสริม ได้แก่ สโมสรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม สโมสรไลออนสมุทรสงคราม และสโมสรไลออนแม่กลอง พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม และ 3) การประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานทั้งจากภาคประชาชน ส่วนราชการ รวมถึงผู้บริหาร CEO โดยการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) เพื่อสร้างการเรียนรู้ถึงสถานการณ์ในพื้นที่ รูปแบบระบบการท่องเที่ยว เมืองแม่กลอง รวมถึงการเรียนรู้ตนเอง และชุมชน โดยเป็นการพาไปศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์และบทเรียนจากพื้นที่ที่ทำการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อร่วมกันวางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน และการคัดสรรแกนนำที่มีความต้องการร่วมกันในการกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองและต้องการเคลื่อนงานไปด้วยกัน ผ่านการกระตุ้นความภาคภูมิใจในด้านการท่องเที่ยวของชุมชน และมีการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดกลุ่มแกนนำที่จะกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้นสู่ระดับนโยบาย

4.3.2 กระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม

4.3.2.1 กรอบแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ทีมวิจัยได้มีการพูดคุยระดมความคิดเห็นในประเด็นของกรอบแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามที่สอดคล้องกับพื้นที่และกระแสของการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นระบบและสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่
- การเรียนรู้ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม โดยคำนึงถึงการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน
- การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้นไม่เน้นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวแต่เน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนการจัดทำระบบข้อมูลผลิตภัณฑ์ และรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวทั้งระบบ

4.3.2.2 เป้าหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยว

- เรียนรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่สมุทรสงคราม
- ศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่สมุทรสงคราม
  - ตัวอย่าง : ปัญหาของมาตรฐานเรือท่องเที่ยว
    - การรบกวนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
    - ความปลอดภัย
    - การให้ข้อมูลความรู้แก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษาศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
- การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
  - แนวทางกรอบมาตรฐานการท่องเที่ยว

- มาตรฐานด้านอาหาร
- มาตรฐานด้านที่พัก
- มาตรฐานด้านราคา
- มาตรฐานด้านความปลอดภัย
- มาตรฐานด้านการบริการ
- กระบวนการจัดทำคุณภาพและมาตรฐานของการท่องเที่ยว
  - การเรียนรู้ ให้ความหมายและสร้างความเข้าใจร่วมกันในคุณภาพมาตรฐานการท่องเที่ยว
  - การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว
- การค้นหาและการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่
  - เรียนรู้สถานการณ์/ปัญหา/ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว
  - แนวทางการวางมาตรฐานการท่องเที่ยวร่วมกัน
- การพัฒนาบทบาทหน้าที่ขอบเขตของชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
  - แขนงการเคลื่อนงานการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
  - ภารกิจการเคลื่อนงานการท่องเที่ยวในอนาคต
- การพัฒนาระบบการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

4.3.3 กระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม

4.3.3.1 นโยบายระดับจังหวัดสมุทรสงคราม

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย

- การประชาสัมพันธ์ ให้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่รู้จัก ไม่เคยมาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้รู้จักและสามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามง่ายมากขึ้น
- การทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยว จากกรุงเทพ ฯ หรือแผนที่เส้นทางภายในจังหวัด ตัวอย่างการเดินทางสู่อำเภออัมพวา หรือดอนหอยหลอด ควรมีการทำแผนที่ ที่ชัดเจน
- การทำ Landmark หรือที่หมาย เพื่อบอกสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม
- การพัฒนาระบบการทำป้ายและลูกศรบอกทาง เพื่อประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาที่มีงานเทศกาลหรือสถานที่สำคัญ แต่ปัญหาในปัจจุบันคือปัจจุบันมีป้ายมากและไม่เป็นระเบียบ ควรมีการจัดระเบียบของป้ายเหล่านี้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทาง รวมถึงการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้
- การพัฒนาศักยภาพของ Home Stay เพื่อรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและห้องประชุมในการจัดสัมมนา
- การสร้างเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยว เพื่อดึงนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในวันธรรมดา

นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามมุ่งเน้นการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการจัดการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ อาศัยต้นทุนทางธรรมชาติในการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมมาเป็นครอบครัว เป็นตลาดนักท่องเที่ยวในประเทศประมาณปีละ 8 ล้านคน เดินทางมาจากกรุงเทพและปริมณฑลซึ่งมีระยะห่างกันประมาณ 65 กิโลเมตร ข้อควรระวังของการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คือ หากไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีและรัดกุม อาจเกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน ปัญหาขยะ ความสกปรก ในส่วนราชการของจังหวัด ควรพยายามหาแนวทางในการสนับสนุนและกระตุ้นการจัดการ เช่น การจัดประกวดสายน้ำ และมีรางวัลให้กับชุมชนที่ดูแลสายน้ำ เพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบันจังหวัดได้จัดงบประมาณสำหรับจัดทำป้ายบอกทาง เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยพยายามสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดสร้างศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลสถานที่สำคัญและคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยว เช่น การปล่อยกุ้งที่มีตัวใหญ่และมีอัตราการรอดสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพเรือตกกุ้ง และได้สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และเชื่อมโยงกับชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ในอนาคตอาจจะมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวตกกุ้งซึ่งเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสนับสนุนการพัฒนาผู้ที่ยังว่างงาน เพื่อมีอาชีพในการนวดแผนโบราณ การออกมาตรการสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวม เช่น การห้ามประกอบการเรืออาหารในลำน้ำ การห้ามมีดีสโก้เทคในแพลอยน้ำ ตลอดจนการส่งเสริมศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยคนในชุมชน เช่น การจัดการเรือชมหิ่งห้อย การจัดการระบบจราจร ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น ตลาดน้ำอัมพวา หรือปัญหาเรื่องเจ้าของบ้านที่มีต้นลำพู ควรจะมีการจัดการร่วมกันอย่างไร ให้มีความเข้าใจระหว่างกัน

4.3.3.2 หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม

การจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ควรคำนึงถึงต้นทุนการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ความสำคัญของลำน้ำ วัดโบสถ์ เรือไทย การจัดการที่เน้นความพอเพียงจะมีความยั่งยืน แต่หากไม่พอเพียงปัญหาจะตามมา การจัดการการท่องเที่ยวจึงต้องจัดการโดยคนแม่กลอง เพื่อคนแม่กลอง และการจัดการการท่องเที่ยวจึงยังคงต้องทำควบคู่กับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับระบบนิเวศน์ของเมืองปากแม่น้ำ

4.3.3.3 กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม

การจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ควรคำนึงถึงมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภค การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว สิทธิผู้บริโภค จำเป็นต้องตั้งกติกากันและกัน ในลักษณะเอื้ออาทร ทำข้อมูลขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ความเป็นธรรมในการทำสัญญา ต้องเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว และสิทธิที่จะได้รับการชดเชยเมื่อได้รับความเสียหาย

4.3.3.4 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม

การจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามควรเริ่มจากการวางทิศทางการจัดการท่องเที่ยวจากรากฐานของทรัพยากรในจังหวัด ที่ต้องคำนึงถึงศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการจัดบ้านพักโฮมสเตย์ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของบ้านสวน นอกจากนี้การจัดการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญกับ

การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เป็นการบริการตามมาตรฐานต่างๆ เช่น มาตรฐานการให้บริการขั้นพื้นฐาน ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องมีทักษะการให้บริการตามมาตรฐานต่างๆ บนพื้นฐานการให้บริการตามบริบท บ้านเมือง และทักษะการสื่อสารระหว่างผู้ประกอบการกับนักท่องเที่ยว รวมไปถึงประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจในรูปลักษณะการท่องเที่ยวในแบบฉบับ “สมุทรสงคราม” ที่สามารถนำไปสู่การท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่และไม่ทำลาย “คุณค่า ของบ้านเมือง” ทางศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดวางแผนพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้งบ้านพักโฮมสเตย์หรือมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวให้มีทักษะในการบริการและการสื่อสารและนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวที่ “ลงคุณค่า” และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดสมุทรสงคราม

4.3.3.5 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวมุมมองจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (แผนการการท่องเที่ยวภาคกลางและ กทม. 2549) ประกอบด้วย

1. ความสำคัญของแผนการท่องเที่ยวคือการตลาด ต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม) และต้องเลือกว่าจะเน้นกลุ่มไหน คู่แข่งเป็นใคร

2. หลักในการทำสถานที่ท่องเที่ยว

- สินค้าท่องเที่ยว(ที่พัก อาหาร ที่เที่ยวฯลฯ) จะต้องเป็นการเสริมกัน
- ราคาจะต้องกำหนดแน่นอน
- การกระจายตัวของสินค้า ความสะดวกในการเดินทาง
- การส่งเสริมการตลาด
- การประชาสัมพันธ์ โดยเน้นความเป็นมาตำนานของสถานที่ท่องเที่ยว
- พนักงานบริการ ประเภทของพนักงาน (พนักงานต้องรู้ในเรื่องกิจการ มีความเอาใจใส่ พนักงานต้องมีความรู้ในเรื่องภาษาต่างประเทศ พนักงานไม่เข้าใจผลระยะยาวจากการกระทำที่ส่งผลเสียต่อภาพพจน์ พนักงานไม่รู้จักความหมายของคำว่าภาพพจน์ พนักงานไม่ใส่ใจในบริการ ความเป็นมืออาชีพของพนักงาน)

3. ตัวสินค้า

- สารสนเทศ หีบห่อของสินค้า
- ความน่าสนใจของสินค้า (แปลก ใหม่ ใหญ่ ดั่ง)
- ในส่วนของตัวสินค้าเราจำเป็นต้องรู้ตราสินค้า ทำหน้าที่เชื่อมสินค้ากับ

ผู้บริโภค ช่วยในเรื่องการขาย ราคาและที่ท่องเที่ยว การโฆษณา ทำให้เกิดการรับรู้เรียนรู้ทางการค้า ระหว่างผู้บริโภคกับสินค้า การทำการส่งเสริมการขาย

4. การประชาสัมพันธ์มีการเปิดตัวสินค้า ต้องหาเอกลักษณ์ของสินค้า การสัมภาษณ์ การทำตลาดโดยตรง การทำกิจกรรมทางการตลาด การเป็นผู้สนับสนุนการตลาด และงานแสดงสินค้า

5. ประเภทสินค้าการท่องเที่ยว ได้แก่ สินค้าประเภทเมืองและชุมชน เป็นสินค้าประเภทสถานที่ สินค้าประเภทธรรมชาติ สินค้าประเภทความสนใจพิเศษ

การบริหารจัดการและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 1 พบว่า ควรมีการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ทำให้สินค้าเป็นที่สะดุดตา ดึงดูดผู้บริโภค มีการกำหนดภารกิจของแหล่งท่องเที่ยวคือทำเพื่อความยั่งยืน และป้องกันปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้น โดยไม่รู้จักมุ่งหมายของ

แหล่งท่องเที่ยวว่าทำเพื่ออะไรในปัจจุบัน ตลอดจนต้องดูแลปัญหาแหล่งท่องเที่ยวที่อาจจะเกิดขึ้นจาก ผลประโยชน์ไม่ทั่วถึง และสินค้าอยู่ในจุดเดิมไม่มีการขยายให้ทั่วถึง

4.3.3.6 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม สะท้อนความคิดเห็นร่วมกันว่า ปัจจัยที่ ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ อุปสรรคที่ทำให้การท่องเที่ยวประสบปัญหา และปัจจัยคุณภาพที่ ส่งเสริมการท่องเที่ยว สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ประสบความสำเร็จ	อุปสรรคที่ทำให้ การท่องเที่ยวประสบปัญหา	ปัจจัยคุณภาพ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว
<p>1. กิจกรรมการท่องเที่ยว (พายเรือ ว่ายน้ำ ตกปลา ชมสวนไม้ดอกไม้ผล จักรยาน ใส่นาคร พระทางเรือ ชมหิ่งห้อย)</p> <p>2. กลุ่มลูกค้า (กลุ่มประชุม/สัมมนา กลุ่มเพื่อน/ครอบครัว กลุ่มที่เดินทางมาร่วมงานเทศกาล)</p> <p>3. สถานที่ (พื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม และควรใช้พื้นที่ๆ ที่มีอยู่แล้ว เน้นความหลากหลายของพื้นที่ในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว การดูแลความสะอาดของสถานที่พัก มีการจัดเตรียมการรักษาความปลอดภัย สถานที่จอดรถสะดวก ปลอดภัย มีผู้ขายสามัญประจำบ้าน มีถึงดับเพลิงความปลอดภัยรอบๆ ที่พัก มีเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินที่สามารถติดต่อได้ ผู้ให้บริการเรือมีการให้บริการเพื่อชีวิต มีไฟฉุกเฉิน/ระบบตัดไฟ มีทุนทางวัฒนธรรม ใกล้เมืองหลวง สะดวก)</p> <p>4. การประชาสัมพันธ์ (เว็บไซต์ การขายตรง ป้ายโฆษณาของรัฐและเอกชน ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวบอกปากต่อปาก)</p> <p>5. การบริการ (ความเป็นกันเอง มนุษย์สัมพันธ์ดี แผนการท่องเที่ยวน่าสนใจ ราคายุติธรรม อาหารอร่อย มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวได้)</p> <p>6. อาหาร (ภาชนะใส่สะอาดปลอดภัย อาหารปรุงสุกใหม่ วัตถุดิบที่ใช้ปรุงอาหารได้คุณภาพ คนปรุงสะอาด)</p>	<p>1. แหล่งท่องเที่ยว/ที่ตั้ง (แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม แผนที่ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน กิจกรรมในการท่องเที่ยวมีน้อย เรือไม่เป็นระเบียบ สถานที่ทานอาหารของนักท่องเที่ยวทัศนียภาพเชิงนิเวศลดน้อยลง เพราะมีการต่อเติมอาคาร เสี่ยงรบกวน ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่เกิดขึ้น)</p> <p>2. หน่วยงาน/ชุมชน (ยังไม่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากพอ ข้อมูลที่ให้แก่นักท่องเที่ยวยังไม่ถูกต้อง ขยะไม่มีการจัดการที่ดี ขาดความเชื่อมโยงของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)</p> <p>3. การบริการ (มาตรฐานการบริการยังไม่มี ภาษาของผู้ให้บริการยังไม่สามารถติดต่อกับนักท่องเที่ยวได้ดีมากนัก)</p>	<p>1. คุณภาพด้านอาหาร (คนปรุงต้องล้างมือก่อนและหลังปรุงอาหาร เล็บมือตัดสั้นเสมอ สวมหมวกและผ้ากันเปื้อน ภาชนะใส่อาหารต้องสะอาด ปราศจากน้ำยาล้างจาน ล้างน้ำอย่างน้อย 4 น้ำ ที่ล้างสูงจากพื้นอย่างน้อย 2 ฟุต การจัดวางต้องมีฝาคลุม หยิบใช้จากลูกล่าง ปิดมิดชิด วัตถุดิบที่ใช้ เครื่องปรุงมี อย. เก็บในตู้เย็น ผักที่ใช้ปลอดสาร ควรแช่น้ำเกลือหรือด่างทับทิม ครั้วที่ปรุงอาหารเป็นครั้วเปิด สะอาด คนปรุงแต่งตัวมิดชิด สวมหมวก/ผ้ากันเปื้อน อาหารและน้ำดื่มต้องสะอาด อาหารสุก อาหารตกแต่งสวยงาม มีคุณค่าครบ 5 หมู่ รสชาติมาตรฐาน ครั้วอากาศถ่ายเท)</p> <p>2. คุณภาพด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม (ที่นอนที่พับ ผ้าปูที่นอน/ปลอกหมอนเปลี่ยนทุกครั้ง อากาศถ่ายเท ที่นอนควรมีการทำ ความสะอาดทุกครั้ง ห้องน้ำสะอาด นำใช้ ไม่มีกลิ่นเหม็น ปราศจากยุง/แมลงวัน สวยงาม สะอาด มีระเบียบ ร่มรื่น แบ่งพื้นที่ใช้สอยชัดเจน คู่มือน้ำมีฝาปิดมิดชิด มีพื้นที่เอนกประสงค์ ปลอดภัยจากสัตว์เลื้อย มีเครื่องตัดไฟและอุปกรณ์ฉุกเฉิน มีบ่อน้ำบาดน้ำเสีย ถึงขยะเพียงพอ มีป้ายเตือนจุดอันตราย เครื่องใช้ไฟฟ้ามีการต่อสายดิน อาคาร รั้ว ระเบียบแข็งแรงปลอดภัย ต้นไม้รอบที่พักต้องตัดแต่งอยู่เสมอ มีการใช้ระบบ 5 ส.)</p>

<p>7. หน่วยงาน/ชุมชนต่างๆ (ส่วนราชการให้การสนับสนุน ชุมชนมีของมาร่วมขาย มีการจ้างงานคนในชุมชน)</p>		<p>3.คุณภาพด้านความปลอดภัย (เรื่องมีสุขภาพ มีคู่อาสาสมัครประจำบ้านรอบๆ ที่สว่างเห็นได้ทั่ว มีเบอร์ฉุกเฉิน มีรั้วหรือยาประจำบ้าน มีเครื่องตัดไฟและไฟฉุกเฉิน ทำความเข้าใจกับชุมชน มีถังดับเพลิง)</p> <p>4. คุณภาพด้านการบริการ (ให้ความรู้ แลกเปลี่ยนกับนักท่องเที่ยว มีใจรักการบริการ ให้ความสำคัญกับลูกค้าทุกคน เอาใจเขาใส่ใจเรา ให้ความรู้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้ พนักงานต้อนรับสุภาพ มีทัศนคติที่ดี ร่ายละเอียดค่าใช้จ่ายชัดเจน มีการอบรมบุคลากร สื่อสารกับชาวต่างชาติได้ กระจายรายได้ต่อท้องถิ่น บริการรวดเร็ว แต่งกายถูกกาลเทศะ สนองความต้องการตรงจุด มีกิจกรรมเพิ่มเติมให้นักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการ เช่น การทำอาหาร การจักสาน การทำขนมไทย)</p>
--	--	--

จากกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากหลายภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่าต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาสรุปวิเคราะห์ถึงปัจจัย เงื่อนไข สภาพปัญหา จุดแข็ง และจุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างยั่งยืนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในเบื้องต้นได้มีการกำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวจากหน่วยงานต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงการกำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามจากหน่วยงานต่างๆ

หน่วยงาน	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	ข้อเสนอแนะ
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม	นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว ใ้ไว้ในแผนงานของจังหวัด	- ภาครัฐควรเข้าไปหนุนเสริม ด้านที่พัก อาหาร เรือท่องเที่ยว ให้มีการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 1	ทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอื่นๆ	- ทำอย่างไรให้ชุมชนมีการรักษาสภาพแวดล้อมและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เช่น หิ้งห้อย ตลาดน้ำ เป็นต้น
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม	พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวทางด้านการให้บริการและการสื่อสาร	- การเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว
หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม	การสร้างเวทีแลกเปลี่ยน “ประเด็นจัดการท่องเที่ยว” ระหว่างผู้ประกอบการและเสริมสร้างแนวคิดการ	

	จัดการท่องเที่ยวที่สร้างมาตรฐานที่เหมาะสมกับเมืองแม่กลอง	ผู้ประกอบการควรมีการจัดตั้งชมรมเพื่อช่วยเหลือหรือสร้างความร่วมมือ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม	การพัฒนาทางด้าน “สุขอนามัย” ในการท่องเที่ยวทางด้านมาตรฐานการบริโภคอาหารที่สะอาด สิ่งแวดล้อมที่ดีในการจัดการท่องเที่ยว	จากชุมชนเช่น การระดมทุนช่วยเหลือโดยการจัดตั้งกลุ่มองค์กร - การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในการพักผ่อนและมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม - ควรมุ่งเน้นการจัดการธรรมชาติในภาพรวมให้เกิดปัจจัยเอื้อในการจัดการท่องเที่ยว ให้เป็นไปอย่างยั่งยืนสืบทอดถึงลูกหลาน - การจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ช่วยส่งเสริมในส่วนรายได้ของประชาชนในจังหวัดสมุทรสงครามให้มีช่องว่างของรายได้ไม่น้อยที่สุดในประเทศไทย
ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม	การรวมกลุ่มพัฒนาศักยภาพและร่วมกำหนดทิศทางและมาตรฐานในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับพื้นที่และนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานของโครงการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ 1 เป็นการค้นหาแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงครามควรเป็นอย่างไร ทำให้ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม กระบวนการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาคีหลักและภาคีรอง กรอบแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวและเป้าหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยว ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม

จากการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา จุดแข็ง และศักยภาพของการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ทำให้รับทราบข้อมูลที่หลากหลายจากทุกด้าน และพัฒนาสู่การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงครามอย่าง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากภาคีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม จนสามารถสรุปกรอบทิศทางการท่องเที่ยวและมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามดังนี้

กรอบทิศทางพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

- พื้นที่ มีอัตลักษณ์ ด้านสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตการดำรงชีวิตของคนแม่กลอง คุณค่าทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเมืองแม่กลองมีจุดท่องเที่ยวมีประวัติศาสตร์เรื่องราวสอดคล้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและประกอบกับศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การจัดการ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดเป้าหมายและการบริหารจัดการ โดยการสนับสนุนของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากนี้ยังต้องกำหนดกฎระเบียบการจัดการโดยชุมชน นำไปสู่การพัฒนาอื่นที่สอดคล้องกัน การกระจายประโยชน์ไปสู่ชุมชน เช่น การจัดการผลผลิตของชุมชนเองพัฒนาเป็นสินค้า
  - ชุมชนต้องการการให้เกียรติจากการจัดการท่องเที่ยว เช่นการออกมาตรการที่เคารพสิทธิของคนในท้องถิ่น
  - ไม่มุ่งเน้นรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก
- กิจกรรม ควรมีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตธรรมชาติและสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นสร้างการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือทำให้เกิดการเรียนรู้ การศึกษา เพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ เกิดจิตสำนึก และมีประสบการณ์ใหม่

- กระบวนการมีส่วนร่วม
  - ส่วนราชการเข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยงกับชุมชนและรับฟังข้อเสนอแนะของชุมชน ติดตามหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องในทุกระดับและทุกขั้นตอน
  - มุ่งเน้นการบูรณาการการจัดการท่องเที่ยว ที่เชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการท่องเที่ยว ดังในตารางต่อไปนี้

หน่วยงานภาครัฐ	ประเด็น
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	-มาตรฐานอาหาร -มาตรฐานสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม	-การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับเช่น ผู้นำชมท้องถิ่น ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว อาหาร การบริการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์
สถาบันการศึกษา	ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องราว ความเป็นมา ประวัติศาสตร์คุณค่าของการท่องเที่ยว
ประชาสัมพันธ์จังหวัด	การสื่อสารเรื่องราว อัตลักษณ์และกิจกรรมการท่องเที่ยว
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม	การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยว การควบคุมบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม
เกษตรจังหวัดพัฒนาชุมชน	ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	พัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับเป้าหมายของชุมชน
ศูนย์ท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม	การพัฒนาแผนงานการจัดการการท่องเที่ยว
หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม	พี่เลี้ยงให้กับกลุ่มท่องเที่ยวในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ เป็นสื่อกลางในการพัฒนาข้อเสนอด้านการท่องเที่ยวสู่ระดับนโยบาย การวิเคราะห์สถานการณ์และผลประโยชน์และผลกระทบด้านการท่องเที่ยว
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สนับสนุนการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเช่น ถนน สะพาน
โครงการชลประทาน	รักษาระบบนิเวศ ควบคุมคุณภาพน้ำเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
หน่วยงานด้านความปลอดภัย	อำนวยความสะดวก การรักษาความปลอดภัย
ภาควิชาการ / สถาบันการศึกษา	สนับสนุนวิชาการและความรู้ในการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ท้องถิ่น

5.2 บทเรียนการวิจัย

5.2.1 กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย

- สิ่งที่ได้เรียนรู้พบว่าแต่ละกลุ่มมีมุมมองการท่องเที่ยวไม่เหมือนกัน เช่น ชาวบ้านคนในชุมชนมุ่งหวังรายได้ทางเศรษฐกิจ ขณะที่ส่วนราชการมุ่งหวังเพิ่มผลผลิตด้านการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มุ่งหวังให้มีแหล่งท่องเที่ยว และนักวิชาการคาดหวังกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงต้องมีการปรับความคาดหวังระหว่างกัน

- ทีมวิจัย เกิดการเรียนรู้ในเรื่องทักษะการประสานงานร่วมกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เข้าใจบทบาทและภารกิจของหน่วยงานตนเอง ต่อการจัดการท่องเที่ยว
- เกิดกระบวนการเรียนรู้ระดับบุคคล เข้าใจและเห็นภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้จัดการและนำไปสู่ความยั่งยืนที่มากขึ้น จากการศึกษาฐานตลาดสามชุก 100 ปี อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี
- เรียนรู้กระบวนการเกิดการท่องเที่ยว ในเชิงการทำข้อมูลเชิงลึกที่จะนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับข้อมูลความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น ได้ เพื่อนำมาประกอบเป็นข้อมูลในการจัดการท่องเที่ยวต่อไป
- เข้าใจศักยภาพตนเองจากกระบวนการทำงานโครงการต่างๆ
- ความคาดหวังของผู้ที่เข้าร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งต้องทำความเข้าใจว่าทุกคนที่เข้าร่วมกระบวนการมีความคาดหวังว่าเราจะไปช่วยให้ดีขึ้น ซึ่งแท้จริงแล้วเราจะเป็นคนไปสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วม ให้ได้เรียนรู้และร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
- ช่วงแรกอาจต้องเป็นกระบวนการชะลอสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวที่เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง โดยไม่ดูว่าการท่องเที่ยวที่แท้จริงของแม่กลองคืออะไร การกลับมาศึกษาทิศทางการท่องเที่ยวของแม่กลองจึงเป็นการชะลอสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน
- การดำเนินงานในช่วงแรกไม่ได้เน้นการไปตรวจวัดประเมินตัดสินสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้วว่าพื้นที่หรือวิธีการดำเนินงานที่ผ่านมากถูกหรือผิด การดำเนินงานเป็นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน แต่ต้องไปเรียนรู้ร่วมกันทั้งข้อดีและข้อเสียเพื่อนำมาพัฒนาระบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน

5.2.2 กระบวนการวิจัยกับความเปลี่ยนแปลงในชุมชน

ระดับตัวเอง

- การพัฒนาทักษะการประสานงานกับกลุ่มองค์กรและหน่วยงานในจังหวัด โดยจากการดำเนินงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยได้เรียนรู้ทักษะการประสานงานตลอดจนวัฒนธรรมและเงื่อนไขของแต่ละองค์กรในการประสานงานและสร้างการมีส่วนร่วม
- การพัฒนาการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเก็บข้อมูลกับชุมชน โดยประสบการณ์จากการดำเนินงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยต้องจัดเวทีพูดคุยหลากหลายรูปแบบเช่น การจัดประชุมหน่วยงาน การจัดเวทีชาวบ้าน การจัดเวทีพัฒนาศักยภาพ ทำให้ทีมวิจัยได้เรียนรู้และนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการทำงานปกติของทีมวิจัย
- การพัฒนาทักษะการจดบันทึกในการจัดประชุม โดยทีมวิจัยได้พัฒนาทักษะการจดบันทึกและการจัดทำรายงานการประชุม โดยได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันภายในทีมวิจัย

ระดับชุมชน

- ชุมชนปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการบริหารจัดการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการค้นหาความเป็นมาและศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนร่วมกันร่วมเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
- เกิดการตื่นตัวของชุมชนในการพูดคุยสร้างการเรียนรู้เรื่องการท่องเที่ยวมากขึ้น

- ด้านผู้ประกอบการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เกิดการรวมกลุ่มมากกว่าเดิมที่แยกกันทำ เกิดเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการตลอดจนเป็นชมรมการจัดการท่องเที่ยวระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัด ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุยระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันมากขึ้น
- เกิดกลุ่มคนในชุมชนลุกขึ้นมาจัดการท่องเที่ยว เช่น เทศบาลกระดังงา ชุมชนตลาดรถไฟ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม และชุมชนแหลมใหญ่

ระดับหน่วยงาน

- สำนักงานสาธารณสุข นักวิชาการ/ช่วยเติมเต็มข้อมูลเชิงวิชาการในด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานทางสาธารณสุข มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม
- ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม ได้เกิดการพัฒนาลักสูตรเพิ่มเติมเรื่องการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยร่วมมือกับนักวิชาการ องค์กรภาคเอกชนในจังหวัดสมุทรสงครามและหน่วยงานภาครัฐ เช่นการจัดหลักสูตรผู้นำชมท้องถิ่นภูมิภาค รุ่นน้ำแม่กลองตอนล่าง โดยความร่วมมือของคณะวิทยากรจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยว และกระทรวงท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ เกิดหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว ที่ร่วมมือกับสโมสรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลกระดังงาและเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม โดยมีความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของกินถิ่นแม่กลองและการสืบค้นชุมชนตลาดรถไฟ

5.2.3 การมีส่วนร่วมของทีมิวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการวิจัย

ทีมิวิจัยกับชุมชน

เนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจของชุมชนจึงทำให้เกิดการตื่นตัวในมุมมองทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลักดังนั้นการทำงานร่วมกันจึงต้องมีการปรับความเข้าใจในการดำเนินการวิจัยส่งผลให้บางครั้งการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วมจึงมีข้อติดขัดระหว่างทางที่ต้องมีการปรับความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

ทีมิวิจัยกับหน่วยงาน

ในส่วนของหน่วยงานที่เข้าร่วมในกระบวนการวิจัยมีส่วนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น แต่บางหน่วยงานก็ขาดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกัน

ทีมิวิจัยกับทีมประสานงาน

ทีมประสานงานได้สนับสนุนและติดตามการทำงานของทีมิวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยมีส่วนช่วยในการประสานให้เกิดการนำความสามารถแต่ละองค์กร/บุคคล มาเติมเต็มให้เกิดเป็นกระบวนการ หนุนกลไกการเก็บข้อมูลจากการทำเวที ศึกษาข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้ข้อมูลที่หลากหลายจึงทำให้เกิดความสนใจที่จะร่วมแลกเปลี่ยนในเวที มีการให้กำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับทีมิวิจัยและชุมชนที่ร่วมค้นหาข้อมูล เกิดการนำข้อมูลที่นำมาปฏิบัติ (ชุมชนตลาดน้ำบางน้อย) จึงเกิดแรงผลักดันไปสู่ การจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้อย โดยชุมชนและเทศบาลกระดังงา

5.3 ปัญหาการวิจัย

- เจ็อนไขด้าน เวลาในการทำโครงการท่องเที่ยว เนื่องจากทีมวิจัยมีภารกิจด้านการประกอบอาชีพ ทั้งทางเวลาราชการและการประกอบธุรกิจส่วนตัว ทำให้กระบวนการทำงานในเรื่องการบริหาร เวลาไม่ตรงกัน
- การทำข้อมูลเมื่อลงพื้นที่ ทีมยังขาดประสบการณ์ในการบันทึกและเรียบเรียงเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่ การจัดการท่องเที่ยว
- วิธีคิดต่อการทำงานที่หลากหลาย ทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานที่ติดขัด เช่น การมองถึงประโยชน์ จากการท่องเที่ยวเพียงระยะสั้น เพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอด ไม่ได้มองผลระยะยาว
- ผู้ที่เกี่ยวข้องบางหน่วยงานราชการไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือ เนื่องจากจะมุ่งเน้นในภารกิจหลักของ องค์กรมากกว่าส่วนร่วม
- ทีมประสานงาน เวลาในการติดตามหนุนเสริมไม่ตรงกัน

5.4 ข้อเสนอแนะต่อชุมชน นโยบาย และการวิจัยในอนาคต

5.4.1 ข้อเสนอแนะต่อนโยบายเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

- ควรมีเจ้าภาพในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง เนื่องจากในปัจจุบัน ยังขาดหน่วยงานซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการท่องเที่ยว
- ควรมีกระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและการกำหนดขีด ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
- การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวระดับ จังหวัดนอกเหนือจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว
- ควรกำหนดแผนการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

5.4.2 ข้อเสนอแนะต่อการวิจัย

หัวใจของการทำงานวิจัย คือ การค้นหากลุ่มคนที่สนใจในเรื่องที่จะทำ ทั้งเรื่องความพร้อมในการทำ โครงการอย่างแท้จริง ซึ่งต้องใช้เวลาในการค้นหากลุ่มคนนั้นๆ เพื่อไม่ให้งานเกิดความเร่งรีบและส่งผลต่อ การทำงานระยะยาว ในการทำงานที่จะประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยการประสานงานและกระบวนการทำงานที่ ต่อเนื่องและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นทีมวิจัยจะต้องเสียสละและมุ่งมั่น มีการวางแผนจัดกิจกรรมที่เป็น ขั้นตอน มีทักษะในการนำเครื่องมือที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการทำงานจึงจะทำให้งานบรรลุ วัตถุประสงค์

ภาคผนวก

โครงการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ 1 มีภาคผนวก ดังนี้

- ก. สรุปรายงานการประชุม
- ข. ภาพกิจกรรมของโครงการ

ก. สรุปรายงานการประชุม

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์และมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๘

ณ ห้องประชุมศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. คุณเชาวน์วิศ	บุญท้วม	สโมสรรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม
๒. คุณชุตินา	เหตานุรักษ์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๓. คุณลิขิต	สิงหจันทร์	ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
๔. คุณเรืองรำไพ	พันธุ์เมธิศรี	ฝ่ายงานอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. ก.ก. ภาณุโชติ	ทองยัง	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๖. คุณสมคุณชัย	แย้มอรุณ	ผู้ประกอบการเรือโชคนิธิธาร ริเวอร์ ครูสต์
๗. คุณสมพร	เกตุแก้ว	โครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการ เชิงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
๘. คุณชาติรี	บุญนุช	โครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการ เชิงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
๙. คุณนรวัฒน์	ศรีทัตพันธุ์	โครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการ เชิงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
๑๐. คุณสุรจิต	ศิริเวทย์	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม โครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการ เชิงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
๑๑. ท.พ.มานะชัย	ทองยัง	งานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๒. คุณชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๓. คุณศิริวัฒน์	คันทารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมา

ทพ.มานะชัย ทองยังชี้แจงความเป็นมาของโครงการว่า ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามได้มีการพูดคุยสถานการณ์ของการท่องเที่ยวใน จ.สมุทรสงคราม ขณะนี้กำลังอยู่ในภาวะที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีจำนวนผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนร้านอาหาร บ้านพัก เรือท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก แต่ในขณะเดียวกันกระแสการตอบรับของนักท่องเที่ยวพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวยังขาดคุณภาพและมาตรฐานของระบบการให้บริการ เช่น ที่พัก คุณภาพ ราคา ความปลอดภัยและการให้บริการ ทางชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงครามและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้มีการหารือกันว่าควรมีการจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อพูดคุยในการวางคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวร่วมกัน ตลอดจน

มีการประเมินคุณภาพและมาตรฐานและมอบสัญลักษณ์ผู้ประกอบการที่ผ่านการพิจารณาคุณภาพและมาตรฐานของการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

กระบวนการดำเนินงาน

คุณชัชวาลย์ มณีศรีจำ นำเสนอกระบวนการดำเนินงานว่าในการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวควรมีการมองเป้าหมายการดำเนินงาน ออกแบ่งเป็น ๒ ระยะ

- ๑.ระยะสั้น - การให้ความรู้ในเชิงแนวคิด/หลักการและประสบการณ์
- ๒.ระยะยาว - การระดมความคิดเพื่อวางมาตรฐานในส่วนของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ

กรอบแนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่ประชุมได้มีการพูดคุยระดมความคิดเห็นในประเด็นของกรอบแนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามที่สอดคล้องกับพื้นที่และกระแสของการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ดังนี้

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นระบบและสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่
- การเรียนรู้ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามโดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน
- การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เพิ่มที่ไม่เน้นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวแต่เน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนการจัดทำระบบข้อมูลผลผลิต และรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวทั้งระบบ

เป้าหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยว

- เรียนรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่สมุทรสงคราม
- ศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่สมุทรสงคราม
  - ตัวอย่าง : ปัญหาของมาตรฐานเรือท่องเที่ยว
    - การรบกวนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
    - ความปลอดภัย
    - การให้ข้อมูลความรู้แก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษาศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
- การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
  - (ร่าง)แนวทางกรอบมาตรฐานการท่องเที่ยว
    - มาตรฐานด้านอาหาร
    - มาตรฐานด้านที่พัก
    - มาตรฐานด้านราคา
    - มาตรฐานด้านความปลอดภัย
    - มาตรฐานด้านการบริการ
  - กระบวนการจัดทำคุณภาพและมาตรฐานของการท่องเที่ยว

- การเรียนรู้ให้ความหมายและสร้างความเข้าใจร่วมกันในคุณภาพมาตรฐานการท่องเที่ยว
  - การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว
- การค้นหาและการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่
    - เรียนรู้สถานการณ์/ปัญหา/ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว
    - แนวทางการวางมาตรฐานการท่องเที่ยวร่วมกัน
  - การพัฒนาบทบาทหน้าที่ขอบเขตของชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
    - แขนงการเคลื่อนงานการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
    - ภารกิจการเคลื่อนงานการท่องเที่ยวในอนาคต
    - การพัฒนาระบบการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

กระบวนการในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ประกอบการท่องเที่ยวยุคใหม่ในจังหวัดสมุทรสงคราม

(วันที่ ๑๗ - ๑๘ ม.ค. ๒๕๕๘ ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม)

- ให้ความรู้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชน
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ปัญหาของการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
- การสร้างภาพฝันของการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
- ร่วมกันร่างกรอบแนวทางการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
  - มาตรฐานตามความคิดเห็นและเป็นไปได้ในสถานการณ์จริง
  - จังหวะก้าวของการดำเนินงานต่อ

การเคลื่อนงานต่อ (ระยะที่ ๒)

- การสรุปประมวลข้อเสนอคุณภาพและมาตรฐานจากการดำเนินงานระยะแรก
- หนุนเสริมความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานสากล
- การเติมความรู้รอบคิดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- ระดมความคิดเห็นคุณภาพและมาตรฐานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ
  - ชาวบ้านในพื้นที่
  - นักท่องเที่ยว
  - ส่วนราชการ

- การสรุปประมวลข้อเสนอการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่ประชุมได้มีการหารือว่าการดำเนินงานในระยะที่ 2 ควรมีการเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมกัน โดยในเบื้องต้นจะร่วมหารือกระบวนการเรียนรู้ในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวยุคใหม่ในจังหวัดสมุทรสงคราม (๑๗ - ๑๘ ม.ค. ๒๕๕๘) เพื่อวางรายละเอียดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการต่อไป

นายศิริวัฒน์ คันทารส

บันทึกการประชุม

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ
“ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเพื่อกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม”
 วันที่ ๑๗ - ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕
 ณ ห้องประชุมอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.คุณธนศิริ	ถือศักดิ์	บ้านภิรมย์สัมฤทธิ์ ๕๕/๑ ม.๕ ต.กระดังงา อ.บางคนที
๒.คุณปนัดดา	มณีศรีจำ	บ้านกลางสวน ๒๑๑/๑ ม.๘ ต.ปลายโพงพง อ.อัมพวา
๓.คุณวาสนา	กิตติชายาม	บ้านเรือริมคลอง ๑๑/๒ ม.๔ ต.ปลายโพงพง อ.อัมพวา
๔.คุณยุทธนา	มณีศรีจำ	บ้านกลางสวน ๒๑๑/๑ ม.๘ ต.ปลายโพงพง อ.อัมพวา
๕.คุณพัชวุฒ	อ่อนสุทธิ	เรือนสารภี ๑๐/๕ ม.๖ ต.โรงหีบ อ.บางคนที
๖.คุณบุญเลิศ	มโนเวชพันธ์	บ้านสวนมโนเวชพันธ์ ๓ ม.๓ ต.ยายแพง อ.บางคนที
๗.คุณรัชกษ	สุขเจริญ	บ้านสวนสุขเจริญโฮมสเตย์ ๕๕ ม.๓ ต.จอมปลวก อ.บางคนที
๘.คุณฉัญฐา	พัดแจ่ม	๒๗/๑ ม.๑ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง
๙.คุณปรีชา	พัดแจ่ม	๒๗/๑ ม.๑ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง
๑๐.คุณกานูพงษ์	ขวัญอ่อน	๑๒๔/๒ ม.๗ ต.คลองโคน อ.เมือง
๑๑.คุณธิดิภัทร	ขวัญอ่อน	๘๖/๑ ม.๕ ต.คลองโคน อ.เมือง
๑๒.คุณนัยนา	ดิษสุข	๑๗/๒ ม.๒ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๑๓.คุณอุดม	มีมงคล	๕๓ ม.๑ ต.คอนมะโนรา อ.บางคนที
๑๔.คุณวราพรณ์	ศิริพรกิตติ	บ้านสวนศิริพร ๕/๑๑ ต.แม่กลอง อ.เมือง
๑๕.คุณลิขิต	สิงห์จันทร์	๖๑ ม.๗ ต.เหมืองใหม่ อ.เมือง
๑๖.คุณสมศักดิ์	รัตนกรณ์	๓๖ ม.๓ ต.เหมืองใหม่ อ.เมือง
๑๗.คุณปัญญา	อุดมสวัสดิ์	๕๔ ม.๑ ต.จอมปลวก อ.บางคนที
๑๘.คุณฉัญฐา	พัดแจ่ม	๒๗/๑ ม.๑ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง
๑๙.คุณชาติรี	ลักขพร	๓๕๐ ถ.เสียบนที ต.อัมพวา อ.อัมพวา
๒๐.คุณกานูวัฒน์	สายสนิท	บ้านสายสนิทโฮมสเตย์ ๗/๑ ม.๕ ต.ยายแพง อ.บางคนที
๒๑.คุณชนะ	อินทร ชาติ	๑๓๒ ม.๕ ต.บ้านปรก อ.เมือง
๒๒.คุณจรรยา	เจือไทย	๕๑ ม.๒ ต.ท่าคา อ.อัมพวา
๒๓.คุณอัศกราวรรณ	ศรีทัตพันธุ์	๘๕/๑ ม.๖ ต.กระดังงา อ.บางคนที
๒๔.คุณวิชา	พุดประเสริฐ	๓๕/๑ ม.๑๑ ต.ท่าคา อ.อัมพวา
๒๕.คุณวินัย	แก้วนิลกุล	๓๔/๒ ม.๕ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๒๖.คุณชาติรี	บุญนุช	๔๘/๓ ม.๑ ต.บางพรหม อ.บางคนที
๒๗.คุณพิชัย	สารินุตร	๗๐/๒ ม.๑๑ ต.บ้านปรก อ.เมือง
๒๘.คุณสมควร	ศิริจำ	๒๐/๑ ม.๓ ต.บ้านปรก อ.เมือง
๒๙.คุณสวัสดิ์	ไชยกิจ	๑/๒ ม.๑ ต.กระดังงา อ.บางคนที
๓๐.คุณวิชา	อำนาจศักดิ์	๓/๑ ม.๔ ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง

๓๑.คุณธรรณัฐ	กำเนิดนนท์	๑๐๑/๕ ม.๑๑ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง
๓๒.คุณชยุภย์	น้อยอ้อม	บ้านชมเดือน
๓๓.คุณชัยชาญ	อัคนามปกรณ	๓๕๐ ถ.เลียบบนที่ ต.อัมพวา อ.อัมพวา
๓๔.คุณพนิดา	กงสวน	บ้านเรือนเพ็ญ ๑๓ ม. ๕ ต.สวนหลวง อ.อัมพวา
๓๕.คุณกิตติมา	อยู่ศิริ	บ้านดาหลา ๑ ม.๑๑ ต.สวนหลวง อ.อัมพวา
๓๖.คุณปวีณา	แดงตระกูล	บ้านสวนศรีวรา
๓๗.คุณวิไล	ยังวัฒนา	บ้านสวนคุณชาย
๓๘.คุณอรนุช	เจียมปรีชา	บ้านไม้ชายคลอง
๓๙.คุณบรรพชาญ	ธรรมไพโรจน์	บ้านสวนอัมพวา
๔๐.คุณดุสิต	แก้วนิลกุล	บ้านหัวหาด
๔๑.คุณพิชญ์	อินทรพิทักษ์	บ้านไม้หอม ๓๖/๑ ม.๓ ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง
๔๒.คุณวรรณทนา	รักษาองษ์	๖๘/๑ ม.๔ ต.บางพรหม อ.บางคนที
๔๓.คุณดารุณี	เต็งเจริญ	บ้านทิพย์สวนทอง อ.บางคนที
๔๔.คุณกฤตกร	กรรณลา	ฝืนที่เป็นจริง ม.๑๑ ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง
๔๕.คุณสมคุณ	แย้มอรุณ	โชคนทีธาร ริเวอร์ ครุสต์ ๓๔/๑ ม.๓ ต.บางแค อ.อัมพวา
๔๖.พ.อ.จำริญู	อัมรินทร์รักษา	๔๐/๔ ม.๕ ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง
๔๗.คุณตำรวจ		๘๑ ม.๑ ต.บางคนที อ.บางคนที
๔๘.คุณทองหิบบ	แก้วนิลกุล	๓๔ ม.๕ ต.เทศบาลเหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๔๙.คุณอรัญ	ตาลเต่ง	เรือนสวนวันจัน ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา
๕๐.คุณชุตติมา	ลีลาสุภาศรี	บ้านกุสุมา
๕๑.คุณเสน่ห์	วังศิริ	๔๐ ม. ๕ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๕๒.คุณชนคร		๓/๒ ม. ๓ ต.ท้ายหาด อ.เมือง
๕๓.คุณณรงค์	ธรรมสวัสดิ์	๘/๓ ม. ๑๐ ต.ท่าคา อ.อัมพวา
๕๔.คุณกรรณิกา	เหลื่องเจริญกิจ	๔๔/๑ ม.๕ ต.บางพรหม อ.บางคนที
๕๕.คุณจิตติวัฒน์	บุญเสริมศักดิ์กุล	๑๒/๑ ม.๒ ต.สวนหลวง อ.อัมพวา
๕๖.คุณนพมาศ	อื้อนุเคราะห์	๑๒/๑ ม.๒ ต.สวนหลวง อ.อัมพวา
๕๗.คุณศศิวิมล	บุญพัศ	บ้านทรงไทยปลายโพงพาง อ.อัมพวา
๕๘.คุณฉัฐพร	สุขเสวตร์	บ้านสุขเสวตร์โฮมสเตย์ ๘๗/๑ ม. ๗ ต.คลองเงิน อ.เมือง
๕๙.คุณนัยนา	บุญทรง	บ้านสวนรัก ๓๔ ม. ๕ ต.โรงหีบ อ.บางคนที
๖๐.คุณสุรีย์	สิงหจันทร์	๖๑ ม.๗ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๖๑.คุณอรุณี	ศรีราษฎร์	๖๖/๑ ถ.เลียบบนที่ อ.อัมพวา
๖๒.คุณถิรดา	มีศิลป์	๔๓/๑ ม.๖ ต.บางคนที อ.บางคนที
๖๓.คุณเพ็ญสุรัศมิ์	ตนาณุประวัตติ	๔๐/๓ ม.๕ ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา
๖๔.คุณชิตชด	กงศรี	๓๖ ม.๖ ต.บางคนที อ.บางคนที
๖๕.คุณนงลักษณ์	พุ่มเทียน	๑๖ ม.๓ ต.ปลายโพงพาง อ.อัมพวา
๖๖.คุณมาโนช	ตรัยรัตนยนต์	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก อ.เมือง

๖๗. คุณเกรียงไกร	จิระราชพงษ์	โครงการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจปริมณฑลปากน้ำแม่กลอง
๖๘. คุณสุรจิต	ชิรวาทย์	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
๖๙. คุณสาธิตต์	โหรวิชิต	สาธารณสุขอำเภอเมือง จ.สมุทรสงคราม
๗๐. คุณฐกิตชัย	เกียรติอัมพร	ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๑. คุณนพวรรณศรี	แสงกระจ่าง	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๒. คุณพงษ์ธร	แสงวิภาค	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๓. คุณสุเทพ	พุทธิสัมภิส	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๔. คุณวรรณภา	ศรีสารากร	สำนักงานเกษตร อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
๗๕. คุณพีระนันท์	ชะลอเอกนิษฐ์	โครงการพัฒนาศักยภาพปริมณฑลปากน้ำแม่กลอง
๗๖. คุณชลลดา	สิริสมุทรสาร	ผู้สื่อข่าว SPS เคเบิลทีวี
๗๗. คุณภาณุโชติ	ทองยัง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๘. คุณอารีย์	ศิรีวรรณ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม
๗๙. คุณสาริกา	สัมมา	ประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรสงคราม
๘๐. คุณสมพร	เกตุแก้ว	ศูนย์วัฒนธรรม อ.บางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
๘๑. คุณชุตินา	เหตานุรักษ์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๒. ชัชชัย	แสงสุริยา	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๓. คุณชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๔. คุณศิริวัฒน์	คันธารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๕. คุณนิตศักดิ์	โตนดิ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๖. คุณสุขประเสริฐ	กล่อมจิต	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๘๗. คุณรัตนา	วงศ์ชื้อ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

กล่าวต้อนรับและกล่าวรายงานการจัดประชุมโดย

คุณพัชรโรดม อุ่นสุวรรณ นายกเทศมนตรีเทศบาลอัมพวา

การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ในครั้งนี้ นับเป็นวาระอันดีที่ผู้ประกอบการ และส่วนราชการมาร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากการท่องเที่ยว สินค้า การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม นั้นได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาก เช่น หิ้งห้อย ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ แถบยุโรป ซึ่งมีกำลังในการใช้จ่ายในราคาสูง แต่ในขณะที่การท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ในจังหวัด พังงา ก็ไม่สามารถแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน

สิ่งที่ควรแข่งขันคือการสร้างความแตกต่างความแตกต่างหรือความแปลกตานั้นคือเอกลักษณ์ วัฒนธรรม วิถีความเป็นไทย เช่น ที่พัก โฮมสเตย์ อาหารการกิน ความสะอาดสถานที่ ภาชนะ ฯลฯ

การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เกษตร เชิงวัฒนธรรม จึงควรมีประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่น่าสนใจของแต่ละท้องถิ่นมาสร้างเป็นข้อมูลการท่องเที่ยว เช่น ความเป็นมาของชื่อจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งจากข้อมูลที่ผ่าน มาพบว่ายังมีความคลาดเคลื่อน เช่น ข้อมูลของค่ายบางกุ้งที่ไม่ตรงกัน ไม่สอดคล้องกัน อาจต้องมีการค้นหา ข้อเท็จจริงของประวัติศาสตร์กันเพื่อจัดทำข้อมูลที่ชัดเจน

บรรยายพิเศษโดย

คุณอนุวัฒน์ เมธีวิบูลย์วุฒิ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

คุณอนุวัช เมธีวิบูลย์วุฒิ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงครามบรรยายพิเศษต่อมุมมองแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากคนภายนอก ซึ่งสะท้อนรูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม ว่ามีขีดความสามารถสามารถรองรับได้อย่างไร โดยได้กล่าวว่าจังหวัดสมุทรสงครามได้รับการยกย่องจากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ในด้านจังหวัดที่มีความมั่นคง ทั้งสภาพพื้นที่และรายได้ ฯลฯ เป็นอันดับ ๑ ของประเทศ ในปี ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนควรช่วยกันรักษาไว้ โดยในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงครามคงจะต้องรักษาอันดับความมั่นคงนี้เอาไว้

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

- การประชาสัมพันธ์ ให้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่รู้จัก ไม่เคยมาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้รู้จักและสามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามง่ายมากขึ้น
- การทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยว จากกรุงเทพ ฯ หรือแผนที่เดินทางภายในจังหวัด ตัวอย่าง การเดินทางสู่อำเภออัมพวา หรือดอนหอยหลอด ควรมีการทำแผนที่ที่ชัดเจน
- การทำ Landmark หรือที่หมาย เพื่อบอกสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม
- การพัฒนาระบบการทำป้ายและลูกศรบอกทาง เพื่อประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาที่มีงานเทศกาลหรือสถานที่สำคัญ แต่ปัญหาในปัจจุบันคือปัจจุบันมีป้ายมากและไม่เป็นระเบียบ ควรมีการจัดระเบียบของป้ายเหล่านี้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทาง รวมถึงการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้
- การพัฒนาศักยภาพของ Home Stay เพื่อรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและห้องประชุมในการจัดสัมมนา
- การสร้างเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยว เพื่อดึงนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในวันธรรมดา

ตารางแสดงการเปรียบเทียบเอกลักษณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

จุดเด่น	จุดด้อย
ที่พัก Home Stay คุณภาพดีหลากหลาย	ไม่มีห้องประชุม
เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ แนวทางการอนุรักษ์	-
เศรษฐกิจพอเพียง	-
เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมหลากหลาย	ไม่สามารถดึงศักยภาพความหลากหลายออกมาใช้ประโยชน์ได้
สินค้า OTOP มีมากมาย	มีความเด่นและชัดเจนอยู่ไม่กระจายและยังไม่มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับ

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

- ภาคราชการควรเข้าไปหนุนเสริม ด้านที่พัก อาหาร เรือท่องเที่ยว ให้มีการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
- ทำอย่างไรให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักได้รับความอบอุ่น ปลอดภัย

- ทำอย่างไรให้ชุมชนมีการรักษาสภาพแวดล้อมและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เช่น หิ้งห้อยตลาดน้ำ เป็นต้น

- การเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการควรมีการจัดตั้งชมรมเพื่อช่วยเหลือหรือสร้างความร่วมมือจากชุมชนเช่น การระดมทุนช่วยเหลือ โดยการจัดตั้งกลุ่มองค์กร

แนวคิดเรื่องการจัดการการท่องเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสงคราม

โดยนายประภาส บุญยสินดี รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

การจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเน้นการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการจัดการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ อาศัยต้นทุนทางธรรมชาติในการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมมาเป็นครอบครัว เป็นตลาดนักท่องเที่ยวในประเทศประมาณปีละ ๘ ล้านคน เดินทางมาจากกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งมีระยะห่างกันประมาณ ๖๕ กิโลเมตร

ข้อควรระวังของการจัดการการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ คือหากไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีและรัดกุม อาจเกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน ปัญหาขยะ ความสกปรก ในส่วนราชการของจังหวัด ควรพยายามหาแนวทางในการสนับสนุนและกระตุ้นการจัดการ เช่น การจัดประกวดสายน้ำ และมีรางวัลให้กับชุมชนที่ดูแลสายน้ำ เพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบันจังหวัดได้จัดงบประมาณสำหรับจัดทำป้ายบอกทาง เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยพยายามสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดสร้างศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้แก่ักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลสถานที่สำคัญและคุณค่า ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

การดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยว เช่น การปล่อยกุ้งที่มีตัวใหญ่และมีอัตราการรอดสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพเรือตกกุ้ง และได้สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และเชื่อมโยงกับชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ในอนาคตอาจจะมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวตกกุ้งซึ่งเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสนับสนุนการพัฒนาผู้ที่ว่างงานเพื่อมีอาชีพในการนวดแผนโบราณ

การออกมาตรการสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวม เช่น การห้ามประกอบการเรืออาหารในลำน้ำ การห้ามมีดิสโก้เทคโนแพลอยน้ำ

แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว

- การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในการพักผ่อนและมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

- การดูแลสายน้ำ ดิน อากาศ โดยปัจจุบันมีการจัดจ้างบริษัทเอกชนเพื่อจัดการขยะในลำน้ำให้มีความสะอาด สวยงามและเหมาะสมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

- การจัดการการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ ช่วยส่งเสริมในส่วนรายได้ของประชาชนในจังหวัดสมุทรสงครามให้มีช่องว่างของรายได้ที่น้อยที่สุดในประเทศไทย

ดังนั้น นโยบายของจังหวัดจึงมุ่งเน้นการจัดการธรรมชาติในภาพรวมให้เกิดปัจจัยเอื้อในการจัดการการท่องเที่ยว ให้เป็นไปอย่างยั่งยืนสืบทอดถึงลูกหลาน

บรรยายแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว

นายสำราญ ตันเรืองศรี นายอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ศักยภาพในด้านการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยคนในชุมชน เช่น การจัดการเรือชมหิ่งห้อย การจัดการระบบจราจร ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น ตลาดน้ำอัมพวา หรือปัญหาเรื่องเจ้าของบ้านที่มีต้นลำพู ควรจะมีการจัดการร่วมกันอย่างไร ให้มีความเข้าใจระหว่างกัน

สถานภาพความรู้การท่องเที่ยวชุมชน ประสบการณ์จากงานวิจัยของสกว.

โดย สุภาวิณี ทรงพรวานิช เครือข่ายการเรียนรู้และประสานงานวิจัยท่องเที่ยวโดยชุมชน สกว.

ภาพรวมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

- ปี ๒๕๕๑ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาประมาณ ๖๕๘ ล้านคน
- คาดการณ์ปี ๒๕๖๑ จีนจะเป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวอันดับ๑ แทนที่ฝรั่งเศส
- จะมีการท่องเที่ยวระยะไกล และการท่องเที่ยวทางสุขภาพ

ข้อมูลสัดส่วนนักท่องเที่ยวจากการคาดการณ์การท่องเที่ยว ในปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕

- การท่องเที่ยวระยะไกล นานขึ้น ดีขึ้น เน้นการพักผ่อนระยะยาว
- การท่องเที่ยวระยะสั้น จะดีขึ้น
- กลุ่มการท่องเที่ยว(รูปแบบการท่องเที่ยว)
  - ประชุมสัมมนา กอล์ฟ
- ตลาดนักท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม
  - เพชรบุรี ชะอำ หัวหิน
  - ตลาดการท่องเที่ยววัฒนธรรม

วิสัยทัศน์การจัดการการท่องเที่ยวของเครือข่ายชุมชน

“สนับสนุนให้ชุมชน/ท้องถิ่นมีความสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อชุมชน โดยชุมชนได้ด้วยตัวเอง”

ความแตกต่างของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- เป็นเครื่องมือในการจัดการคน การกระจายอำนาจ การพึ่งตนเอง และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
- จัดการการท่องเที่ยวอย่างสอดคล้องกับการวิถีชีวิตของชุมชน สอดคล้องกับอาชีพที่ดำเนินงานอยู่

หลักการพื้นฐานของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

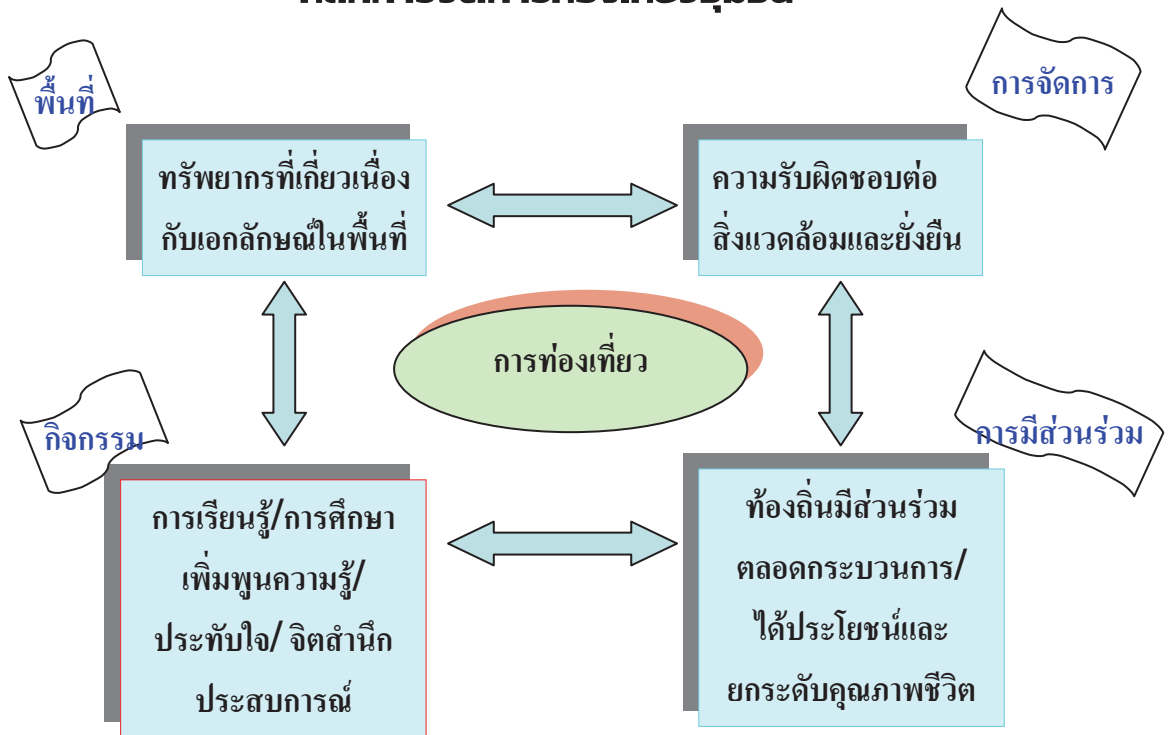
พื้นที่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ หรือดึงดูดให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือไม่

การจัดการ มีการกระจายการจัดการและการกระจายผลประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรม การเรียนรู้ การศึกษา เพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ เกิดจิตสำนึก และมีประสบการณ์ใหม่

การมีส่วนร่วม ในการคิด ตัดสินใจ ลงมือทำ ทบทวน ปรับปรุงและพัฒนา

หลักการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชน

๑. ทางเลือกในการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามากำหนดทิศทางของชุมชนเอง
๒. การจัดการบนฐานคิดที่ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ
๓. ใช้ฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว อันได้แก่ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และวิถีการผลิตของชุมชน เป็นต้นทุน และปัจจัยในการดำเนินงาน
๔. การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการท่องเที่ยว
๕. ใช้กระบวนการ(วิจัย/พัฒนา) ในการทำงานโดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ ฐานทรัพยากร การเก็บรวบรวมข้อมูล การวางแผน การปฏิบัติ/ทดลอง การสรุปทบทวน
๖. เน้นความยั่งยืนสู่คนรุ่นต่อไป และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น และฐานทรัพยากรของชุมชน

การท่องเที่ยวชุมชนเพื่อการเรียนรู้สู่การพัฒนาท้องถิ่น

- . ชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมรักษาดูแลทรัพยากรท่องเที่ยว
- . ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทาง
- . เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและการเรียนรู้ในคนต่างวัฒนธรรม
- . เรียนรู้เท่าทัน/ความยั่งยืนทางทรัพยากร
- . คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์/อัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- . เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีของมนุษย์

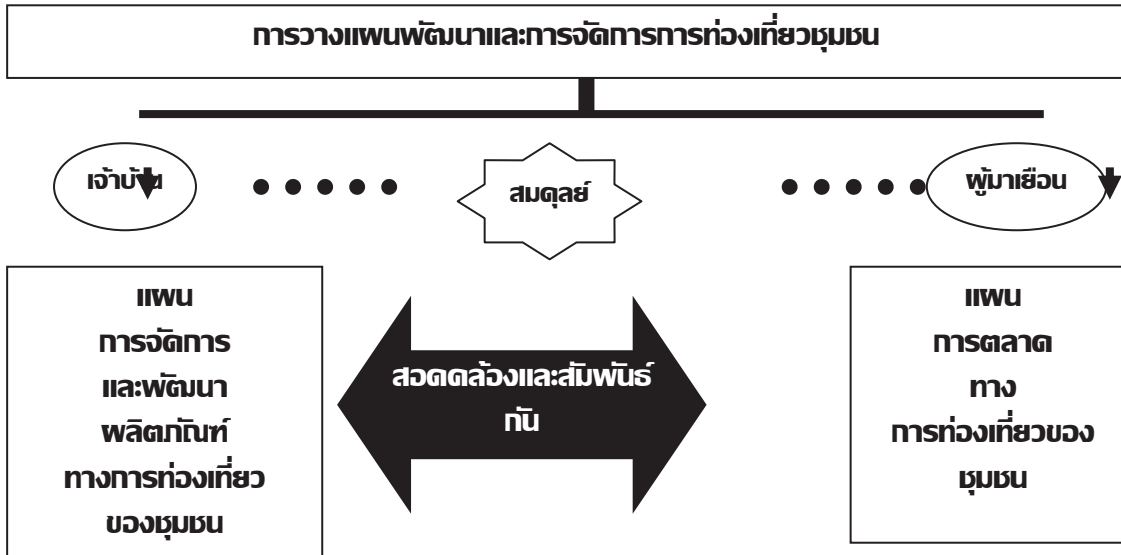
การท่องเที่ยวชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชน

- เกิดกองทุนในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทาง
- สร้างงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่นผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- สร้างรายได้เสริมให้กับชาวบ้านและชุมชน
- มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

ประเด็น	การท่องเที่ยวกระแสหลัก	การท่องเที่ยวโดยชุมชน
นักท่องเที่ยว	รักสบาย ไม่หลากหลาย ไม่ชอบเสี่ยง รัมหันตราวัง	รักศึกษาการเรียนรู้ ชอบ ทดลอง นักแสวงหา
แรงจูงใจในการเดินทาง	พักผ่อนชายทะเล ทักสนาจร	หาประสบการณ์ มองโอกาส ใหม่ไม่จำเจ สนใจใฝ่รู้ใน วิถีชีวิต และวัฒนธรรม
ความถี่ในการเดินทางและการจัดการ	ใช้บริษัททัวร์ เป็นกลุ่มใหญ่ เที่ยว ในช่วงวันหยุด ฤดูท่องเที่ยว	จัดการการท่องเที่ยวเอง เป็น กลุ่มเล็ก/ กลุ่มเฉพาะ ไป ตามฤดูกาลธรรมชาติ
ความต้องการ	กินอาหาร โรงแรม อาหารจานด่วน กิจกรรมบันเทิงยามราตรี	อาหารท้องถิ่น ธรรมชาติ ความสนใจวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว	รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เอกลักษณ์ ท้องถิ่น	รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม อด ลักษณ์/ ตอบสนองชุมชน
ความเป็นเจ้าของ	ไม่ได้กำหนดว่าใครเป็น เจ้าของ	ชุมชนเป็นเจ้าของ ร่วมกัน รับผิดชอบและรับประโยชน์
การจัดการท่องเที่ยว	ไม่ได้กำหนดว่าใครเป็น ผู้จัดการ อาจเป็นบริษัททัวร์ หรือส่วน ราชการก็ได้	จัดการการท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม เล็ก ให้คนในชุมชนเป็น ผู้จัดการ ไปตามฤดูกาล ธรรมชาติ
การเชื่อมโยงของการท่องเที่ยว	เน้นการท่องเที่ยวกับ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	เน้นการพัฒนาแบบองค์รวม ในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อควรทบทวน

- ความรู้และทักษะด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์
- การคิดเรื่องต้นทุน-กำไร เชิงธุรกิจ
- ทุนเดิมถูกประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยว
- ความรู้และทักษะการจัดการตลาดการท่องเที่ยว
- เครื่องช่วยเพื่อสร้างพลังการจัดการชุมชนท่องเที่ยว
- ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชุมชน
- การติดต่อสื่อสาร ไม่สะดวก (สัญญาณ โทรศัพท์)
- คนในชุมชนมีความรู้ภาษาต่างประเทศค่อนข้างจำกัด
- งบประมาณ/แผนงานสนับสนุน
- นักลงทุนนอกท้องถิ่นเริ่มเข้ามาเลียนแบบ
- หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการคล้ายคลึงกัน แต่ต่างคนต่างจัดการ
- การจัดการความขัดแย้งในผลประโยชน์ของชุมชน

**แผนการจัดการและ
พัฒนาผลิตภัณฑ์
ทางการท่องเที่ยวชุมชน**

- ชีตความสามารถทางการรองรับทางการท่องเที่ยว
- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
- การจัดการภูมิสถาปัตยกรรม
- การจัดการพื้นที่ตามวัตถุประสงค์
- เส้นทางเดินทาง - ท่า
- สุนทรียศาสตร์
- บริการ
- ข้อมูล
- กิจกรรม

**สอดคล้อง
และสัมพันธ์กัน**

**เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม**

**แผน
การตลาดทาง
การท่องเที่ยวชุมชน**

- ราคา
- ช่องทางการจัดจำหน่าย
- ผลิตภัณฑ์
- การส่งเสริมการตลาด
- จิตวิทยาการบริการ
- ทรัพยากรบุคคล
- แพ็คเกจทัวร์
- พันธมิตรทางธุรกิจ
- การประชาสัมพันธ์

การจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

โดย คุณสุรจิต ชีรเวทย์ ประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม

- ดันทุนการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ความสำคัญของลำน้ำ วัดโบสถ์ เรือนไฟ
- การจัดการที่เน้นความพอเพียง จะมีความยั่งยืน แต่หากไม่พอเพียงปัญหาจะตามมา
- การจัดการการท่องเที่ยวจึงต้องจัดการ โดยคนแม่กลอง เพื่อคนแม่กลอง
- การจัดการการท่องเที่ยวจึงยังคงต้องทำควบคู่กับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับระบบนิเวศน์ของเมืองปากแม่น้ำ

มาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภค การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

เกสัชกร ภาณุโชติ ทองยัง กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม

- สิทธิผู้บริโภค จำเป็นต้องตั้งกติกีกันและกัน ในลักษณะเอื้ออาทร ทำข้อมูลขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- ความเป็นธรรมในการทำสัญญา ต้องเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว
- สิทธิที่จะได้รับการชดเชยเมื่อได้รับความเสียหาย

การพัฒนาการท่องเที่ยวมุมมองจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แผนการการท่องเที่ยวภาคกลางและ กทม. ๒๕๔๕

- ความสำคัญของแผนการท่องเที่ยวคือการตลาด ต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมาย(กลุ่มเดี่ยวหรือหลายกลุ่ม)และต้องเลือกว่าจะเน้นกลุ่มไหน คู่แข่งเป็นใคร

หลักในการทำสถานที่ท่องเที่ยว

- สินค้าท่องเที่ยว(ที่พัก อาหาร ที่เที่ยวฯลฯ)จะต้องเป็นการเสริมกัน
- ราคาจะต้องกำหนดแน่นอน
- การกระจายตัวของสินค้า ความสะดวกในการเดินทาง
- การส่งเสริมการตลาด
- การประชาสัมพันธ์ โดยเน้นความเป็นมาตำนานของสถานที่ท่องเที่ยว
- พนักงานบริการ ประเภทของพนักงาน
  - พนักงานต้องรู้ในเรื่องกิจการ มีความเอาใจใส่
  - พนักงานต้องมีความรู้ในเรื่องภาษาต่างประเทศ
  - พนักงานไม่เข้าใจผลระยะยาวจากการกระทำที่ส่งผลเสียต่อภาพพจน์
  - พนักงานไม่รู้จักรักความหมายของคำว่าภาพพจน์
  - พนักงานไม่ใส่ใจในบริการ
  - ความเป็นมืออาชีพของพนักงาน
- ฝ่ายสารสนเทศ หีบห่อของสินค้า
- ความน่าสนใจของสินค้า (แปลก ใหม่ ใหญ่ ดั่ง)

ในส่วนของตัวเองสินค้าเราจำเป็นต้องรู้

- ตราสินค้า ทำหน้าที่เชื่อมสินค้ากับผู้บริโภค ช่วยในเรื่องการขาย ราคาและที่ท่องเที่ยว

- การโฆษณา ทำให้เกิดการรับรู้เรียนรู้ทางการค้า ระหว่างผู้บริโภคกับสินค้า
- การทำการส่งเสริมการขาย
- การประชาสัมพันธ์การประชาสัมพันธ์ มี
  - การเปิดตัวสินค้า
  - ต้องการเอกลักษณ์ของสินค้า
  - การสัมภาษณ์
  - การทำตลาดโดยตรง
  - การทำกิจกรรมทางการตลาด
  - การเป็นผู้สนับสนุนการตลาด
- งานแสดงสินค้า

ประเภทสินค้าการท่องเที่ยว

- สินค้าประเภทเมืองและชุมชน เป็นสินค้าประเภทสถานที่
- สินค้าประเภทธรรมชาติ
- สินค้าประเภทความสนใจพิเศษ

นอกจากนี้ที่มหาวิทยาลัยก็ได้อธิบายแผนการท่องเที่ยวปี ๒๕๔๕ แก่ผู้ร่วมรับฟัง

การบริหารจัดการและการส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยคุณวิสูตร อินแฮมม์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต ๑

- การเพิ่มมูลค่าของสินค้า ทำให้สินค้าเป็นที่สะดุดตา ดึงดูดผู้บริโภค
- การกิจของแหล่งท่องเที่ยวคือทำเพื่อความยั่งยืน ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้น โดยไม่รู้จุดมุ่งหมายของแหล่งท่องเที่ยวว่าทำเพื่ออะไร

ปัญหาแหล่งท่องเที่ยว

- ผลประโยชน์ไม่ทั่วถึง
- สินค้าอยู่ในจุดเดิมไม่มีการขยายให้ทั่วถึง

ข้อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

จากผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

๑.มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ

๑.กิจกรรมการท่องเที่ยว

- พายเรือ
- ว่ายน้ำ
- ตกปลา
- ชมสวน ไม้ดอกไม้ผล
- ชี่จักรยาน
- ไล่บาตรพระทางเรือ
- ชมหิ่งห้อย
-

๒. กลุ่มลูกค้า

- กลุ่มประชุม / สัมมนา
- กลุ่มเพื่อน / ครอบครัว
- กลุ่มที่เดินทางมาร่วมงานเทศกาล

๓. สถานที่

- พื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม และควรใช้พื้นที่ๆ มีอยู่แล้ว
- เน้นความหลากหลายของพื้นที่ในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว
- การดูแลความสะอาดของสถานที่พัก
- มีการจัดเตรียมการรักษาความปลอดภัย
  - สถานที่จอดรถสะดวก ปลอดภัย
  - มีผู้ยามาัญประจำบ้าน
  - มีถึงดับเพลิงความปลอดภัยรอบๆ ที่พัก
  - มีเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน ที่สามารถติดต่อได้
  - ผู้ให้บริการเรือมีการให้บริการเสื้อชูชีพ
  - มีไฟฉุกเฉิน/ระบบตัดไฟ
- มีทุนทางวัฒนธรรม
- ใกล้เมืองหลวง สะดวก

๔. การประชาสัมพันธ์

- เว็บไซต์
- การขายตรง
- ป้ายโฆษณาของรัฐและเอกชน
- ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว
- นักท่องเที่ยวบอกปากต่อปาก

๕. การบริการ

- ความเป็นกันเอง
- มนุษย์สัมพันธ์ดี
- แผนการท่องเที่ยวน่าสนใจ
- ราคายุติธรรม
- อาหารอร่อย
- มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย
- ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวได้

๖. อาหาร

- ภาชนะใส่สะอาดปลอดภัย
- อาหารปรุงสุกใหม่
- วัตถุดิบที่ใช้ปรุงอาหารได้คุณภาพ
- คนปรุงสะอาด

๑.หน่วยงาน/ชุมชนต่างๆ

- ส่วนราชการให้การสนับสนุน
- ชุมชนมีของมาร่วมขาย
- มีการจ้างงานคนในชุมชน

๒. อุปสรรคที่ทำให้การท่องเที่ยวประสบปัญหา

๑.แหล่งท่องเที่ยว / ที่ตั้ง

- แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม
- แผนที่ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน
- กิจกรรมในการท่องเที่ยวมีน้อย
- เรือไม่เป็นระเบียบ
- สถานที่ทานอาหารของนักท่องเที่ยว
- ทัศนียภาพเชิงนิเวศน์ลดน้อยลงเพราะมีการต่อเติมอาคาร
- เสี่ยงรบกวน
- ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่เกิดขึ้น

๒.หน่วยงาน / ชุมชน

- ยังไม่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากพอ
- ข้อมูลที่ให้แก่นักท่องเที่ยวยังไม่ถูกต้อง
- ขยะไม่มีการจัดการที่ดี
- ขาดความเชื่อมโยงของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.การบริการ

- มาตรฐานการบริการยังไม่มี
- ภาษาของผู้ให้บริการยังไม่สามารถติดต่อกับนักท่องเที่ยวได้ดีมากนัก

๓.ปัจจัยคุณภาพในด้านต่างๆ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวมีอะไรบ้าง

๑.คุณภาพด้านอาหาร

- คนปรุง
  - ล้างมือก่อนและหลังปรุงอาหาร
  - เล็บมือตัดสั้นเสมอ
  - สวมหมวกและผ้ากันเปื้อน
- ภาชนะ
  - ภาชนะใส่อาหารต้องสะอาด
  - ปราศจากน้ำยาล้างจาน
  - ล้างน้ำอย่างน้อย ๔ น้ำ
  - ที่ล้างสูงจากพื้นอย่างน้อย ๒ ฟุต
  - การจัดวางต้องมีฝาคลุม
  - หยิบใช้จากลูกล่าง
  - ปิดมิดชิด

- วัตถุประสงค์ที่ใช้
  - เครื่องปรุงมีน้อย.
  - เก็บในตู้เย็น
  - ผักที่ใช้ปลอดสาร ควรแช่น้ำเกลือหรือด่างทับทิม
  - ครั้วที่ปรุงอาหารเป็นครั้วเปิด สะอาด
  - คนปรุงแต่งควรมีจิต สวมหมวก/ผ้ากันเปื้อน
- อาหาร
  - น้ำดื่มต้องสะอาด
  - อาหารสุก
  - อาหารตกแต่งสวยงาม
  - มีคุณค่าครบ ๕ หมู่
  - รสชาติมาตรฐาน
- ครั้วอากาศถ่ายเท

๒.คุณภาพด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม

- ที่นอนที่พับ
  - ผ้าปูที่นอน/ปลอกหมอนเปลี่ยนทุกครั้ง
  - อากาศถ่ายเท
  - ที่นอนควรมีการทำมาสะอาดทุกครั้ง
- ห้องน้ำ
  - สะอาด นำใช้
  - ไม่มีกลิ่นเหม็น
- ปราศจากยุง / แมลงวัน
- สวยงาม สะอาด มีระเบียบ ร่มรื่น
- แบ่งพื้นที่ใช้สอยชัดเจน
- คู่มือน้ำมีฝาปิดมิดชิด
- มีพื้นที่เอนกประสงค์
- ปลอดภัยจากสัตว์เลื้อย
- มีเครื่องตัดไฟและอุปกรณ์ฉุกเฉิน
- มีบ่อน้ำบาดน้ำเสีย
- ถึงขยะเพียงพอ
- มีป้ายเตือนจุดอันตราย
- เครื่องใช้ไฟฟ้ามีการต่อสายดิน
- อาคาร รั้ว ระเบียบแข็งแรงปลอดภัย
- ต้นไม้รอบที่พักต้องตัดแต่งอยู่เสมอ
- มีการใช้ระบบ ๕ ส

๓.คุณภาพด้านความปลอดภัย

- เรือมีชูชีพ
- มีผู้ยาสามัญประจำบ้าน
- รอบๆที่สว่างเห็นได้ทั่ว
- มีเบอร์ฉุกเฉิน
- มีรั้วหรือยาประจำบ้าน
- มีเครื่องตัดไฟและไฟฉุกเฉิน
- ทำความเข้าใจกับชุมชน
- มีถังดับเพลิง

๔.คุณภาพด้านการบริการ

- ให้ความรู้แลกเปลี่ยนกับนักท่องเที่ยว
- มีใจรักการบริการ ให้ความสำคัญกับลูกค้าทุกคน
- เอาใจเขาใส่ใจเรา
- ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้
- พนักงานต้อนรับสุภาพ
  - มีมีคฤเทศก์ท้องถิ่น
- รายละเอียดค่าใช้จ่ายชัดเจน
- มีการอบรมบุคลากร
- สื่อสารกับชาวต่างชาติได้
- กระจายรายได้ต่อท้องถิ่น
- บริการรวดเร็ว
- แต่งกายถูกกาลเทศะ
- สนองความต้องการตรงจุด
- มีกิจกรรมเพิ่มเติมให้นักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการ เช่น
  - การทำอาหาร
  - การจักสาน
  - การทำขนมไทย

นายสุพประเสริฐ กล่อมจิต
บันทึกการประชุม

สรุปการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕

ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ดร.สินธุ์	สโรบล	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค
๒. ดร.เทิดชาย	ช่วยบำรุง	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
๓. คุณชุตินา	เหตานุรักษ์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๔. คุณศศิธร	เลาหะวิไลย	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. คุณนกร	เลิศธำรงกุล	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๖. คุณสุรจิต	ชีรเวทย์	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
๗. คุณสรณพงษ์	บัวโรย	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
๘. คุณอาทิตย์	ลมุลปลั่ง	สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)
๙. คุณอรพิน	ชูเกาะทวด	สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)
๑๐. คุณพรพิมล	หรรษาภิรมณ์โชค	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๑. คุณถกต์ชัย	เกียรติอัมพร	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๒. คุณมานะชัย	ทองยัง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๓. คุณชัชมนุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๔. คุณศิริวัฒน์	คันธารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๕. คุณสุขประเสริฐ	กล่อมจิต	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๖. คุณอนันต์	เปลี่ยวระโทก	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมาของเวที

คุณชัชมนุวัฒน์ มณีศรีขำ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการประชุม เนื่องมาจากในปัจจุบันการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันของผู้ประกอบการด้านที่พักของจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้ร่วมกับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

ความมุ่งหมายของผู้เข้าร่วมเวที

- “การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม”
- ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม

มิชชันศาสตร์ในการพัฒนาแรงงาน ในจังหวัดสมุทรสงคราม

- ความต้องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของแม่กลอง
- เน้นการสร้างเมนูหลักในการท่องเที่ยว, ผู้นำชม, และการพัฒนาภาษาอังกฤษ
- การเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงลึก

- หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
  - กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
  - พัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่และวิถีชีวิตของคน
  - ข้อเสนอยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามที่สอดคล้องกับชุมชน
- สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)
  - เรียนรู้การจัดการความรู้ในหน่วยงานภาครัฐ
  - การเรียนรู้การจัดการความรู้ ประเด็นการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค
  - การวางแผนเป้าหมายทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพื่อรองรับการพัฒนาโลกมาทางฝั่งเอเชีย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
  - การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายภาคกลาง
  - การพัฒนามหาวิทยาลัยภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
  - ส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่
- ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
  - พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
  - พัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์
  - พัฒนาขีดความสามารถด้านการบริการการท่องเที่ยว

สถานการณ์การท่องเที่ยวในอนาคต

ดร.สินธุ์ สโรบล ผู้ประสานงาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค ได้นำเสนอข้อมูลของแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตของโลกซึ่งมีแนวโน้มว่าในปี พ.ศ.2563 นักท่องเที่ยวทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจาก ๖๕๘ ล้านคนเป็น ๑,๕๖๑ ล้านคน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มจะเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นอันดับ ๒ คู่กับแปซิฟิก โดยมียุโรปเป็นอันดับ ๑ และแนวโน้มการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.๒๕๖๓ จีนจะเป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียในปี พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๕๘ นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางระยะสั้น แต่ถี่ขึ้น ในขณะที่การเดินทางระยะไกลมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการเดินทาง (เงิน) มากขึ้น คือต้องให้คุ้มค่างับเงินที่เสียไป จำเป็นต้องใช้เวลาเตรียมตัวในการเดินทางแต่ละครั้ง ทำให้บริการอินเทอร์เน็ตและสายการบินต้นทุนต่ำมีความสำคัญมากขึ้น จากการทำนักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวระยะเวลาสั้นลง แต่ถี่ขึ้น ร่วมกับการให้ความสำคัญของปัจจัยการเดินทางจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวฟื้นตัวแต่รายได้จะลดต่ำลง ซึ่งนักท่องเที่ยวสนใจการทำกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวเช่นการปั่นจักรยาน การทำอาหารหรือการประกอบอาชีพมากกว่าตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง จึงทำให้การท่องเที่ยวที่เน้นการทำกิจกรรมที่มีความสำคัญมากขึ้น

สำหรับโอกาสทางการตลาดที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคคือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จากแรงสนับสนุนทั้งจากยุโรป จีน และอเมริกา การที่จีนและญี่ปุ่นเป็นตลาดเดินทางออกที่ใหญ่ที่สุดโดยให้ความสนใจประเทศไทยเป็นหลัก และที่สำคัญคือภูมิภาคเอเชียขาดคู่แข่ง เนื่องจากไม่มั่นใจในด้านความปลอดภัยของอินโดนีเซีย ฮองกงและสิงคโปร์ การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองไทย

ข้อนำสังเกตที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- สถานการณ์การท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงแต่วิถีคิดและกระบวนการคิดของชาวบ้านเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังคงเดิม
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการลดทอนเชิงอำนาจของเจ้าบ้านกับผู้มาเยือน
- ความเข้มแข็งของการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนเอง
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวโดยดำเนินชีวิตตามวิถีชุมชนไม่มีการปรุงแต่ง
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเพียงกระบวนการที่ทำให้เกิดรายได้เสริมเสริมรายได้หลัก
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเน้นกลไกความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นหลัก

ทิศทางการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

ผู้เข้าร่วมประชุมได้หารือถึงแนวทางการท่องเที่ยวสมุทรสงคราม ซึ่งที่ประชุมได้กล่าวถึงความสำคัญในการสร้างการเรียนรู้และการจัดการของผู้ประกอบการซึ่งจะต้องอาศัยการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีและความเป็นอยู่ของท้องถิ่นซึ่งจะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหลายๆ ฝ่าย ทั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม นอกจากนี้การวิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวสมุทรสงคราม โดยดูจากการท่องเที่ยวกระแสหลักและการท่องเที่ยวกระแสรองเพื่อช่วยในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป โดยท้ายที่สุดแล้วมองว่าทุกฝ่ายจะอย่างไรเพื่อให้นักท่องเที่ยวอยู่ในจังหวัดนานที่สุด ซึ่งต้องใช้ความร่วมมือจากทางจังหวัดในการแนะนำสถานที่ทางอินเทอร์เน็ต การทำประชาสัมพันธ์ และการทำฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วย อีกทั้งการกำหนดในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและแก้ปัญหาชุมชนในด้านต่างๆ ดังนี้

- การพัฒนาเศรษฐกิจ
- การแก้ไขปัญหาความยากจน
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรม
- การเป็นสื่อแห่งสันติภาพโดยใช้การเรียนรู้วัฒนธรรมสร้างมิตรภาพ
- สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของสมุทรสงครามคือ

กระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

- การศึกษาความต้องการของชุมชน
- ทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษานโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาและวิเคราะห์รวบรวมประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

- วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่
- วิเคราะห์ความพร้อมของภาคีร่วมว่ามีความพร้อมและศักยภาพแค่ไหน
- การวิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย จุดแข็งจุดอ่อนรวมถึงปัญหาอุปสรรคและโอกาส
- กำหนดผลิตภัณฑ์ที่เป็นจุดเด่นของที่ท่องเที่ยวชุมชน

ข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

- ความเร่งรีบของกระบวนการจัดทำแผนนโยบายส่งผลให้บางขั้นตอนของการจัดทำแผนการท่องเที่ยวถูกละเลย
- การพัฒนาที่ยึดติดกับ GDP ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เน้นมูลค่ากลายเป็นตัวหลักในการกระตุ้นซึ่งต่างจาก GDH
- การแก้ไขปัญหาโดยการใช้การตอบสนองของระบบทุนและเศรษฐกิจ
- ข้อจำกัดของหน่วยงานและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาความร่วมมือต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงและประสานงานหน่วยงาน องค์กรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประสานชุมชนและทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ต้องดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ ส่วนแผนงานในอนาคตทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาวที่ประชุมมีความเห็นว่าควรนำมาหารือเพื่อกำหนดกรอบการประสานแผนงานในอนาคตร่วมกันต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการพูดถึงมุมมองของการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามคือ

1. ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
  - ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง
    - ชุมชนที่ดำเนินการท่องเที่ยว
    - ส่วนราชการและหน่วยงานสนองนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยตรงและทางอ้อม
    - องค์กรและหน่วยงานร่วมเป็นภาคีหลัก ในการพัฒนาแนวทางการท่องเที่ยว เช่น
      - กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการฯ
      - ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
      - หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
      - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
      - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
      - ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
  - การดำเนินงานในระยะเริ่มแรกอาจต้องมองแยกส่วนกันก่อนในส่วนที่ทำได้และทำไม่ได้เพื่อไม่ให้งานทับซ้อนกัน โดยแบ่งออกเป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้และดำเนินการไม่ได้

2. การวางเป้าหมายปลายทางร่วมกัน
  - เพื่อนำไปสู่แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. การแบ่งบทบาทหน้าที่ของภาคีเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม รวมถึงการดึงส่วนล่างเข้ามามีส่วนร่วมด้วย
4. การใช้ฐานงานและข้อมูลที่มีอยู่เดิมของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และองค์กรท้องถิ่นเป็นข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยว
  - นำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นตัวตั้งแล้วตรวจสอบกลับไปทางชุมชน
  - เริ่มต้นที่พัฒนาฐานข้อมูลศักยภาพใหม่ของชุมชน
5. การเรียนรู้หน่วยงาน ชุมชน พื้นที่ โดยมีบทเรียนจากการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบฐานเมืองพี่เมืองน้อง (sister city) ที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหาอุปสรรคและวิธีแก้ไขกันอยู่เสมอ
  - การทำการท่องเที่ยวสมุทรสงครามให้เป็น Best Practice ของงานด้านการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาจากความรู้และบุคคลทุกภาคส่วน โดยเป็นการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

แนวทางการในการเคลื่อนงานต่อ

- จัดให้มีการประชุมเพื่อพูดคุยกันต่อเนื่องโดยพลัดเปลี่ยนเจ้าภาพและสถานที่ในการจัดประชุม
- เน้นการทำงานโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง
  - กำหนดวิธีการในการดำเนินงานร่วมกัน
  - ยึดวิธีการทำงาน โดยใช้ฐานชุมชน

นายสุพระเสริฐ กล่อมจิต
บันทึกการประชุม

สรุปการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. คุณสุรจิต	ชิรเวทย์	หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
๒. คุณมานะชัย	ทองยัง	งานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๓. คุณชุตินา	เหตานุรักษ์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๔. คุณศศิธร	เลาหะวิไลย	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. คุณนคร	เลิศธำรงกุล	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๖. คุณชัชวาลวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๗. คุณศิริวัฒน์	คันทารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๘. คุณสุขประเสริฐ	กต้อมจิต	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๙. คุณสุชาติ	จันทร์ใหม่	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมาของเวที

คุณชัชวาลวัฒน์ มณีศรีขำ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้ ทบทวนสถานการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยวของภูมิภาคจากการประชุมจากครั้งก่อน โดยแนวโน้มการท่องเที่ยวใน อนาคตของโลกซึ่งมีแนวโน้มว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๓นักท่องเที่ยวทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจาก ๖๕๘ ล้านคนเป็น ๑,๕๖๑ ล้านคน โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มจะเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็น อันดับ ๒ คู่กับแปซิฟิก โดยมียุโรปเป็นอันดับ ๑ และแนวโน้มการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.๒๕๖๓ จีนจะเป็นแหล่ง รอรับนักท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ท่องเที่ยวที่จัดการโดย ชุมชน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียในปี พ.ศ.๒๕๕๓ – ๒๕๕๕ นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทาง ระยะสั้น แต่ถี่ขึ้น ในขณะที่การเดินทางระยะไกลมีแนวโน้ม ที่จะฟื้นตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยให้ความสำคัญกับ ปัจจัยการเดินทาง (เงิน) มากขึ้น คือต้องให้คุ้มค่าที่สุดที่เสียไป จำเป็นต้องใช้เวลาเตรียมตัวในการเดินทางแต่ละ ครั้ง ทำให้บริการอินเทอร์เน็ตและสายการบินต้นทุนต่ำมีความสำคัญมากขึ้น จากการทำนักท่องเที่ยวนิยมเที่ยว ระยะเวลาสั้นลง แต่ถี่ขึ้น ร่วมกับการให้ความสำคัญของปัจจัยการเดินทางจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวฟื้นตัว แต่ รายได้จะลดต่ำลง ซึ่งนักท่องเที่ยวสนใจการทำกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวเช่นการปั่นจักรยาน การทำอาหาร หรือการประกอบอาชีพมากกว่าตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง จึงทำให้การท่องเที่ยวที่เน้นการทำกิจกรรมที่มีความสำคัญ มากขึ้น

สำหรับโอกาสทางการตลาดที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคคือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จาก แรงสนับสนุนทั้งจากยุโรป จีน และอเมริกา การที่จีนและญี่ปุ่นเป็นตลาดเดินทางออกที่ใหญ่ที่สุด โดยให้ความ สนใจประเทศไทยเป็นหลัก และที่สำคัญคือภูมิภาคเอเชียขาดคู่แข่ง เนื่องจากไม่มั่นใจในด้านความปลอดภัยของ อินโดนีเซีย ส่องกงและสิงคโปร์ การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองไทย

ข้อนำสังเกตที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- สถานการณ์การท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงแต่วิถีคิดและกระบวนการคิดของชาวบ้านเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังคงเดิม
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการลดทอนเชิงอำนาจของเจ้าบ้านกับผู้มาเยือน
- ความเข้มแข็งของการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนเอง
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวโดยดำเนินชีวิตตามวิถีชุมชน ไม่มีการปรุงแต่ง
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเพียงกระบวนการที่ทำให้เกิดรายได้เสริมเสริมรายได้หลัก
- การท่องเที่ยวโดยชุมชนเน้นกลไกความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นหลัก

ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้มีการปรึกษาหารือต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ซึ่งมีแนวโน้มที่เริ่มเปลี่ยนไปดังนี้

- ธุรกิจการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองอยู่ระหว่างการเจริญเติบโตไปสู่ระบบธุรกิจแบบทุนนิยม เนื่องจากรายได้ของการที่เริ่มเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ส่งผลถึงผู้ประกอบการเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานจากแบบครอบครัวสู่แบบธุรกิจ(ทุน)
- ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวของพื้นที่อย่างแท้จริง
  - ขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของธุรกิจการท่องเที่ยวที่มากกว่าการเป็นที่พัก แต่ส่วนประกอบอื่นของธุรกิจการท่องเที่ยวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งการบริการ ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ ฯลฯ
  - ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า Home Stay อย่างแท้จริง ทั้งทางด้านปรัชญา คุณค่า ความหมาย และความแตกต่างกับรูปแบบที่พักที่ต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นโรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงรายละเอียด การบริหารงาน โครงสร้างและองค์ประกอบของ Home Stay
  - ไม่เห็นทิศทางและภาพรวมของการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ว่าแท้จริงแล้วรูปแบบพื้นฐานของการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองเป็นแบบใด และการท่องเที่ยวแม่กลองเสน่ห์ คุณค่าหรือจุดเน้น จุดเด่น คืออะไร
- องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง
  - ขาดการหนุนเสริมและบริหารจัดการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
  - ขาดบทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่พัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
  - ขาดความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวในภาพรวมของเมืองแม่กลองทั้งรูปแบบและทิศทางการท่องเที่ยว
  - ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่ดีพอ
  - องค์กรหรือหน่วยงานไม่มีการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวรวมถึงยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้มีการปรึกษาหารือถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนา ซึ่งที่ประชุมได้มีการกล่าวถึง

- การสร้างกระบวนการในการเรียนรู้และเข้าใจระบบการท่องเที่ยวรวมถึงทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมององค์ประกอบคือ
  - การพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เห็นภาพรวมของระบบการท่องเที่ยวโดยรวมด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการศึกษาดูงานเพื่อไปเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากพื้นที่ต่างๆ
  - การเรียนรู้ “จุดยืน” การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง นำไปวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
  - การกำหนดทิศทางร่วมกัน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ผู้การผลักดันด้านนโยบายหรือยุทธศาสตร์จังหวัด
- .พัฒนาองค์กรประสานงานเพื่อให้มีศักยภาพในการเข้าไปสนับสนุนและหนุนเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองในทุกภาคส่วน

โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาคีหลักและภาคีที่ช่วยหนุนเสริมในการทำงานร่วมกันครั้งนี้คือ

ภาคีหลัก

- ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
- หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
- ชมรมท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
- ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ภาคีหนุนเสริม

- ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม
- สโมสรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม
- สโมสรไลออนสมุทรสงครามและสโมสรรไลออนแม่กลอง
- พัฒนาชุมชน
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม

กระบวนการทำงาน

ผู้เข้าร่วมประชุมได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานโดยได้มีการวางรูปแบบการทำงานไว้อย่างคร่าวๆคือ

- การสร้างแผนงาน โครงการ กิจกรรมและกระบวนการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ในการกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวเมืองแม่กลองทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- การนำเสนอสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง กรอบความคิด วิธีการดำเนินงานกับภาคีหลักและภาคีหนุนเสริมรวมถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- การประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานทั้งจากภาคประชาชน ส่วนราชการ รวมถึงผู้บริหาร CEO

โดยที่ประชุมเห็นพ้องกันว่ากระบวนการเหล่านี้ต้องสามารถที่จะสร้างกระแสความสนใจการรูปแบบการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองได้คือ “ทำอย่างไรให้เป็นแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างกระแสความสนใจ” ซึ่งจะนำไปสู่การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่แท้จริง

สุขประเสริฐ กล่อมจิต
บันทึกการประชุม

สรุปการประชุมพัฒนาข้อเสนอโครงการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

เมืองแม่กลอง และภาคกลางตะวันตก

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. คุณจิตศักดิ์	พุดจระ	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี
๒. คุณธันยพร	วณิณฤทธา	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
๓. คุณปิยะนุช	เจริญศรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี
๔. คุณชัชววัฒน์	มณิศร์จำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. คุณศิริวัฒน์	คันธารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๖. คุณสุขประเสริฐ	กล่อมจิต	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๗. คุณสุชาติ	จันทร์ใหม่	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมาและสถานการณ์

คุณชัชววัฒน์ มณิศร์จำ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามได้กล่าวถึงความเป็นมาของประเด็นศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวและสถานการณ์จากการประชุมว่าเกิดจากการพูดคุยกันระหว่างตัวแทนของ หอการค้า ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ถึงสถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่อยู่ในช่วงที่กำลังก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงดังนี้

- ธุรกิจการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองอยู่ระหว่างการเจริญเติบโตไปสู่ระบบธุรกิจแบบทุนนิยม เนื่องจากรายได้ของการท่องเที่ยวที่เริ่มเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ส่งผลให้ผู้ประกอบการเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานจากแบบครอบครัวสู่แบบธุรกิจ(ทุน)
- ผู้ประกอบการท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่อย่างแท้จริง
  - ขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของธุรกิจการท่องเที่ยวที่มากกว่าการเป็นที่พัก แต่ส่วนประกอบอื่นของธุรกิจการท่องเที่ยวก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งการบริการ ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์กิจกรรมท่องเที่ยว ฯลฯ
  - ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า Home Stay อย่างแท้จริง ทั้งทางด้านปรัชญา คุณค่า ความหมาย และความแตกต่างกับรูปแบบที่พักที่ต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็น โรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงรายละเอียด การบริหารงาน โครงสร้างและองค์ประกอบของ Home Stay
  - ไม่เห็นทิศทางและภาพรวมของการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ว่าแท้จริงแล้วรูปแบบพื้นฐานของการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองเป็นแบบใด และการท่องเที่ยวแม่กลองเสน่ห์ คุณค่าหรือจุดเน้น จุดเด่น คืออะไร
- องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง
  - ขาดการหนุนเสริมและบริหารจัดการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

- ขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่พัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
- ขาดความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวในภาพรวมของเมืองแม่กลองทั้งรูปแบบและทิศทางการท่องเที่ยว
- ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองที่ดีพอ
- องค์กรหรือหน่วยงานไม่มีการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวรวมถึงยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง

คุณชัชวาลย์ มณีศรีจำ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามยังได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลองที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือในครั้งก่อน

- การสร้างกระบวนการในการเรียนรู้และเข้าใจระบบการท่องเที่ยวรวมถึงทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมององค์ประกอบคือ
  - การพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เห็นภาพรวมของระบบการท่องเที่ยวโดยรวมด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการศึกษาดูงานเพื่อไปเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวจากพื้นที่ต่างๆ
  - การเรียนรู้ “จุดยืน” การท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง นำไปวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
  - การกำหนดทิศทางร่วมกัน ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง ผู้การผลักดันด้านนโยบายหรือยุทธศาสตร์จังหวัด
- .พัฒนาองค์กรประสานงานเพื่อให้มีศักยภาพในการเข้าไปสนับสนุนและหนุนเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองในทุกภาคส่วน

ในส่วนของภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนั้นจะเป็นหน่วยงานของรัฐและที่เป็นองค์กรเอกชน คือ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม จะเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว และยังมีองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องที่คอยหนุนเสริมการพัฒนา คือ ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสมุทรสงคราม สโมสรโรตารีจังหวัดสมุทรสงคราม สโมสรไลออนสมุทรสงครามและสโมสรไลออนแม่กลอง พัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม

นอกจากนี้ในที่ประชุมยังได้มีการปรึกษาหารือถึงแนวทางการดำเนินงานซึ่งต่อเนื่องจากการประชุมหารือในครั้งที่แล้ว โดยได้วางไว้ ๒ ส่วนคือ

- การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) เพื่อสร้างการเรียนรู้ถึงสถานการณ์ในพื้นที่ รูปแบบระบบการท่องเที่ยวเมืองแม่กลอง รวมถึงการเรียนรู้ตนเอง และชุมชน โดยเป็นการพาไปศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์และบทเรียนจากพื้นที่ที่ทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อร่วมกันวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยในส่วนนี้อาจประสานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต ๑ เข้าเป็นภาคีร่วมจัดได้

- การคัดสรรแกนนำที่มีความต้องการร่วมกันในการกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลองและต้องการเคลื่อนงานไปด้วยกัน โดยผ่านการกระตุ้นความภาคภูมิใจในด้านการท่องเที่ยวของชุมชน และมีการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดกลุ่มแกนนำที่จะกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้นสู่ระดับนโยบาย

อาจารย์จิตศักดิ์ พุฒจร อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ได้กล่าวถึง เป้าหมายทั้งหมดของการวางแผนแนวทางการดำเนินงานนั้นในเบื้องต้น เพื่อให้เกิดการชะลอตัวของความเสียหายอันเกิดจากการท่องเที่ยวที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่กระแสทุน อีกทั้งสร้างให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเห็นภาพของระบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องและมีความสัมพันธ์กัน รวมถึงข้อที่ควรคำนึงในระหว่างที่เคลื่อนงานคือ

- ความคาดหวังของผู้ที่เข้าร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งต้องทำความเข้าใจว่าทุกคนที่เข้าร่วมกระบวนการมีความคาดหวังว่าเราจะไปช่วยให้ดีขึ้น ซึ่งแท้จริงแล้วเราจะเป็นคนไปสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วม ให้ได้เรียนรู้และร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานการท่องเที่ยวของเมืองแม่กลอง
- ช่วงแรกอาจต้องเป็นกระบวนการชะลอสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวที่เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง โดยไม่ดูว่าการท่องเที่ยวที่แท้จริงของแม่กลองคืออะไร การกลับมาศึกษาทิศทางการท่องเที่ยวของแม่กลองจึงเป็นการชะลอสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน
- การดำเนินงานในช่วงแรกไม่ได้เน้นการไปตรวจวัดประเมินตัดสินสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้วว่าพื้นที่หรือวิธีการดำเนินงานที่ผ่านมามีถูกหรือผิด การดำเนินงานเป็นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน แต่ต้องไปเรียนรู้ร่วมกันทั้งข้อดีและข้อเสียเพื่อนำมาพัฒนาระบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ที่ประชุมยังปรึกษาหารือถึงแนวทางการทำงานวิจัยในส่วนของการท่องเที่ยว โดยชุมชนในภาพรวมของภาคตะวันตกและภาคกลาง ๘ จังหวัด โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายสำคัญดังนี้

- กลุ่มชุมชนเดิม โดยอาศัยฐานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการสร้างแกนนำขึ้นมาเพื่อเป็นส่วนหลักในการขับเคลื่อน
- กลุ่มชุมชนใหม่เป็นกลุ่มที่มีความสนใจในด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนอยู่แล้ว ทั้งชุมชนเก่าและใหม่จะเป็นการเสริมแนวคิดด้านการท่องเที่ยว รวมถึงเป็นแกนในการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นไปอีก
- กลุ่มครู-อาจารย์ และอุทยานแห่งชาติ จะเป็นกลุ่มที่เป็นแรงหนุนของการขับเคลื่อนงาน และเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- ชุมชนท่องเที่ยว

โดยขอบเขตพื้นที่ของเครือข่ายจะครอบคลุม ๘ จังหวัดหลักซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวคือ ประจวบคีรีขันธ์, เพชรบุรี, ราชบุรี, กาญจนบุรี, เพชรบุรี, สมุทรสงคราม, สมุทรสาคร, สุพรรณบุรี โดยมีมุ่งเป็น กลุ่มชุมชน สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับเป้าหมายการเรียนรู้ของงาน อาจารย์จิตศักดิ์ พุฒจรอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ยังได้กล่าวเสริมถึงเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องดังนี้

- เพื่อสร้างการเรียนรู้แนวคิดและประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรเอกชนในพื้นที่ ให้เห็นความเชื่อมโยงของระบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน และมุมมองต่อการท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นเป้าหมายปลายทางของกระบวนการเรียนรู้

- การประสานความร่วมมือโดยใช้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งงานวิจัยจะเป็นการเสริมวิถีคิดและกระบวนการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยชุมชนเอง
- พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของชุมชน ซึ่งนอกจากจะเป็นฐานสำหรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการพัฒนาวิถีคิด กระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม รวมถึงแกนนำที่จะเป็นกลุ่มที่จะขับเคลื่อนงานต่อไป
- สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้เกิดการขยายแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และวางมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

สุขประเสริฐ กลุ่มจิต
บันทึกการประชุม

สรุปการหารือร่วมในการกำหนดแนวทางการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

ณ ห้องทำงานรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. คุณวรรณิศา	บุญประคอง	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม
๒. คุณสุรจิต	ชิรวาทย์	ประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
๓. คุณชุตินา	เหตานุรักษ์	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๔. คุณชัยนวัฒน์	มณีศรีจำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. คุณศิริธร	เลาหะวิไลย	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
๖. คุณศิริวัฒน์	กันทรารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ทบทวนความเป็นมา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้ประสานงานกับบริษัทเอกชนให้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง จากผลการศึกษาพบว่าในส่วนของจังหวัดสมุทรสงครามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งทางจังหวัดสมุทรสงครามก็ได้มีการสอดรับนโยบายโดยการตั้งอนุกรรมการมาท่องเที่ยวใน ๔ กลุ่มงานใหญ่ คือ 1. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ในการดำเนินงานช่วงแรก ยังอยู่ในระหว่างการปรับตัวของหน่วยงานเนื่องจากการปรับโครงสร้างการบริหารงานระบบราชการจึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวไม่เกิดความต่อเนื่อง และยังคงขาดแผนบูรณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยจากการศึกษาเบื้องต้นของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าบุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจ ความหมายของการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ในขณะที่สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามยังอยู่ในช่วงของขาขึ้น กระแสของการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ส่งผลให้จำนวนของการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาเริ่มมีการศึกษาและวิเคราะห์จากคนภายนอกว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ยังขาดระบบการจัดการและยังไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย อาจส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาวได้ แต่ในขณะที่ผู้ประกอบการบางส่วนยังมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่ความเติบโตทางธุรกิจท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ประกอบกับการบริหารจัดการในภาพรวมยังไม่ได้มีการหารือถึงยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ที่บูรณาการแผนการจัดการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนที่สอดคล้องกันในแต่ละหน่วยงาน

สรุปประเด็นดำเนินงานต่อ

- การดำเนินการศึกษาข้อมูล เอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเด็นแนวคิดหลักการและองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบกับข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาแนวทางการวางกรอบการตั้งประเด็นในการศึกษาเชิงยุทธศาสตร์
- ประสานงานหน่วยงานรับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานหลักในการบูรณาการการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม โดยในเบื้องต้นอาจพิจารณาให้สำนักงานจังหวัดสมุทรสงครามเป็นหน่วย

ประสานงานในการศึกษาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชนและภาคประชาชน แต่ในเบื้องต้นทางศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงครามจะรับหน้าที่ในการประสานงาน การพูดคุยในระยะแรก

- การศึกษาเรียนรู้พื้นที่และเรียนรู้ชุมชนร่วมกันเพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวแม่กลองรวม ไปจนถึงศึกษาสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนจุดเปลี่ยนการพัฒนาของชุมชน สมุทรสงคราม
- การดำเนินงานจะต้องมุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามจากทุก ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง “ทำให้การท่องเที่ยวเป็นของทุกคน”
- ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามรับหน้าที่ในการประสานงานนักวิชาการ ด้านชุมชนและการท่องเที่ยว จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อหนุนเสริมการ ข้อมูลวิชาการในการดำเนินงาน โดยในเบื้องต้นได้เสนอรายชื่อนักวิชาการดังนี้
  - ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย   ผู้อำนวยการฝ่ายชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
  - ดร.สินธุ์   สโรบล   เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค
  - ดร.เทิดชาย   ช่วยบำรุง   สำนักส่งเสริมและบริหารการจัดการการท่องเที่ยวอย่าง ชัยยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
  - อ.จิตศักดิ์   พุฒจรรย์   คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิทยาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ทีมประสานงาน
บันทึกการประชุม

สรุปผลการพูดคุยด้านการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลกระดังงา

อังคาร ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ณ บ้านคุณสมภพ รัตนไพบูลย์

ผู้เข้าร่วมพูดคุย จำนวนประมาณ ๒๕ คน

- นายกเทศมนตรี/รองนายกฯ / ประธานสภาฯ / เทศมนตรี / ปลัดเทศบาล / จนท.เทศบาล
- จนท.สาธารณสุขจาก สสจ.(คุณไพรัช / ทพ.มานะชัย)
- กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว (คุณจิตชล / คุณชมพู่)
- ชมรมร้านอาหารเทศบาลฯ
- คนในพื้นที่

สรุปสาระที่ได้จากการพูดคุย

- ทุกฝ่ายที่อยู่ในกระดังงา อยากให้มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี อันจะนำมาซึ่งเศรษฐกิจ
- เป้าหมายด้านการท่องเที่ยว ที่เห็นพ้องกัน คือการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีปัญหาน้อย และเป็นปัญหาที่สามารถพูดคุยแก้ไขได้
- ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่มุ่งเน้นปริมาณนักท่องเที่ยว แต่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ นักท่องเที่ยวแบบครอบครัว นักท่องเที่ยวที่เป็นวัยรุ่นหรือนักศึกษาก็ได้แต่ต้องเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวแบบนิเวศ แบบอนุรักษ์
- ต้นทุนด้านการท่องเที่ยวที่มี

๑.เรือประมาณ 100 กว่าลำ (บางส่วนเก็บไว้เฉยๆ)

๒.สภาพของบ้านเรือนที่ยังคงสภาพดั้งเดิม

๓.วัดซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ (วัดไทรอายุประมาณ ๕๐๐ ปี วัดเกาะแก้ว วัดบางคนทีนอก และวัดเกาะใหญ่อายุประมาณ ๒๐๐ ปี

๔.มีกลุ่มทำอาหารไทยและขนมไทยมาก

๕.คลองบางน้อยที่กว้างสะอาดและมีภูมิทัศน์ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวมาก

-จุดแข็ง

๑.บรรยากาศ,วิถีชีวิตที่ยังดั้งเดิมอยู่มาก,ลำคลองที่ยังสะอาด

๒.สถาปัตยกรรมที่สวยงามของวัด เช่นวัดไทร โรงพิมพ์โบราณ

๓.ความสะอาดของพื้นที่

๔.กลุ่มดนตรีไทย หัตถกรรม

-โอกาส

๑.มีเรือที่วิ่งผ่านคลองมากโดยเฉพาะสุกอร์,เสาร์และอาทิตย์)

๒.มีกลุ่มที่สนใจที่จะร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวหลายกลุ่ม เช่น หอการค้าฯ สำนักงานสาธารณสุข เทศบาลฯ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว กลุ่มแม่ค้าในพื้นที่

๓.มีตัวอย่างจากพื้นที่อื่นๆที่ดำเนินการมาก่อนแล้วทั้งดีและไม่ดี

-ข้อค้อย

๑.การประชาสัมพันธ์ยังไม่ดี

- ๒.ถนนและทางยังไม่ดีเท่าที่ควร บางแห่งเป็นทางปิดเช่นวัดไทร
- ๓.ยังไม่มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างชัดเจน
- ๔.การให้บริการผู้มาเยือนยังไม่ดี เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ของชาวบ้าน
- ๕.การขาดความรู้ความเข้าใจด้านหารท่องเที่ยวแบบนี้อย่างแท้จริง

-ภัยคุกคาม

- ๑.การเข้ามาของการท่องเที่ยวที่รวดเร็ว
- ๒.การขาดการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องอาจการตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวทุกด้าน อาจนำมาซึ่งความผิดเพี้ยนของการท่องเที่ยวจนนำไปสู่การสูญเสียเสน่ห์

ข้อเสนอ

-ต้องค้นหาสิ่งดีๆ ต้นทุนให้ครบทุกด้าน(เทศบาลฯจะนำข้อมูลบางส่วนที่ นักวิจัยด้านสิ่งแวดล้อมมาทำในพื้นที่มานำเสนอ ในครั้งหน้า)

-ต้องหาผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งหมดให้พบ (เทศบาล โสมสเคย์หรือรีสอร์ท แม่ค้า คนเรือ คนตกกุ้ง วัด ฯลฯ)

-พูดคุยทำความเข้าใจ รับฟังข้อเสนอ ในแต่ละกลุ่มให้มองเป้าหมายเหมือนๆ กัน

-ทุกฝ่ายร่วมกำหนดกฎ กติกา มาตรฐาน ด้านการท่องเที่ยว

-ไม่รีบร้อนทำอะไรทำ ค่อยๆ ใจ ไม่รีบคอบโกยและต้องใจแข็งต่อเงิน และความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ต้องให้นักท่องเที่ยวมาศึกษาสิ่งที่เราเป็นอยู่ และมีอยู่

-เน้นการทำงานแบบเครือข่าย กับหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ

-เจ้าของบ้าน เจ้าของกิจการต้องช่วยตนเองก่อนในด้านที่ทำได้เช่นการจัดภูมิทัศน์และความสะอาดหน้าบ้านตนเอง เทศบาลอาจช่วยสนับสนุนด้าน โครงสร้างที่ต้องใช้งบประมาณ เช่น ทางเดิน การซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง สาธารณะ ป้ายบอกทาง

-ต้องยอมรับว่าปัญหามีทุกที่ แต่ให้แก้โดยการพูดคุยหาทางออกแบบเป็นมิตรและสร้างสรรค์

-หน่วยงานอื่น เช่น สาธารณสุข หอการค้า นักวิชาการ นักวิจัยจากสถาบัน ช่วยเป็นที่เลี้ยงด้านแนวคิด ด้านความรู้ความเข้าใจ การฝึกอบรม และการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นของคนกระดังงา และคนบางคนที่ทุกคน

สรุปผลการประชุมสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการท่องเที่ยว
โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ ๑
วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐
ณ ทำเนียบวัดเกาะแก้ว อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

นายอำเภอบางคนที่ร่วมพูดคุยและรับฟัง

๑ คุณสมภพ	รัตนไพบูลย์	นายกเทศมนตรีตำบลกระดังงา
๒ คุณธงชัย	แสงบรรจง	รองนายกเทศบาลตำบลกระดังงา
๓ คุณสุภัทร	เอี่ยมอำไพ	ส.ท.ต.กระดังงา
๔ คุณวัจนันท์	จตุรราทิพย์	เลขานายกเทศมนตรีตำบลกระดังงา
๕ คุณไพรัช	สุธีสรศักดิ์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
๖ นายมานะชัย	ทองยัง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม/หอการค้าฯ
๗ คุณคนัย	เชื่อมประไพ	เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกระดังงา
๘ คุณนาตยา	คำอ่อน	ประธานชมรมร้านอาหาร
๙ คุณณิกุล	ลิ้มสัจจาพาณิชย์	รองประธานชมรมร้านอาหาร
๑๐ คุณสมคุณ	แย้มอรุณ	เรือโซคนทีธาร ริเวอร์ครุสต์
๑๑ คุณวิทยา	แสงสลับ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๒ คุณถาวร	ริมวังตระกูล	อัมพริเวอร์ไซด์ รีสอร์ท
๑๓ คุณชัชฌิวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจว.สมุทรสงคราม
๑๔ คุณศิริวัฒน์	คันธารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจว.สมุทรสงคราม
๑๕ คุณถิรดา	มีศิลป์	บ้านริมคลองโฮมสเตย์
๑๖ คุณชุตติมา	เหตานุรักษ์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดฯ
๑๗ คุณศิริธร	เลาหะวิไล	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดฯ
๑๘ คุณวันชัย	ดิจินานนท์	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดฯ
๑๙ คุณบุญช่วย	ใจหลัก	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๐ คุณสมศักดิ์	ควรรหาเวช	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๑ คุณสุรศักดิ์	นันทจิตตานนท์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๒ คุณอนันต์วัฒน์	จตุรราทิพย์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๓ คุณสุพรรณษา	หาญกลิ่น	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๔ คุณเพ็ญญา	วงศ์ประเสริฐ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๕ คุณชาญรัตน์	ชัยรัตน์เวโรจน์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๒๖ คุณอมรรัตน์	ทวีตั้งตระกูล	เทศบาลตำบลกระดังงา

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐

นายกเทศมนตรีฯ ได้นำแม่ค้าประมาณ ๕๐ คน มาพูดคุยเบื้องต้น ได้ข้อเสนอว่าอนาคตจะจัดตลาดขายของบริเวณท่าวัดก่อนที่จะเข้าไปในคลองเนื่องจากเป็นทำเลที่มองเห็นได้ชัดเจน โดยทางเจ้าอาวาสให้ขายลานที่รถจอด ไม่ใช่ที่ทางเดินบนสันเขื่อน และถ้าจะให้ดีให้ขายในเรือ

นายอำเภอ แนะนำว่าควรมองต้นทุนด้านการท่องเที่ยวทั้งจังหวัดให้เป็นต้นทุนของบางคนก็ เพราะจะได้นำมาจัดโปรแกรมด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมต่อด้านการท่องเที่ยวได้หลากหลาย อีกทั้งจว.สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีความมั่นคงของมนุษย์เป็นอันดับ ๑ และให้สรุปและทำเป็นแผนบรรจุเข้าแผนของเทศบาลฯ

สรุปสาระจากการประชุม

เทศบาล ได้นำเสนอผลจากการทำวิจัยของกรมส่งเสริมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้บางคนที่เป็นพื้นที่ที่สะอาด และเน้นพื้นที่สีเขียว ซึ่งต้นทุนของบางคน(เทศบาลฯ)มีหลากหลาย มาก เช่น โรงพิมพ์ โบราณ พิพิธภัณฑสถานตั้งเข็มนะ เรือนแพ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ (อาจต้องบูรณะเพิ่มเติม) อุตุเรือน้ำเสง ร้านซ่อมนาฬิกา เสากินรีหรือหงส์วัดเกาะแก้ว แต่ทั้งนี้ยังไม่ได้มีการสืบค้นประวัติและความเป็นมาให้ลึกมากกว่านี้ นอกจากนี้บางคนที่ยังมีต้นทุนอีกหลากหลาย อาทิวัฒนธรรมประเพณีที่อาจพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวได้ เช่น ประเพณีทอดผ้าป่าเรไรหลังวันลอยกระทงซึ่งเป็นกุศโลบายของคนโบราณ ที่มุ่งเน้นการเกื้อกูลให้กับเพื่อนในชุมชน ซึ่งควรมีการสืบค้นด้านความเป็นมา หรือการลอยกระทงสายซึ่งได้ทำมาเป็นประจำทุกปีซึ่งหากทำได้ทุกพื้นที่ก็จะเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวทั้งจังหวัด ไม่ใช่กระจุกอยู่ที่อัมพวา หรืออุทยาน ร.๒ เพียงแห่งเดียว นอกจากนี้การจะเริ่มการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องเป็นการท่องเที่ยวของชุมชนโดยคนในชุมชนไม่ใช่เป็นการท่องเที่ยวในชุมชน(โดยคนข้างนอก) และคนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมสร้างกติการ่วมทำ ร่วมแก้ไขพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น ในระยะแรกเริ่มนี้ควรมุ่งหาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผลกระทบการการท่องเที่ยวทั้งผู้ที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์เพื่อชวนมาพูดคุย แลกเปลี่ยน รับฟัง อีกทั้งเป็นการปรับปรุง ให้เข้าใจในทิศทางด้านการท่องเที่ยวที่คล้ายกันเพื่อที่จะได้ร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน โดยพอสรุปกลุ่มต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

๑ กลุ่มผู้ประกอบการที่พัก ๒ กลุ่มแม่ค้าต่างๆ ๓ กลุ่มวัด ศาสนสถาน ๔ กลุ่มบ้านเรือนริมคลอง ๕ กลุ่มคนเรือทั้งเรือเล็ก เรือใหญ่ คนที่มีเรือแต่อาจยังไม่ได้ประกอบการ ๖ กลุ่มเรือตกกุ้ง ๗ กลุ่มเกษตรกร

โดยครั้งหน้าจะนัดกลุ่มคนเรือทั้งเรือเล็ก เรือใหญ่ คนที่มีเรือแต่อาจยังไม่ได้ประกอบการ และกลุ่มเรือตกกุ้ง มาพูดคุยเรื่องการท่องเที่ยวของกระดังงาหรือบางคนที่ต่อไป (วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

สรุปผลการประชุมสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการท่องเที่ยว
โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ ๑
วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๐
ณ ทำเนียบวัดเกาะแก้ว อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑ คุณสมภพ	รัตนไพบูลย์	นายกเทศมนตรีตำบลกระดังงา
๒ คุณธงชัย	แสงบรรจง	รองนายกเทศบาลตำบลกระดังงา
๓ คุณชาญรัตน์	ชัยรัตนะเวโรจน์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๔ คุณสมศักดิ์	ควรรหาเวช	เทศบาลตำบลกระดังงา
๕ คุณบุญช่วย	ใจหนัก	เทศบาลตำบลกระดังงา
๖ คุณเกษม	ยื้อเผ่าพันธุ์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๗ คุณสมพงษ์	ศรีฤทธิเดช	เทศบาลตำบลกระดังงา
๘ คุณชัชวาล	ศรีวงษา	เทศบาลตำบลกระดังงา
๙ คุณสุพัฒน์	เอี่ยมอำไพ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๐ คุณวิทยา	แสงสลับ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๑ คุณวิจิรัตน์	จตุรราทิพย์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๒ คุณอนันต์รัตน์	จตุรราทิพย์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๓ คุณไพรัช	สุธีสรรงค์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ
๑๔ คุณมานะชัย	ทองยัง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ
๑๕ รศ.ดร.สมศักดิ์	สามัคคีธรรม	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๖ อ.จ.สุจิตรา	สามัคคีธรรม	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๗ อ.จ.สมชาย	กำป็นทอง	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๘ อ.จ.นุสรา	บุญสนอง	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๙ คุณสุวรรณมา	จิร โภคกุล	สนง.สิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๘
๒๐ คุณนวลลักษณ์	พรหมสถิต	สนง.สิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๘
๒๑ คุณดำไย	ไชยกิจ	๑/๒ ม.๑ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สส.
๒๒ คุณฉัตรดา	มีศิลป์	๔๓/๑ ม.๖ ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สส.
๒๓ คุณชิตชด	คงศรี	๓๖ ม.๖ ต.บางคนที อ.บางคนที จ.สส.
๒๔ คุณสุขประเสริฐ	กล่อมจิต	๒๕ ม.๑ ต.ปลายโพงพง อ.อัมพวา จ.สส.
๒๕ คุณชัชมนุวัฒน์	มณีศรีขำ	๒๕ ม.๑ ต.ปลายโพงพง อ.อัมพวา จ.สส.
๒๖ คุณประจวบ	งามบรรจง	ม.๑ ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สส. (คนขับเรือ)
๒๗ คุณสลัก	ปานรัตน์	ม.๑ ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สส. (คนขับเรือ)
๒๘ คุณชินดิษฐ์	สุขประเสริฐ	๕๕ ม.๕ ต.บางช้าง อ.อัมพวา จ.สส. (คนขับเรือ)
๒๙ คุณอำพล	แก้วทับทิม	๒๐ ม.๖ ต.แก้อ้อม อ.อัมพวา จ.สส. (คนขับเรือ)
๓๐ นายรุ่งโรจน์	ลีสูคนธ์	๘๐/๑ ม. ๕ ต.บางกุ้ง อ.บางคนที จ.สส.(คนขับเรือ)

๓๑ คุณสมเดช	พรประสิทธิ์รัตน์	๑๐๔ ม.๕ ต.บางสะแก อ.บางคนที่ จ.สส.(คนขับเรือ)
๓๒ คุณทินกร	แสงบรรจง	๔๐ ม.๗ ต.กระดังงา อ.บางคนที่ จ.สส.(คนขับเรือ)
๓๓ คุณณรงค์	ทิฎสาปก	๘๐ ม.๖ ต.กระดังงา อ.บางคนที่ จ.สส.(คนตกกุ้ง)
๓๔ คุณบ่อ	รอดศิริ	๑๘/๒ ต.โรงหีบ อ.บางคนที่ จ.สส. (คนตกกุ้ง)
๓๕ คุณปราโมทย์	นาคทิพย์	๕๕/๒ ม.๖ ต.กระดังงา อ.บางคนที่ จ.สส(คนตกกุ้ง)
๓๖ คุณธนวัฒน์	สิทธิมงคลชัย	๓๐/๕ ม.๕ ต.บางพรหม อ.บางคนที่ จ.สส(คนตกกุ้ง)

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐

ที่ประชุมรับทราบผลการประชุมครั้งที่แล้ว

สรุปสาระจากการประชุม

ในพื้นที่บางคนที่ อาชีพตกกุ้งมีทั้งคนที่ใช้เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ทั้งนี้คนตกกุ้งอยากให้มีการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้ เพราะจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง เนื่องจากในระยะหลังนี้บางวันก็ได้กุ้งน้อย โดยเฉพาะช่วงเข้าพรรษากุ้งจะตัวเล็กราคาไม่ดี แต่ปัญหาใหญ่ของอาชีพนี้คือน้ำเสีย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจาก ทางราษฎรปล่อยน้ำเสียลงมา ซึ่งจะสังเกตได้จากสภาพน้ำ คือถ้าน้ำใสๆ สีออกเขียวๆ มีสาหร่ายลอยอยู่ใต้น้ำ แสดงว่าน้ำไม่ดี ถ้าน้ำสีสภาพจะออกขุ่น ซึ่งปกติก็จะมีอาการแสบๆให้กับพรรคพวกของตนเองให้ทราบ จากภูมิปัญญานี้ ทางสง.สิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๘ เห็นว่าน่าจะพัฒนาให้กลุ่มคนตกกุ้งนี้เป็นนักสืบสิ่งแวดล้อมด้านสภาพน้ำได้ สำหรับการมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวนี้ คนที่ตกกุ้งเป็นอาชีพหลักอาจไม่สนใจ เพราะถ้ามีนักท่องเที่ยวมาลงเรือด้วยอาจทำให้ไม่มีสมาธิ ส่วนพวกที่สนใจและน่าจะพัฒนาให้เขาชนมาเรียนรู้วิถีตกกุ้ง และพัฒนาให้เป็นผู้นำนักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมตกกุ้ง โดยอาจมีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานมาอบรมด้านการนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ปัญหาปัจจุบันคือการขาดเชื้อชีพ สภาพเรือบางลำยังไม่ได้มาตรฐานทั้งนี้จากการสำรวจในชุมชนพบว่าเรือที่ไม่ได้ใช้งานขึ้นคนเก็บไว้จำนวนมากหลายร้อยลำ อาจนำมาบูรณะแล้วให้คนตกกุ้งเช่าก็ได้ แต่ทั้งนี้ให้คนตกกุ้งลองนัดกันวางกฎ กติกา แนวทาง และมาตรฐานในกลุ่มของตนเองก่อนแล้วนำมาเสนอกับทางเทศบาล บางอย่างเทศบาลอาจสนับสนุนได้ เช่นเชื้อชีพ ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุนแบบให้ยืม ให้เช่า หรือร่วมจ่ายก็ได้

สำหรับคนเรือส่วนใหญ่มีอาชีพขับเรือเป็นอาชีพหลัก และอยากมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยว แต่อยากให้ออกรับทราบจากอัมพวาด้วย ซึ่งพบว่าทางอัมพวาไม่ได้มีการควบคุมท่าเรือเลย จนปัจจุบันผลประโยชน์ทำให้ไม่มีการยอมกัน หากจะพัฒนาการท่องเที่ยวของกระดังงาขึ้นมา เทศบาลต้องควบคุมท่าเรือ โดยเบื้องต้นนี้ให้ทางคนเรือร่วมกันสร้างกฎ กติกา มาตรฐาน ทั้งราคา จำนวนท่าที่ควรมีทั้งหมด แล้วนำมาเสนอพูดคุยกับทางเทศบาลต่อไป

ด้านการพัฒนาตลาดน้ำบางน้อยนั้น ควรจะพัฒนาเป็นตลาดน้ำทางเลือกมากกว่าที่จะพัฒนาให้เป็นคู่แข่งของตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งต้องมีการพูดคุยกับกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องให้ทั่วเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยครั้งหน้าจะเป็นการพูดคุยกับกลุ่มแม่ค้า พ่อค้า ที่ห้องประชุมเทศบาลตำบลกระดังงา ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

สรุปผลการประชุมสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการท่องเที่ยว
โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะที่ ๑
วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลกระดังงา อ.บางคนที

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑ คุณธงชัย	แสงบรรจง	รองนายกเทศมนตรีตำบลกระดังงา
๒ คุณสมศักดิ์	ควรรหาเวช	รองนายกเทศมนตรีตำบลกระดังงา
๓ คุณสุรศักดิ์	นันทจิตรานนท์	ประธานสภาเทศบาลตำบลกระดังงา
๔ คุณสมพงษ์	ศรีฤทธิเดช	เทศบาลตำบลกระดังงา
๕ คุณวิทยา	แสงสลับ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๖ คุณดนัย	เชื่อมประไพ	เทศบาลตำบลกระดังงา
๗ คุณเกษม	ยี่อเผ่าพันธุ์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๘ คุณบุญช่วย	ใจหลัก	เทศบาลตำบลกระดังงา
๙ คุณวัจนันท์	จตุรราทิพย์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๐ คุณอนันต์รัตน์	จตุรราทิพย์	เทศบาลตำบลกระดังงา
๑๑ คุณสุรจิต	ชิรวุฑฒ์	ที่ปรึกษาหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
๑๒ คุณไพรัช	สุธีสรศักดิ์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ
๑๓ คุณมานะชัย	ทองยัง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ
๑๔ อจ.นิติชัย	สัมมาพันธ์	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๕ รศ.ดร.สมศักดิ์	สามัคคีธรรม	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๖ อจ.สุจิตรา	สามัคคีธรรม	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๗ อจ.สมชาย	กำปิ่นทอง	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๘ อจ.นุสรรา	บุญสนอง	มหาวิทยาลัยเกริก
๑๙ คุณกิตติดา	มีศิลป์	๔๓/๑ ม.๖ ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สต.
๒๐ คุณชิตชล	คงศรี	๓๖ ม.๖ ต.บางคนที อ.บางคนที จ.สต.
๒๑ พลโทสรรค์	ทวีราชทรัพย์	๑๒๕๕ ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สต
๒๒ คุณสมชาย	สมุทรทองคำ	กลุ่มบ้านริมคลองโฮมสเตย์ ต.บ้านปรก
๒๓ คุณชาติรี	ลักยพร	๓๕๐ ถ.ในคลองต.อัมพวา อ.อัมพวา จ.สต
๒๔ คุณชัชมนุวัฒน์	มณีศรีจำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
๒๕ คุณอำนาจ	บุญงาม	๑๑๔ ม.๖ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๒๖ คุณลิน	ฉันทาวริยาภรณ์	๘๕ ม.๖ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๒๗ คุณเดือนเพ็ญ	ดอกไม้ทอง	๒๗ ม.๗ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๒๘ คุณอารียา	อัสติถพาการ	๑ ม.๕ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๒๙ คุณสมหมาย	อัมพรพรรณวัต	๑๑๘ ม.๘ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๓๐ คุณนฤมล	เอี่ยมบุตรลบ	๗๒/๒ ม.๗ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต
๓๑ คุณจิตโรจน์	อุดมลักษณะชัย	๑๐๕/๘ ต.กระดังงา อ.บางคนที จ.สต

๓๒ คุณประกายดาว	ทืออ่อน	หมูนเกาะแก้ว ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๓ คุณชนพร	ชนะศัตรู	๗๐ ม.๗ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๔ คุณสมพิศ	พันธุ์สมุทร	๑๖๑/๔ ม.๖ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๕ คุณละเอียด	ผูกสมักร	๒๖/๒ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๖ คุณไฉ	จันทร์เพ็ญ	๘ ม.๕ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๗ คุณผกากรอง	แก้ววิไล	๑๐๑/๗ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๓๘ คุณอนงค์	สุขเจริญ	๓๒/๑ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๕ คุณสมทรง	คณัชรรมกุล	๑๑๕ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๐ คุณวรรณภา	คำรงค์ศิลป์	๖๐ ม.๖ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๑ คุณประสิทธิ์	สังข์ทอง	๘๕/๒ ม.๖ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๒ คุณบัวขาว	อินทสุวรรณ	๒๖ ม.๗ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๓ คุณชนิกุล	ลิ้มสัจจาพาณิชย์	ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๔ คุณสมจิตร	ลิ้มจันทร์ประภาพร	ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๕ คุณนาตยา	คำอ่อน	ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๖ คุณเรณู	สงสาร	๕๗/๑ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๗ คุณสมใจ	รอดเม็ครีว	๓๐/๑ ม.๑ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๘ คุณสงวน	เล็กเครือสุวรรณ	๑๐๕/๑ ม.๘ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๔๙ คุณยุภา	ญาณประภาศิริ	๔๐ ม.๗ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต
๕๐ คุณอรอนงค์	ทองก้อน	๑๒๔ ม.๖ ต.กระดั่งงา อ.บางคนที จ.สต

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐

ที่ประชุมรับทราบผลการประชุมครั้งที่แล้ว

สรุปสาระจากการประชุม

คุณสุรจิต ได้ยกตัวอย่างถึงการจัดการท่องเที่ยวของ ต.สวนหลวงที่ อ.จ.วรรณศิลป์ จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ ได้มาทำวิจัย โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยวางเป้าหมายไว้ที่ระยะเวลา ๑ ปี โดยมุ่งค้นหาตัวตนของสวนหลวง เนื่องจากสวนหลวงไม่สามารถเที่ยวรอบตำบลโดยคลองได้ จึงหันมาใช้จักรยาน โดยให้ปีแรกมุ่งสำรวจข้อมูลต่างๆ ในตำบล กิจกรรม ร้านค้า และเส้นทางท่องเที่ยวที่จะสร้างขึ้น จากนั้นก็จัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อให้บรรจุเข้าแผน เพื่อจัดทำงบประมาณ

กระดั่งงาก็อาจใช้แนวคิดนี้ได้ โดยมุ่งสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ในชุมชนทุกด้าน ทั้งร้านค้า วัด โรงเรียน แหล่งท่องเที่ยว ลักษณะทางกายภาพ ภูมิประเทศ โดยบอกถึงจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละที่ และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกำหนดกฎ กติกา จากนั้นก็ทำเป็นรูปเล่ม เพื่อนำเข้าแผนของเทศบาล เพื่อจัดทำงบประมาณ

สินค้าของกระดั่งงา เห็นควรให้มุ่งด้านวัฒนธรรม และควรถอดบทเรียนจาก ตลาดน้ำไกล่เคียง เช่น ดำเนิน อัมพวา บางนกแขวก ทั้งด้านบวกและด้านลบเพื่อนำมาเป็นบทเรียน ที่ประชุมส่วนใหญ่อยากให้เป็นแบบตลาดน้ำลำพญา เอาสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นมาแปลเปลี่ยนเป็นเงิน โดยมีแค่เสาร์ อาทิตย์ ก็พอ คนก็ไม่ต้องมากมายขนาดอัมพวา บางคนเสนอให้ทำเป็นแพขายของในน้ำ อาจสร้างเป็น โป๊ะ หรืออาจใช้ตั้งแต่ต้องให้กลมกลืนกับ

ธรรมชาติ อาจเชื่อมจุดขายของหรือแหล่งท่องเที่ยว จากวัดเกาะใหญ่ ไปวัดไทร ไปวัดเกาะแก้วก็ได้ โดยแม่ค้าอยู่ในแต่ละจุดของตนเองโดยนักท่องเที่ยวเป็นผู้เคลื่อนที่ไปหา สำหรับเรื่องสะพานข้ามคลองอาจทำเป็นสะพานเล็กๆ หรือสะพานแขวนก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงความแข็งแรงด้วย อาจมีเรือใหญ่พาทัวร์ ในคลองและแหล่งท่องเที่ยว อาจมีนักเรียนเป็นมัคคุเทศก์ แม่ค้าส่วนใหญ่กลัวไม่มีที่ขายของ กลัวไม่ยั่งยืน กลัวสินค้าที่ขายไม่ใช่สินค้าในพื้นที่ แต่ทั้งนี้อาจจัดสินค้าเป็น โซนๆก็ได้ และกลัวคนนอกพื้นที่เข้ามาขายของแทน บางคนเสนอว่าภาษาชนะที่ได้ของแห่งควรเป็นใบตองเพราะหาได้ง่าย แต่ทั้งนี้ต้องร่วมกันตั้งกฎ กติกาขึ้น ทั้งนี้การดำเนินงาน อาจทำเป็นระยะ โดยตั้งแต่ร่วมหาข้อมูล ตั้งแต่ทำงานวางแนวทาง เปิดให้ชุมชนเข้ามาร่วมรับทราบและทักท้วง ต่อมาอาจขยายผลสู่ชุมชนใกล้เคียง เช่น บางพรหม บางกระบือ บางนกแขวก โดยมีฝังกำกับเวลาชัดเจน โดยมีภาควิชาการมาให้คำแนะนำ และเครือข่ายเข้ามาช่วยร่วมคิดร่วมทำแต่ทั้งนี้ต้องร่วมกันรับผิดชอบทั้งสิ่งที่ดี และไม่

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

ข. ภาพกิจกรรมของโครงการ
เลือกรูปภาพให้ครอบคลุมการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม

